

Кыргыз Республикасынын Коргоо министрлиги

Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу
Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча
улуттук комиссия

Кыргыз энциклопедия жана терминология борбору

АСКЕРДИК
ТЕРМИНДЕРДИН
ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА
СӨЗДҮГҮ

Түзүүчүлөр:

*У.С. Чаңов, Ы.К. Кадыров, Г.Э. Берманова,
А.А. Касымалиева, Э.А. Чоорова, Ш.Б. Баяманова*

Бишкек – 2025

УДК 355/359(038)

ББК 68.4я2

А 90

Китең «Кыргыз Республикасында 2021-2025-жылдары мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана тил саясатын еркүндөтүү» программасынын алкагында жарық көрдү.

Кыргыз Республикасынын Коргоо министри генерал-лейтенант Б.А. Бекболотовдун жалпы редакциясы менен.

Жооптуу редактор: КР КМ иш башкармалыгынын мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана редактирулөө бөлүмүнүн башчысы полковник У.С.Чацов

Рецензенттер: У.К.Алайчиев, КР КМ илимий-изилдөөчү инновациялык борборунун башчысы, аскер илиминин кандидаты, Айбек уулу Лесбек, КР КМ ички аудит башкармалыгынын башкы адиси, аскердик экономика илиминин кандидаты, Т.К.Мадымаров, КР КК Аскер институтунун профессору, аскер илиминин кандидаты.

Редакциялык коллегия (Терминология комиссиясы): К.Бактыгулов (комиссиянын төрагасы), Т.Ө.Османалиев (комиссиянын төрагасынын орун басары), Ы.Кадыров (комиссиянын катчысы), мүчөлөрү С.Джаанбаев, А.А.Джапанов, Б.А.Жайлообаев, А.Ж.Ибраимов, Г.Т.Жаманкулова, Г.Т.Курманбекова, А.К.Кылчакбаев, А.Э.Орозакунов, Ж.И.Саалаев, И.Ш.Султаналиев, Т.К.Сыдыкова, Н.А.Тургунбаева, У.С.Чацов, Т.Дж.Чортонбаев, А.К.Шаршенбаев.

А 90   **Аскердик терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү.**

/ Түз. У.С. Чатов, Ы.К. Кадыров, ж.б.

– Б.: «Кут-Бер», 2025. – 224 6.

ISBN 978-9967-14-199-5

Бул сөздүк Кыргыз Республикасынын Коргоо министрлигинин кошуундарында, аскердик белүктөрүнде жана мекемелеринде пайдаланылып, апробациядан откөн жана берилген сунуштардын, ошондой эле практикалык иштин натыйжасында такталган терминдерден түзүлдү жана Куралдуу Күчтөрдө, ошондой эле башка аскердик түзүлүштөрдө аскердик терминдердин бирдей колдонулушун камсыздоого бағытталган.

Куралдуу Күчтөрдүн жалпы аскер кызметчыларына, аскер окуу жайларынын угуучуларына, курсанттарына жана тарбиялануучуларына, аскерге чейинки даярдоо мугалимдерине арналат.

УДК 355/359(038)

ББК 68.4я2

ISBN 978-9967-14-199-5

© Түз. Чатов У.С. ж.б., 2025

© Кыргыз энциклопедия жана терминология борбору, 2025

Баш сөз

Кыргыз эли өзүнүн уч миң жылдык тарыхында эгемендиги учун нечендеген согуштарды өткөргөн. Азия аймакта-рында Улуу Кыргыз каганатын түптөгөн, бир топ жылдары башка элдердин кол астында да болгон. Көз карандысыздыгын алуу учун миңдеген салгылаштарды башынан кечирип, кәэде жеңсе, кәэде жеңилген, бирок эч качан өз оюнан, эгемендүү болуудан кайткан эмес жана анын натыйжасында элин, жерин, тилин, салтын, маданиятын сактап калган.

Бүгүнкү Кыргыз Республикасы жана анын армиясы ошол улуу элдин учугун улагандар болуп саналат.

Ушул эркиндик учун болгон согуштарда кыргыз элинин аскер иши өтө жогорку деңгээлде өнүгүп, жашоо-турмушунун өзү эле аскер ишине багытталып калган. Тынч турмушу аскер иши менен жууруулушкан кыргыз элинде аскер терминдери түзүлгөн жана калыптанган. Буга көптөгөн сөздөрдү мисал келтирсек болот. Мисалы: ак асаба, чарайна, кылыч (аленгир, тинте, канжар, кыңырык, коросон, селебе, ийри кылыч), шамшар, чокмор, ай балта, калкан, туулга, жаа, жебе (ундуу, калак, томпок, чимирик, жылан тил, ызгыч ж.б.) найза, каскак, бадана, соот, ок, саадак, коломсок, бараң, кундак, салгылаш, сыйыргы салуу, багындыруу, чегинүү, казат, жоо, кошуун, баатыр, эр, эрен, жоокер, чоро, шер, душман, туу, байрак, желек, чабуул, черүү, жасак (жеңил жасактуу, оор жасактуу), уруш, жортуул, жүрүш, аскер, жарак, чеп, коргон, түмөн, бек, кол башчы, аскер башчы, аламан жапырык ж.б.

1992-жылы Эгемендик алгандан кийин улуттук Куралдуу Қүчтөрдүн түптөлүшү менен аскер ишин кыргыз тилинде уюштуруу иштери башталган.

1992-жылдын 13-январында Коргоо иштери боюнча мамлекеттік комитет тұзұлсө, 1993-жылдын 29-майында Кыргыз Республикасының аймагында жайгашкан мурдагы Советтер Союзунун аскер бөлүктөрү жана мекемелери өз юрисдикциябызга алынган.

Куралдуу Күчтөрдү юрисдикцияга алган бир топ жылдардан кийин гана кыргыз тилинде алгачкы жолу жалпы аскердик уставдардын тексти мамлекеттік тилге которулуп, Кыргыз Республикасының Жогорку Кенеши тарабынан 1998-жылы бекитилген.

Кийин Комитет Коргоо министрлиги болуп тұзұлуп, котормочу адистер алынган жана алар кесипкөй түрдө аскер терминдерин жасоого өтүшкөн. Бириңчи аскердик терминдердин сөздүктөрү чыгып баштаган. Ушул жерден эске ала кетчү нерсе, союз учурунда да аскер сөздүктөрү тұзұлғөн. Бирок, аскер иши, орто жана жогорку окуу жайларында аскерге чейинки даярдо орус тилинде жүргүзүлгөндүктөн, же сөздүктөрдүн санының аздығынанбы бол эмгектер эгемендик жылдарында эске алынбай калган. Ушул мезгилден баштап аскердик терминдерди которуу, тактоо жана бирдейлештируу боюнча жумуштар аткарылып келе жатат.

Эгемен мамлекеттин аскер ишин уюштуруу аскер терминдерисиз мүмкүн эмес эле. Ошол, 1993-жылдын 29-майынан баштап Кыргыз армиясында аскер терминдери бир нече жолдор менен жасалып, аскер ишинде колдонулуп келе жатат. Булар:

1. Ички булақтардан (чабуул, кайгуул, кол башчы ж.б.)
2. Колдонулуп жаткан терминдер (командир, танк, взвод ж.б.).
3. Эл аралык терминдер (генерал, пароль, мина, машина ж.б.).
4. Жаңы жасалған терминдер (көздөм, чакырык, соот күрмө ж.б.) болуп шарттуу төрт бөлүккө бөлсөк болот.

Кыргыз мамлекети кайра тұзұлғөндөн кийин анын армиясы түптөлүп, өнүгүп жатат. Армия ишмердиги менен

кошо эле жаңы аскер терминдери жаралып, аскер кызматынын бардык тармагында колдонулууда. Ушул әмгек аскер терминдерин тактоо, аларды бирдей колдонуу максатында түзүлдү. Ушул багыттан алганда «Аскердик терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү» аскердик бөлүктөрдүн күжүрмөн жана мобилизациялык даярдыгына, күнүмдүк турмуш-тиричилигин уюштурууга, аскер кызматчылардын милдеттерин аткарышына жана кат алышуусуна, аскер кызматчылардын, курсанттардын, тарбиялануучулардын мамлекеттик тилди тереңдеп үйрөнүүсүнө өбөлгө болот деп ишенебиз.

Тил жандуу болгондуктан, сөздүктө эске алынбай калган терминдер же каталар болушу мүмкүн, ошого байланыштуу сунуштарды жана сын-пикирлерди күтөбүз.

Түзүүчүлөр

ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА

A

абордаж	абордаж
абонемент	абонемент
абонент	абонент
абонентская группа	абоненттик топ
абсолютная высота	абсолюттук бийиктик
аббревиатура	аббревиатура
абзац	абзац
абонентская задолженность	абоненттик бересе
авангард	авангард
аванпорт	аванпорт
аварийная стадия	авария стадиясы
аварийная тревога	авариялык айгай
аварийный запас	авариялык запас
авария	авария
авиабилет	авиабилет
авиагоризонт	авиагоризонт
авианаводчик	авиамээлегич
авианосец	авиа алып жүрүүчү
авианесущий корабль	авиа алып жүрүүчү кеме
авиационная база, группа (эскадрилья, звено, полк)	авиациялык база, топ (эскадрилья, звено, полк)
авиационная дивизия, полк, эскадрилья самолетов ра- диолокационного дозора и наведения	радиолокациялык тозот жана багыттоо учактары- нын авиациялык дивизиясы, полку, эскадрильясы
авиационная передовая (ты- ловая)	алдыңкы (ооруктук) авиа- циялык
авиационная поддержка	авиациялык колдоо
авиационная поисково-спа- сательная группа	авиациялык издөө-күткаруу тобу

авиационная поисково-ударная группа	авиациялык издөө-сокку уруу тобу
авиационный полк, эскадрилья истребителей дальнего действия	алыска аракет кылуучу кыйраткыч учактардын авиациялык полку, эскадрильясы
авиационная техника	авиациялык техника
авианаводчик	авиамээлегич
авиационное вооружение	авиациялык курал-жарак
авиационное обеспечение (прикрытие)	авиациялык камсыздоо (калкалоо)
авиационное сопровождение (учение)	авиациялык коштоо (машыгүү)
авиационное топливо	авиациялык отун
авиационно-техническая служба	авиациялык-техникалык кызмат
авиационно-техническая часть	авиациялык-техникалык бөлүк
авиационно-техническое снабжение	авиациялык-техникалык жабдуу
авиационные работы	авиациялык иштер
авиационные средства поражения	кыйратуунун (жок кылуунун) авиациялык караҗаттары
авиационный инцидент	авиациялык инцидент
авиационный керосин	авиациялык керосин
авиационный тыл	авиациялык оорук
авиация	авиация
авиация противовоздушной обороны	асман чабуулунан коргоонун авиациясы
автобиография	өмүр баян
автодром	автодром
автомасло заправщик	автомай куюучу
автомат	автомат
автоматизация управления войсками	аскерлерди башкарууну автоматташтыруу

автоматизированная система боевого управления

автоматизированная система связи

автоматизированная система управления войсками

автоматизированная система управления войсками, боевыми средствами, оружием

автоматизированное рабочее место

автоматическая зенитная пушка (азп)

автоматическая телефонная станция (атс)

автоматическая стрельба

автоматическое оружие

автомобили военные

автомобильная служба и воинские автомобильные перевозки

автомобильная техника

автомобильная тормозная жидкость

автомотизированные системы управления

автономная радиотехническая метеостанция

автономность функционирование промышленно-экономического комплекса региона в военное время

күжүрмөн башкаруунун автоматташтырылган системасы

байланыштын автоматташтырылган системасы

аскерлерди башкаруунун автоматташтырылган системасы

аскерлерди, күжүрмөн каражаттарын, куралды башкаруунун автоматташтырылган системасы

автоматташтырылган жумушчу орун

автоматтык-зениттик замбирек (азз)

автоматтык-телефондук чордон (атч)

автоматтык атуу

автоматтык курал

аскер автомобилдери

автомобилдик кызмат жана аскердик автомобилдик жүктешуулар

автомобилдик техника

автомобилдик тормоздук суюктук

автоматташтырылган башкаруу системалары

автономдук радиотехникалык метеостанция

региондун өнөр жай экономикалык комплексинин согуш убагындагы автономиялык иштеши

автономные радионавигационные системы	автономиялык радионавигациялык системалар
авторазливочная станция	автомай куюучу чордон
авторемонтная мастерская (подвижная)	автооңдоо устаканасы (көчмө)
авторулевой	авторулдук
автотехническое обеспечение	автотехникалык камсыз кылуу
автотопливо заправщик	автомай куюучу
автоцистерна	автоцистерна
автошины	автошина
агентурная разведка	агентура чалгыны
агитация	үгүттөө
агрегат механизированной заправки	механикалаштырылган май куюу агрегаты
агрессивный	агрессивдүү
агрессия	баскынчылык
адаптация	адаптация (ыңгайлануу)
адвокатура	адвокатура
адекватное реагирование на ситуацию	kyrdaalga adekvattuu reaktsiya kyluu
администратор сетевой	тарам администратору
административная ответственность: взыскание: арест: надзор: штраф	административдик жоопкерчилик: жаза: камак: көзөмөл: айып
административная юрисдикция	административдик юрисдикция
административная юстиция	административдик юстиция
административное расследование	административдик теришиштируү
административное территориальное деление	административдик-аймактык бөлүнүш
адъюнктура	адъюнктура
азбука морзе	морзе алиппеси
аккредитация	аккредитация

аккредитив	аккредитив
аккумулятор	аккумулятор
аккумуляторные батареи	аккумулятор батареялары
акт агрессии	баскынчылык актысы
акт закладки (освежения) материальных средств	материалдык каражаттарды коюунун (жаңыртуунун) актысы
акт о несчастном случае	kyrsyk жөнүндө акт
акт обследования семейно-имущественного положения военнослужащего	аскер кызматчысынын үй-бүлөлүк-мүлктүк абалын изилдөө актысы
акт отбора проб горючего	күйүүчү майдын үлгүлөрун тандоо актысы
акт правительственный	өкмөттүк акт
акт приема	кабыл алуу акты
акт ревизии (проверки)	ревизия (текшерүү) акты
акт составления смесей	аралашмаларды түзүүнүн акты
акт списания (снятия остатков)	эсептен чыгаруу (калдыктарды алыш салуу) акты
акт судебно-медицинской экспертизы	соттук-медициналык экспертизынын актысы
акт технического состояния	техникалык абалдын акты
акт израсходования	чыгымдоо акты
акт взаимосверки	өз ара салыштыруу акты
акт изменения	өзгөртүү акты
актив	актив
активация	активдештируү
активная оборона	активдүү коргонуу
активность	активдүүлүк
активировать	акт түзүү
актуальность	актуалдуу, орчуундуу
акустика	акустика
акустическое средство разведки	чалгындоонун акустикалык каражаты

акционерное общество	акционердик коом
алфавитная карточка	алфавиттик карточка
альтернативная (вневойсковая) служба	альтернативдик (аскерден тышкary) кызмат
альтернативное обязательство	альтернативдик милдет
амнистия	мунаапыс
амортизационная жидкость	амортизация суюктугу
амплитудная модуляция	амплитудалык модулдоо
анализы горючего	күйүүчү майдын анализи
аналитические материалы	талдоочу материалдар
аналог	дал келүүчүлүк, окшоштук, аналог
аналогия (закона, права)	окшоштук (мыйзамдын, укуктун)
анонимное письмо	тоголок кат
ангар	ангар
анкета	анкета
аннулирование	жооп салуу
аннулирование долга	карзызды жокко чыгаруу
антенна	антенна
антенна штык	казык антенна
антенна диполь	диполь антенна
антенна готова к подъему	антенна көтөрүлүүгө даяр
антенна застопорена	антенна токтотулду
антенно-мачтовое устройство	антенна-тирөөчтүү түзүлүш
антенно-фидерное устройство	антенна-фидерлүү түзүлүш
антиоблединительная система	муз тоңдурбоочу система
антимонопольное регулирование	монополияга каршы жөнгө салуу
антитеррористический, -центр, -ая операция, -коалиция	террорчулукка каршы, борбор, операция, коалиция

антисептирование документа	документти чиритпөө
апелляция	апелляция
аппаратная связь	аппараттык байланыш
аппаратный журнал	аппараттык журнал
аппарат усиления	күчтөндүрүү аппараты
аппаратура передачи данных	маалыматтарды берүүчү аппаратура
аппаратура уплотнения линий связи	байланыш линияларын тыгыздоо аппаратурасы
аппараты на воздушной подушке	аба жаздыкчасындагы аппараттар
аптека	дарыканы
аптечка	дары кутучасы
аренда	ижара
арест	камак
арест дисциплинарный	тартиптик камак
арест домашний	үй камагы
арест незаконный	мыйзамсыз камоо
арестант	камактагы адам
арестованный	камалган адам
армейская авиация	армия авиациясы
армейская наступательная операция	армиялык чабуул коюучу операция
армейская, корпусная, дивизионная, полковая, артиллерийская группа	армиялык, корпустук, дивизиондук, полктук, артиллериялык топ
арсенал (вооружения)	топкурал
артиллерийская бригада, полк, дивизион, батарея	артиллериялык бригада, полк, дивизион, батарея
артиллерийская группа (дивизионная, полковая)	артиллериялык топ (дивизиондук, полктук)
артиллерийская группа разрушения	артиллериялык талкалоо тобу
артиллерийская зенитная пушка	артиллериялык-зениттик замбирек

артиллерийская мастерская	артиллериялык устакана
артиллерийская опорная сеть	артиллериялык таяныч таррамы
артиллерийская подготовка атаки	чабуулду артиллериялык даярдоо
артиллерийская поддержка атаки	чабуулду артиллериялык колдоо
артиллерийская разведка	артиллериялык чалгын
артиллерийский огонь	артиллериялык ок атуу
артиллерийский тягач средний	артиллериялык ортоочо сүйрөткүч
артиллерийский тягач тяжелый	артиллериялык оор сүйрөткүч
артиллерийское сопровождение	артиллериялык коштоо
артиллерийско-противотанковый резерв	артиллериялык танкка каршы резерв
артиллерийско-техническое обеспечение	артиллериялык техникалык камсыздоо
артиллерия реактивная (зенитная)	реактивдүү (зениттик) артиллерия
архив	архив
архив военный	аскер архиви
архивная выписка	архивдик көчүрмө бөлүк
архивная справка	архивдик маалым кат
ассигнование	бөлүнгөн акча каражаты
астрономо-геодезический прогноз	астрономия-геодезиялык божомол
асу (автоматизированная система управления)	абс (автоматташкан башкарруу системасы)
атака	чабуул
атлас военный	аскер атласы
атомный взрыв	атомдук жарылуу
атомная электростанция (аэс)	атомдук электр чордону (өөч)

атомная энергия	атомдук энергия
атомная подводная лодка	суу астында жүрүүчү атомдук кеме
атомные силовые установки	атомдук күч берүүчү орнотмолор
атомный ледокол	атомдук муз жаргыч
атташе	атташе
атташе, военный атташе, атташе по вопросам обороны, военный и военно-воздушный атташе	атташе, аскердик атташе, коргоо маселеси боюнча атташе, аскердик жана аскер-аба атташеси
аттенюатор	аттенюатор
аттестация	аттестация
аттестование	аттестациялоо
аудиторская деятельность	аудитордук ишмердик
аэродинамическая труба	аэродинамикалык түтүк
аэропром (дозаправки, погрузки, выгрузки)	аэрором (толуктап майкую, жүктөө, жүк түшүрүүчү)
аэрором горный	тоо аэророму
аэрором запасной	запас аэрором
аэроромный круг полетов	учуулардын аэроромдук айлампасы
аэрором материального обеспечения	материалдык камсыздоо аэророму
аэроромное движение	аэрором кыймылы
аэроромное диспетчерское обслуживание	аэроромдук-диспетчердик тейлөө
аэроромно-строительный	аэроромдук-курулуштук
аэроромно-техническое обеспечение	аэроромдук-техникалык камсыздоо
аэроромные аварийные тормозные установки	аэроромдук авариялык тормоздук орнотмолор
аэроромный узел	аэроромдук түйүн
аэроромный участок дороги	жолдун аэроромдук бөлүгү

аэрозольная маскировка
(завеса)

аэрозольные средства

аэромобильность

аэронавигационная информа-
ция

аэронавигационное (-ые) опи-
сание, огни

аэронавигационное обеспече-
ние полетов

аэронавигационный запас
топлива

аэропорт, аэродром

аэросани

аэростат

аэрофотогеодезический

аэрофотографирование

аэрофотослужба

аэрофототопографическая
съемка

аэрофототопографический

аэрозолдук чүмбөт (көшөгө)

аэрозолдук каражаттар

аэромобилдуулук

аэронавигациялык маалы-
мат

аэронавигациялык баяндоо,
жарыктар

учууларды аэронавигация-
лык камсыз кылуу

куйүүчү майдын аэронавига-
циялык камдыгы

аэропорт, аэродром

аэрочана

аэростат

аэрофотогеодезиялык

аэросурөткө тартуу

аэрофото кызмат

аэрофототопографиялык сү-
рөткө тартуу

аэрофототопографиялык

B

багаж

база, военно-воздушная база

базирование войск

база данных

базисная волна

базовые плавучие средства

базовые шасси гусеничных
тягачей

бактериальные (биологиче-
ские) средства

жол жүк

база, аскердик-аба базасы

аскерлерди жайгаштыруу
маалымат базасы (дайындар
базасы)

базистик толкун

базалык калкып сүзүүчү ка-
ражаттар

казтаман сүйрөткүчтөрдүн
базалык шассилери

бактериялык (биологиялык)
каражаттар

бактериологическое (биологическое) оружие	бактериологиялык (биологиялык) курал
бактериологическое заражение	бактериологиялык булгануу
баланс	баланс, тендем
баланс активный	жигердүү тендем
баллистика	баллистика
баллистическая подготовка стрельбы	атууга баллистикалык даярдоо
баллистическая ракета	баллистикалык ракета
баллистическая трасса	баллистикалык трасса
баллистические мишени, приборы	баллистикалык буталар, приборлор
баллистический (-ое) наконечник	баллистикалык уч
баллистический шлем	баллистикалык шлем
бандформирования, формирования международных террористов	бандалык түзүлүш, эл аралык террорчулардын түзүлүштөрү
банковский счет	банктык эсеп
банно-дезинфекционный поезд	мончо-дезинфекциялык поезд
банно-прачечное обслуживание	мончо-кир жуугуч тейлөө
банно-прачечный отряд	мончо-кир жуугуч жасак
бантовая накладка	бант бүктөмүү
барьер звуковой	үн тоскоолдугу
батальон	батальон
батальон радиотехнического обеспечения	радиотехникалык камсыздоо
батальон связи	батальону
батальон управления	байланыш батальону
батальонный район обороны	башкаруу батальону
	батальондук коргонуу району

батарея	батарея
батарея (взвод) управления и радиолокационной разведки	башкаруу жана радиолокациялык чалгындоо батареясы (взводу)
батарея звуковой и радиолокационной разведки	үн жана радиолокациялык чалгындоо батареясы
батарея противотанковых управляемых ракет	танкка каршы башкарылуучу ракеталардын батареясы
батарея управления и артиллерийской разведки	башкаруу жана артиллерилялык чалгындоо батареясы
батарея, взвод звукометрической разведки	үн-метрикалык чалгындоо батареясы, взводу
батарея, взвод оптической разведки	оптикалык чалгындоо батареясы, взводу
батарея, взвод радиолокационной разведки	радиолокациялык чалгындоо батареясы, взводу
башенная артиллерийская установка	артиллериляк мунара орнотмосу
башня броневая	сооттолгон мунара
бахрома	чачыктар
бдительность	kyraakyllyk
бежевый	саргыч-боз
бездействие	аракетсиздик
безнадежная задолженность	өнбөс бересе
безаэродромное базирование	авиацияны аэродромсуз жайгаштыруу
авиации	кайтарымсыз жардам
безвозмездная помощь	орду толгус жоготуу
безвозвратная потеря	жумушсуздук
безработица	учуунун коопсуз бийиктиги
безопасная высота полета	коопсуз пайдалануу
безопасная эксплуатация	коопсуз алыштоо
безопасное удаление	коопсуздук
безопасность	

безопасность военная	аскердик коопсуздук
безопасность государства национальная	мамлекеттин улуттук коопсуздугу
безопасность государственная	мамлекеттик коопсуздук
безопасность информации	маалымат коопсуздугу
безопасность пищевых продуктов	тамак-аш азыктырынын коопсуздугу
безопасность полетов	учуу коопсуздугу
безопасность связи	байланыш коопсуздугу
безотходное производство	калдыксыз өндүрүш
безоткатное (-ая) орудие, артиллерия	кетенчиктебес курал, артиллерия
бездядерная зона	ядросуз зона
бензин авиационный, автомобильный	авиациялык, автомобиль бензини
берданка	бардаңке
береговая оборона	жээктик коргонуу
береговая охрана	жээк күзөтү
береговые укрепления	жээк чындоолору
беспилотное средство воздушного нападения	аба чабуулунун учкучсуз каражаттары
беспилотный	учкучсуз
беспилотный летательный аппарат	учкучсуз учуучу аппарат
беспилотный самолет	учкучсуз учак
беспламенный выстрел	жалынсыз оқ чыгаруу
беспризорный	каралбаган, кароосуз
беспримесный	аралашмасыз
бессрочный	мөөнөтсүз
бесшумное оружие	дабышсыз курал
бета-излучение	бета-нурлануу
бетонобойный снаряд	бетон талкалагыч снаряд
билинговое устройство	билинг түзүлүшү

бинокль	дүрбү
биологическая разведка	биологиялык чалгындоо
биологическое (бактереологическое) орудие, разведка	биологиялык (бактереологиялык) курал, чалгындоо
биологическая безопасность	биологиялык коопсуздук
биологическая угроза	биологиялык дүмөк
биологическая защита	биологиялык коргоо
биологические агенты	биологиялык агенттер
биологический контроль	биологиялык контроль
бирка	бирка
бишкекская (балыкчинская, ошская) квартирно-эксплуатационная часть района	райондун бишкек (балыкчы, ош) турак жай - пайдалануу бөлүгү
бланк представления	көрсөтүү бланкы
бланк декларации	декларация бланкы
бланк строгой отчетности	так отчеттуулуктагы бланк
бледно-коричневый	бозомтук-күрөң
ближайшая задача	жакынкы тапшырма
ближний бой	чукул уруш
блок печати и перефорации	басып чыгаруу жана переформация блогу
блок питания	азыктандыруу блогу
блок-пост	блок-пост
блокирование	блоктоо
блокирующая группа	блоктоочу топ
блокнот циркулярный	циркулярдык блокнот
блочки	көзөнөк
боевая (военная) мощь	күжүрмөн (аскердик) күч-кубат
боевая готовность	күжүрмөн даярдык
«постоянная»	«туруктуу»
«повышенная»	«жогорку»
«военная опасность»	«согуш коркунучу»
«полная»	«толук»

боевая группа, задача
боевая машина

боевая машина пехоты (бмп)

боевая обстановка, подготовка, позиция, стрельба

боевая работа

боевая радиолокационная информация

боевая разведывательная машина (бронированная, разведывательная, дозорная машина)

боевая стрельба

боевая тревога

боевая часть корабля

боевая часть ракеты

боевая эффективность

боевое дежурство

боевое знамя, донесение, маневрирование

боевое напряжение авиации

боевое охранение, питание

боевое положение

боевое применение

боевое применение мотострелковых подразделений, частей и соединений

боевое применение подразделений войсковой разведки

күжүрмөн топ, тапшырма
күжүрмөн машина

жөө аскерлердин күжүрмөн машинасы (жкм)

күжүрмөн кырдаал, даярдык, позиция, атуу

күжүрмөн иш

күжүрмөн радиолокациялык маалымат

күжүрмөн чалгындоо машинасы (соottолгон, чалгындоо, кайгуул машинасы)

күжүрмөн ок атуу

күжүрмөн айгай

кеменин күжүрмөн бөлүгү ракетанын күжүрмөн бөлүгү

күжүрмөн натыйжалуулук

күжүрмөн нөөмөт

күжүрмөн байрак, билдируү, маневр жасоо

авиациянын күжүрмөн даярдыкта болушу

күжүрмөн кайтаруу, ок-дары алуу

күжүрмөн абал

күжүрмөн колдонуу

мотоаткычтар бөлүкчөлөрүн, бөлүктөрүн жана кошуундарын күжүрмөн колдонуу аскердик чалгындоо бөлүкчөлөрүн күжүрмөн колдонуу

боевое применение средств поражения противовоздушной обороны	асман чабуулунан коргоонун кыйратуучу каражаттарын күжүрмөн колдонуу
боевое распоряжение	күжүрмөн тескеме
боевое слаживание	күжүрмөн ыкташуу
боевое соприкосновение	күжүрмөн кагылышуу
боевой вертолетный полк	күжүрмөн тик учак полку
боевой вылет	күжүрмөн учuu
боевая возможность	күжүрмөн мүмкүнчүлүк
боевой потенциал	күжүрмөн дарамет (потенциал)
боевой и численный состав	күжүрмөн жана сандык курарм
боевой информационный пост	күжүрмөн маалыматтык пост
боевой комплект, режим	күжүрмөн комплект, режим
боевой курс	күжүрмөн багыт
боевой листок	күжүрмөн баракча
боевой опыт	күжүрмөн тажрыйба
боевой пост	күжүрмөн пост
боевой разведывательный дозор	күжүрмөн чалгындоочу тозот
боевой расчет	күжүрмөн эсеп
боевой порядок	күжүрмөн тартипп
боевые (военные) действия	күжүрмөн (аскердик) аракеттер
боевые дежурства	күжүрмөн нөөмөттөр
боевые заряды	күжүрмөн дүрмөттөр
боевые пловцы	күжүрмөн суучулдар
боевые потери	күжүрмөн жоготуулар
боеготовность	күжүрмөн даярдык
боекомплект	күжүрмөн комплект
боеприпасы	ок-дары
боеспособность	согушуу жөндөмдүүлүгү

бой	уруш
боковая походная застава	жүрүштөгү капитал заставасы
боковой (передовой) наблюдательный пункт	каптал (алдынкы) байкоо пункту
боковой отряд	капталдагы жасак
боковое отклонение снаряда	дүрмөттүн капиталдуу чёттөөсү
боксы для техники	техника учун бокстор
болезнь (по болезни)	оору (ооругандыгы боюнча)
болтанка	чайлалма
большая мощность	чоң кубаттуулук
большие высоты	чоң бийиктиктөр
бомбардирование, бомбардировка	бомбалоо
бомбардировочная авиация	бомбалоочу авиация
бомбовая нагрузка	бомба жүгү
бомбово-ракетный удар	бомбалык-ракеталык сокку
бомбовый залп	бомбаны жапырт таштоо
бомбоискатель, искатель	бомба издегич, ферромагниттүү затты издегич
ферромагнитных тел	бомба ыргытуу
бомбометание	бомбадан баш калка
бомбоубежище	бомбалоочу авиациялык полк, бомбалоочу авиация
бомбардировачный (-ая) (авиационный полк, авиация)	жээк таш
бордюрный камень	учуучу аппараттын борттогу жабдуулары
бортовое оборудование летательного аппарата	борттогу санаарип эсептегич машина
бортовые цифровые вычислительные машины	ядролук күчтөргө жана караттарга каршы күрөшүү сыйымдуулугу 100 литр алюминий челек
борьба с ядерными силами и средствами	сыйымдуулугу 150 литр дат баспаган болот челек
бочка алюминевая емкостью 100 л	
бочка из нержавеющей стали вместимостью 150 л	

бочка стальная оцинкованная	цинктелген болот челек
бочка стальная толстостенная неоцинкованная	цинктелбеген калың болот челек
бочкоподъемник с механическим приводом	механикалық иштетүүчү чөлөк көтөргүч
бочко подъемник с ручным приводом	кол менен иштетүүчү чөлөк көтөргүч
бреющий полет	жапыз учуу
бригада	бригада
брифинг	брифинг
брод	кечмелик
бронь	бронь, ээлем
бронебойный снаряд	соот тешме снаряд
броневые силы	соот күчтөр
бронегруппа	соот тобу
бронеколпак	соот капкак
бронепоезд	сооттолгон поезд
бронетанковая дивизия, служба, техника, вооружение	сооттанк дивизиясы, кызматы, техникасы, куралдануусу
бронетанковое вооружение и техника	сооттанк куралдары жана техникасы
бронетанковое имущество	сооттанк мүлкү
бронетранспортер	сооттранспорт
бронежилет	сооткүрмө
бронированная разведывательная машина	сооттолгон чалгындоочу машина
бронированная разведывательно-дозорная машина	сооттолгон чалгындоо-кайгуул машина
бронированная ремонтно-эвакуационная машина	сооттолгон ондоо-көчүрүүч машина
бронированный тягач средний	сооттолгон орточо сүйрөткүч

броня	соот
брюки утепленные х/б	кебезден жасалган жылуула- тылган шым
будни военной кафедры	аскер кафедрасынын күндө- лүк иши
буксировочная авиационная эскадрилья	сүйрөтүүчү авиациялык эс- кадрилья
бушлат	бушлат
быстроходная траншейная машина	траншеялык тез жүрүүчү машина
быстровозводимый	тез тургузулуучу
быт воинский	аскер турмушу
бюджетные средства	бюджеттик каражаттар
бязь цветная	түстүү бөз

B

вагон	вагон
вагонно-ремонтный поезд	вагон-оңдоо поезд
вакантная (не вакантная)	ваканттык (ваканттык эмес)
должность	бош кызмат орун
вакцинация	эмдөө
ванна	көлкүмө
валютные средства	валюталык каражаттар
валютный курс	валюта курсу
ватерлиния	ватер сызыгы
вверх (вниз)	өйдө, жогору (ылдый, төмөн)
ввод в бой (в сражение)	урушка (салгылашууга) ки- риүү
ввод в прорыв	жарып кириүү
вводные	киришме
ведомость	ведомость
ведомость замера горючего в баках машин	машина бактарындагы кү- йүүчү майды өлчөө ведо- мосту

ведомость контроля	контролдоо ведомосту
ведомственная охрана	ведомстволук күзөт
ведомость укомплектованности	комплектөө ведомосту
ведро, воронка заправочная	цинктелген май куйгуч чака,
оцинкованная	куйгуч
вездеход	жолтандабас
векторный способ прицеливания	мээлөөнүн вектордук ыкмасы
веки	кабак
венский документ	вена документи
вентиляция	желдетүү
вербовка	жалдоо, тартуу
вероятное отклонение	четтөө ыктымалдыгы
вероятность поражения	таамай тийүү ыктымалдыгы
вероятный противник	күтүлгөн душман
вертикальные резервуары	тик коюлган резервуарлар
вертикальный взлет	тик учуу
вертолетный полк	тик учак полку
верхнее воздушное пространство	жогорку аба мейкиндиги
верхняя боковая частота	жогорку каптал жыштыгы
верховный главнокомандующий	жогорку башкы кол башчы
вес заправки	май куюунун салмагы
весовые единицы	салмак бирдиkтери
ветеран	ардагер
ветеринарная лаборатория	ветеринариялык лаборатория
ветеринарно-эпизоотический отряд	ветеринариялык-эпизоотикалык жасак
вечерняя проверка	кечки текшерүү
вечный огонь	түбөлүк от, өчпөс от
вещевая ремонтная мастерская	буюм ондоо устаканаасы

вещевое имущество	буюм мүлкү
вещевое снабжение	буюм менен жабдуу
вещевой мешок	мүлк кабы
взаимное сокращение вооруженных сил	куралдуу күчтөрдү өз ара кыскартуу
взаимодействие	өз ара аракеттешүү
взаимозаменяемость	өз ара алмашуучулук
взвод обработки вооружения и военной техники	куралды жана аскер техникасын иштеп чыгуу взводу
взвод разведки, отделение разведки	чалгындоо взводу, чалгындоо бөлүмчесү
взвод рхб защиты	рхб коргонуу взводу
взвод химической защиты	химиялык коргоо взводу
взвод, отделение связи	байланыш взводу, бөлүмчөсү
взводной опорный пункт	взводдук таяныч пункту
взлет	учуу, көтөрүлүү
взлетная дистанция	учуу аралыгы
взлетно-посадочная полоса (впп)	учуу-конуу тилкеси (укт)
взрыв	жарылуу
взрыватели	жаргычтар
взрывная волна	жарылуу толкуну
взрывное устройство	жардыруучу түзүлүш
взрывоустойчивость	жарылууга туруктуулук
взрывчатые вещества	жарылгыч заттар
взыскание	жаза, чара, өндүрүп алуу
взыскание административное	административик жаза
взыскание дисциплинарное	тартиптик жаза
виброустойчивость	титиреөгө туруктуулук
вид вооруженных сил	куралдуу күчтөрдүн түрү
вид связи	байланыш түрү
videotелефонная связь	videотелефон байланышы
видеофильм	видеофильм

видимость	көрүнүү аралыгы
видимость метеорологическая	метеорологиялык көрүнүү аралыгы
видимость на впп	уктдагы көрүнүү аралыгы
видимость полетная	учуудагы көрүнүү аралыгы
виды медицинской помощи	медициналык жардамдын түрлөрү
виды огня стрелкового оружия	ок аткыч куралдын атууларынын түрлөрү
виды войск	аскерлер түрлөрү
виdeoизменение	туру өзгөргөн
виза выездная/въездная	кириш/чыгыш визасы
визир	дал келтиргич (кароолду тууралагыч)
визирование	дал келтируү
визуальные метеорологические условия	визуалдык (көрүү) метеорологиялык шарттар
визуальный заход на посадку	конууга визуалдык киругу
винтовка	мылтык
внезапная проверка	күтүүсүз текшерүү
внезапность	капыстык
внесрочное донесение	өтө шашылыш кабар
внешнеторговая деятельность	тышкы соода ишмердиги
внутреннее сопротивление	ички каршылык
внутренние войска	ички аскерлер
внутренняя служба	ички кызмат
внутриведомственный контроль	ички ведомстволук контроль
внутригосударственные процедуры	ички мамлекеттик жол-жобалор
ветераны военной службы	аскер кызматынын ардагерлери
водонепроницаемость	суу өткөрбөстүк

водолазная техника	суучулдар техникасы
водородная бомба	суутек бомбасы
водоснабжение	сүү менен камсыздоо
военачальник	аскер башчы
военнозированные горноспасательные части	тоодо куткаруучу аскерлештирилген бөлүктөр
военная автомобильная дорога	аскердик автомобиль жолу
Военная автомобильная инспекция (ваи)	Аскердик автомобилдик инспекция (ааи)
военная агрессия	аскердик баскынчылык
Военная академия	Аскердик академия
военная амуниция	аскердик амуниция
военная безопасность	аскердик коопсуздук
военная геральдика	аскердик геральдика
военно-гражданское соотношение	аскердик-жарандык катышы
военное вмешательство	аскердик кийлигишүү
военное общество	аскердик коом
военная делегация	аскердик делегация
военная деятельность в горах	тоодогу аскердик ишмердик
военная доктрина	аскердик доктрина
военная игра	аскердик оюн
военная кафедра (факультет)	аскер кафедрасы (факультет)
военная коллегия	аскер коллегиясы
военная мощь	аскердик күч-кубат
военная организация	аскердик уюм
военная педагогика и психология	аскердик педагогика жана психология
военная подготовка	аскердик даярдоо
военная политика	аскердик саясат
военная присяга	аскердик ант
военная продукция	аскер өндүрүмү
военная прокуратура	аскер прокуратуrasesы

военная реформа	аскердик реформа
военная сила	аскер күчү
военная связь	аскердик байланыш
военная служба	аскер кызматы, аскердик кызмат
военный сектор	аскердик сектор
военная техника	аскердик техника
военная токсикология и медицинская защита от ядерного и химического оружия	аскердик токсикология жана ядролук, химиялык куралдардан медициналык коргоо
военная топография	аскердик топография
военная угроза	аскердик коркунуч
военная экономика	аскердик экономика
военная экономика государства	мамлекеттин аскердик экономикасы
военно-воздушные силы (ввс)	аскер-аба күчтөрү (аак)
военное время	согуш мезгили
военное дело	аскер иши
военное имущество	аскердик мүлк
военное положение	согуштук абал
военное право	аскердик укук
военное сообщение	аскердик билдируулар
военное сотрудничество	аскердик кызматташуу
военное строительство	аскердик курулуш
военное училище, институт, университет	аскер окуу жайы, институту, университети
Военно-картоографическая часть	Аскердик-картоографиялык бөлүк
военно-медицинская подготовка	аскердик-медицинская даярдоо
военно-медицинская служба	аскердик-медицинская кызмат
военно-медицинское снабжение	аскердик-медицинская жабдуу

военно-мобилизационный орган	аскердик-мобилизациялык орган
военно-морская база	аскер-деңиз базасы
военно-морской флот	аскер-деңиз флоту
военно-оборонительная концепция	аскердик-коргонуу концепциясы
военно-обученный ресурс	окутулган аскердик ресурс
военнообязанные, состоящие в запасе	запаста турган аскерге милдеттүүлөр
военнообязанный	аскерге милдеттүү
военно-патриотическое воспитание	аскердик-мекенчилдик тарбиялоо
военнопленные	согуш туткундары
военно-полевой (авиационный, инфекционный, легко раненных, многопрофильный, травмотологический, туберкулезный, ожоговый, хирургический) госпиталь	аскердик-талаа (авиациялык, инфекциялык, женил жарадарлар, көп профилдүү, сынык, туберкулез (кургак учук), күйүк, хиургиялык) госпиталы
военно-политическая ситуация	аскердик-саясий кырдаал
военно-политические цели	аскердик-саясий максаттар
военно-политическое	аскердик-саясий
военно-прикладная физическая подготовка	аскердик-колдонмо дene тарбия даярдыгы
военно-прикладные виды физической культуры и спорта и методика преподавания	дene тарбиялык жана спорттук аскердик колдонмо түрлөрү жана окутуу усулу
военно-продовольственный пункт	аскердик азык-түлүк пункту
военно-промышленный комплекс	аскердик өнөр жай комплекси
военно-санитарный поезд	аскердик-санитардык поезд
военнослужащий	аскер кызматчы

военнослужащий сверхсрочной службы	мөөнөттөн ашык кызматтын аскер кызматчысы
военнослужащий срочной службы	мөөнөттүү кызматтын аскер кызматчысы
военно-социальная работа	аскердик-социалдык иш
военно-социальный мониторинг	аскердик-социалдык мониторинг
военно-стратегические исследования	аскердик-стратегиялык изилдөө
военно-стратегическое	аскердик-стратегиялык
военно-строительный отряд	аскердик-курулуш жасагы
военно-силовая акция	аскердик-күч акциясы
военно-техническая подготовка	аскердик-техникалык даярдоо
военно-техническая помощь	аскердик-техникалык жардам
военно-технический цикл	аскердик-техникалык цикл
военно-техническое имущество	аскердик-техникалык мұлқ
военно-техническое превосходство	аскердик-техникалык артыкчылық
военно-техническое сотрудничество	аскердик-техникалык кызматташтық
военно-топографическая служба	аскердик-топографиялык кызмат
военно-транспортная авиационная дивизия, полк, эскадрилья	аскердик-транспорттук авиациялык дивизия, полк, эскадрилья
военно-транспортная авиация	аскердик-транспорттук авиация
военно-учебные заведения	аскердик окуу жайлар
военно-учетная специальность	аскердик каттоо адистиги
военно-экономическая мощь	аскердик-экономикалык күч-кубат

военно-экономический потенциал	аскердик-экономикалык дараламет
военно-экономическое военные действия	аскердик-экономикалык согуштук аракеттер
Военные комиссариаты (республиканский, областной, городской, объединенный городской, районный)	Аскер комиссиаттары (респубикалык, облустук, шаардық, шаардық бириккен, райондук)
военные конфликты	аскердик жаңжал
Военные представительства	Аскер өкүлчүлүктөрү
военные преступники	согуш кылмышкерлери
военные сборы	аскердик жыйындар
военные сообщения	аскердик кабарлар
военные хитрости	аскердик (согуштук) амалдар
военный билет	аскердик билет
военный билет офицера запаса	запастагы офицердин аскер билети
военный городок	аскер шаарчасы
Военный округ	Аскердик округ
военный патриотизм	аскердик мекенчилдик
военный персонал	аскердик персонал
военный поход	аскердик жүрүш
военный представитель	аскер өкулү
военный руководитель	аскер жетекчиси
военный санаторий	аскердик санаторий
военный совет, округ	аскердик кеңеш, округ
Военный суд	Аскердик сот
военторг	аскердик соода-сатык
вождение	айдоо
воздействие	таасир этүү
волновой диапазон	толкундуу диапазон
волоконно-оптическая линия связи	байланыштын булалуу-оптикалык линиясы
возвратное финансирование	кайтарылуучу каржылоо

воздействие деструктивных сил	деструктивдүү күчтөрдүн таасири
воздухоплавание	абада учуу
воздухоплавательная эскадрилья	абада учуучу эскадрилья
воздушная война	аба согушу
воздушная выучка	аба көндүмдөрү
воздушная линия связи	байланыштын аба линиясы
воздушная оборона	абадан коргонуу
воздушная обстановка	абадагы жагдай
воздушная радиационная (химическая) разведка местности	аймакты аба-радиациялык (химиялык) чалгындоо
воздушная разведка	аба чалгыны
воздушная система оповещения и управления	кабарлоонун жана башкаруунун аба системасы
воздушная трасса	аба трассасы
воздушная тревога	аба айгайы
воздушная цель	аба бутасы
воздушно-десантные войска	аба-десанттык аскерлер
воздушное движение	абадагы кыймыл
воздушное пространство приграничной полосы	чек арага жакын тилкедеги
воздушное сражение	аба мейкиндиги
воздушное судно	абада салгылашшуу
воздушное фотографирование	аба кемеси
воздушно-космическая оборона	абадан сүрөткө тартуу
воздушно-огневая подготовка	аба-космостук коргонуу
воздушные линии	аба линиясы
воздушные сообщения	аба байланышы
воздушный десант	аба десанты

воздушный командный пункт	аба командалык пунктү
воздушный пункт управления	абадан башкаруу пунктү
возмещение ущерба	залалдын ордун толтуруу
возмещение затрат	сарптоолордун ордун толтуруу
возраст (по возрасту)	курак, жаш (курагы боюнча)
воин	аскер, жоокер
воинская дисциплина	аскердик тартип
воинская доблесть, мужество	аскердик каармандык, эрдик
воинская команда	аскердик команда
воинская платформа	аскердик платформа
воинская повинность	аскер кызматын өтөөгө милдеттүүлүк
воинская погрузочно-выгрузочная площадка	аскердик жүктөөчү-түшүрүүчү аянт
воинская честь	аскердик ар-намыс
воинский график движения поездов	поезддердин жүрүүсүнүн аскердик графиги
воинский долг	аскердик милдет
воинский коллектив	аскердик жамаат
воинские кладбища	аскердик көрүстөн
воинский перевозочный документ	аскердик жол журуү, ташуу документи
воинский поезд	аскердик поезд
воинские преступления	аскердик кылмыштар
воинский транспорт	аскердик транспорт
воинский учет	аскердик каттоо
воинский эшелон	аскердик эшелон
воинское звание	аскер наамы, аскердик наам
воинское мастерство	аскердик чеберчилик
воинское приветствие	аскердик саламдашуу
война	согуш

войска противовоздушной обороны	асман чабуулунан коргоо аскерлери
войска связи	байланыш аскерлери
войско	аскерлер
войсковая разведка	аскердик чалгындоо
войсковая часть, воинская часть	аскердик бөлүк, аскер бөлүгү
войсковое хозяйство	аскерлер чарбасы
войской лабораторный комплект	аскердик лабораториялык комплект
войской тыл	аскер ооругу
войковые запасы	аскердик запастар
войковые средства измерения (образцовые, рабочие)	аскердик ченөө каражаттары (үлгүлүү, жумушчу)
вокзал	бекет
вооружение	куралдануу
вооружения и средства рхб защиты	рхб коргоо куралдары жана каражаттары
вооруженная защита	куралдуу коргоо
вооруженное восстание	куралдуу көтөрүлүш
вооруженные силы	куралдуу күчтөр
вооруженный конфликт	куралдуу жаңжал
воронка	оюлган жер, чункур
воспитательная работа	тарбия иши
воспламенители	от алдыргычтар, тутандырыгычтар
восстанавливаемость	калыбына келүүчүлүк
восстановление в воинском звании	аскердик наамын калыбына келтируү
восстановление поврежденных машин	зыянга учураган машиналарды калыбына келтируү
восток	чыгыш
воюющая сторона	согушуп жаткан тарап
вправо (влево)	оңго (солго)

временное исполнение должности	кызматты (ын) убактылуу аткаруу
временное применение	убактылуу колдонуу
временное разделение каналов	каналдарды убактылуу бөлүштүрүү
временное удостоверение	убактылуу күбөлүк
временный вывоз (ввоз)	убактылуу ташып чыгуу (тاشып киругүү)
временный перегрузочный район	убактылуу кайра жүктөөчү район
время выполнения мобилизационных мероприятий: в часах, сутках	мобилизациялык иш-чараларды аткаруу убагы: saat менен, сутка менен
время начало военных действий, выхода при атаке на передний край обороны противника, начало форсирования, начало высадки и выброски	душмандын коргонуусунун алдынкы чегине чабуул коюуга чыгуунун, аскердик аракеттердин, кечип өтүүнүн, түшүрүүнүн жана таштоонун башталыш убактысы сигнал алуу убактысы ракетаны учурдуу убактысы жайылтуу убактысы жалпы аскердик милдет
время получения сигнала	
время пуска ракет	
время развертывания	
всеобщая воинская обязанность	
вспомогательная аппаратура и спецаппаратура	көмөкчү аппаратура жана атайын аппаратура
вспомогательный наблюдательный пункт	жардамчы байкоо пункту
вспомогательный пункт управления	башкаруунун жардамчы пункту
вспомогательный узел связи	байланыштын жардамчы түйүнү
вступление в силу	күчүнө киругүү
вторжение	басып киругүү

вторичные поражающие факторы	экинчи жолу кыйратуучу факторлор
выборочный капитальный ремонт	тандалма капиталдык ондоо
выгрузочная станция	жүк түшүрүүчү чордон
выдача и подгонка противогазов	противогаздарды берүү жана эбине келтириүү
выдвижение войск	аскерлерди илгери жылдыруу
выживание в горных условиях	тоо шартында аман калуу
выжидательный район	күтүү району
выносить в первую очередь	биринчи кезекте алыш чыгуу
выписки из приказов	буйруктардан көчүрмө бөлүк
выплата в случае смерти военнослужащего	аскер кызматчысы каза болгондогу төлөө
выплата страховых сумм	камсыздоо суммаларын төлөп берүү
выправка	түз тулку
выпускающий	чыгаруучу
высадочные средства	түшүрүүчү каражаттар
высвобождаемое движимое (недвижимое) военное имущество	бошотулуучу кыймылдуу (кыймылсыз) аскердик мүлк
высвобожденное жилье	бошотулган турак жай
выслуга лет	кызмат өтөгөн жылдары (аскер)
высокоточное оружие	жогорку тактыктагы курал
высокочастотная связь	жогорку жыштыктагы байланыш
высота	бийиктик
высота абсолютная, истинная, относительная	абсолюттук (чексиз), чыныгы, салыштырмалуу бийиктик

высота нижней границы облаков	булуттардын төмөнкү чеги-нин бийиктиги
высота перехода	өтүү бийиктиги
высота полета	учуу бийиктиги
высота принятия решения	чечим кабыл алуу бийиктиги
высота рельефа, полета	рельефтин, учуунун бийиктиги
высота траектории	траекториянын бийиктиги
высотомер	бийиктики өлчөгүч
выстрел (гранатомет)	атылма (граната атма)
выстрелы патронного заряжения	патрондуу дүрмөттүн атылмасы
вытачка	танап
высшая, низшая, равная должность	жогорку, төмөнкү, тең кызмат оруну
выходное пособие при увольнении офицеров, прапорщиков и военнослужащих сверхсрочной службы	офицерлер, прапорщиктер жана мөөнөттөн ашык кызматтын аскер кызматчыларынын бошонуу жөлөк пулу эсептөө борбору
вычислительный центр	жогору турган кызмат орун киришме
вышестоящая должность	бошонуу жөлөкпүлүү
вводные	ат-улоо транспорту
выходное пособие	
вьючный транспорт	

Г

габарит	тыш өлчөм
габариты погрузки	жүктөөнүн габарити
газовая атака	газ чабуулу
газодинамический	газ-динамикалык
газоопределитель	газаныктагыч
газоразряжные приборы	газ разряддуу приборлор
газотрубинный двигатель	газ трубиналуу кыймылдаткыч

газоубежище	газдан баш калка
гамма	гамма
гамма псевдослучайная	капысынан жалган гамма
гамма случайная равновероятная	капысынан бирдей ыктымалдуу гамма
гарантийная наработка	кепилдик иштөөсү
гарантийное обеспечение	кепилдик камсыздоо
гарантийный срок службы	кызматтын кепилдик мөннөтүү
гарнизон	гарнизон
гарнизонная служба	гарнизон кызматы
гарнизонный военный госпиталь	гарнизондук аскер госпиталы
гарнизонный дом офицеров	офицерлердин гарнизондук үйү
гать	гать (өткөөлдөн (саздак жерден) өтүү үчүн төшөлмө)
гаубица	гаубица (замбирактин бир туруу)
гаубица-пушка	гаубица-замбирек
гаубичная батарея	гаубицалык батарея
гаубичный самоходный-артиллерийский	гаубицалык өзү жүрүүчү-артиллериялык
гауптвахта	гауптвахта
генерал (генерал-майор, генерал-лейтенант, генерал-полковник)	генерал (генерал-майор, генерал-лейтенант, генерал-полковник)
генеральное сражение	негизги салгылаш
генеральный, - ая ассамблея, -секретарь, - штаб	генералдык ассамблея, - катчы, - штаб
генератор помех	кедерги берүү генератору
географический фактор в войне	согуштагы географиялык фактор

геодезическая часть	геодезиялык бөлүк
геомагнитные возмущения, магнитные бури	геомагниттик козголуу, магнит бороондору
геофизическая разведка	геофизикалык чалгындоо
геральдика	геральдика, герб таануу
героизм	каармандык, баатырдык
гибрид	гибрид
гибритное ракетное топливо	ракетанын гибриддик отуну
гидравлическая жидкость	гидравликалык суюктук
гидроакустические помехи	гидроакустикалык кедерги-лер
гидроакустическое подавление	гидроакустикалык басуу
гидрографическая служба	гидрографикалык кызмат
гидрологические характеристики	гидрологиялык мунөздөмөлөр
гидрометеорологическое обеспечение	гидрометеорологиялык камсыз кылуу
гидросамолет	гидроучак
гидротехнические сооружения	гидротехникалык курулмалар
гидрофизические устройства	гидрофизикалык түзүлүштөр
гильза	гильза
гиперзвуковой самолет	гиперүндүү учак
гироскопические устройства	гироскоп түзүлүштөрү
главное командование	башкы кол башчылык
главное направление	башкы (негизги) багыт
главнокомандующий	башкы кол башчы
главные силы	башкы күчтөр
главный бухгалтер	башкы бухгалтер
главный военный совет	башкы аскердик кеңеш
главный калибр	негизги калибр
главный удар	негизги сокку

главный штаб	башкы штаб
гладильный пресс	үтүктөө жубасы
гладкоствольное оружие	найсыз курал
глазомерная съемка	көз өлчөө менен сүрөткө тартуу
глазница	көздүн чарасы
глобальная война	глобалдуу согуш
глобальная и региональная стабильность	глобалдуу жана региондук түрүктуулук
глубина боевой задачи	кужүрмөн тапшырманын маанилүүлүгү
глубина ведения разведки	чалгын жүргүзүүнүн тереңдиги
глубина обороны	коргонуу тереңдиги
глубина строя	саптын тереңдиги
глубинная бомба	теренде жарылуучу бомба
глубиномер	терендик ченегич
глубокая операция	олуттуу операция
глубокий, неподвижный (двойной подвижный) заградительный огонь	терең, кыймылсыз (кош кыймылдуу) тосмо ок атуу
гнездо	ую, уяча
годен к альтернативной службе	альтернативдик кызматка жарактуу
годен к строевой службе	саптагы кызматка жарактуу
годен к строевой службе в военное время	согуш мезгилиндө саптагы кызматка жарактуу
годные к военной службе	аскердик кызматка жарактуулар
годовой и месячный планы эксплуатации и ремонта военной техники	аскер техникаларын пайдалануу жана ондоонун жылдык жана айлык пландары
годовые нормы расхода	чыгымдын жылдык ченемдери

головная самонаведения	өзүн-өзү багыттоонун башы
головная походная застава	алдыңкы журуш заставасы
головной восстановительный	алдыңкы калыбына келти-
поезд	рүүчү поезд
головной дозор	башкы (құжұрмән) тозот
головной отряд	башкы жасак
головной полк	башкы полк
гомогенное твердое ракетное	гомогендик ракеталық катуу
топливо	отун
гонка вооружений	жарыша куралдануу
горизонтальные резервуары	горизонталдык резервуарлар
горная артиллерия	тоо артиллеријасы
горная подготовка	тоо даярдыгы
горнист	сурнайчы
горно-стрелковый батальон	тоо-аткычтар батальону
горные войска	тоо аскерлери
горный батальон	тоо батальону
горный проход	тоо өткөөлү
городской военный комиссариат (гвк)	شاардык аскер комиссариаты (шак)
горловина	моюнча
горючее	күйүүчү зат
горюче-смазочные материалы	күйүүчү-майлоочу материалдар
горючее широкого фракционного состава	кецири фракциялык куралдагы күйүүчү зат
госпиталь	госпиталь, аскердик оорукана
господство в воздухе	абада үстөмдүк кылуу
гостехнадзор	мамтехкөзөмөл
государственная безопасность	мамлекеттик коопсуздук
государственная должность, орган	мамлекеттик кызмат орду, орган

государственная служба	мамлекеттик кызмат
государственная тайна	мамлекеттик сыр
государство	мамлекет
государство-участник	катышкан мамлекет
готовность №1	№1 даярдык
гравитационные волны	гравитациялык толкундар
градусная сеть земли	жердин градустук торчосу
градобой	мәндүр тоскуч
гражданская война	жарандық согуш
гражданская оборона	жарандық коргоо
гражданский иск	жарандық доо
гражданский персонал	жарандық персонал
гражданский процесс	жарандық процесс
гражданский процессуальный кодекс	жарандық процесстик кодекс
гражданское право и обязанность	жарандык укук жана милдет
гражданство	жарандык
гранатомет	граната атма
гранатометчик	граната аткыч
гранатометный взвод	граната атма взвод
граница государственная	мамлекеттик чек ара
граница действия разрешения	уруксатты колдонуу чеги
график	график
график дежурства	нөөмөт графиги
график наращивания боевого и численного состава	кужурмөн жана сандык курамды көбөйтүү графиги
график основных мероприятий	негизги иш-чаралардын графиги
график учебного процесса	окуу процессинин графиги
гребной винт	калак винти
гриф секретности	жашырындуулук грифи

гриф ограничительный	чектөөчү гриф
груз	жүк
грузобагаж	таңгакталган жол жүгү
грузовместимость	жүк сыйымдуулугу
грузовые устройства	жүк түзүлүштөрү
грузозащитное устройство	жүк коргоочу орнотмо
грузоотправитель	жүк жөнөтүүчү
грузоподъемность	жүк көтөрүмдүүлүк
группа армий	армиялар тобу
группа боевого управления	күжүрмөн башкаруу тобу
группа боевых (строевых) машин	күжүрмөн (катардагы) машиналар тобу
группа войск	аскерлер тобу
группа информации	маалыматтар тобу
группа контроля	контролдоо тобу
группа направлений	багыттар тобу
группа обеспечения	камсыздоо тобу
группа общего оперативного планирования	жалпы оперативдик пландоо тобу
группа планирования огневого поражения	ок атып кыйратууну пландоочу топ
группа полевой артиллерии	талаа артиллерия тобу
группа разграждения	тосмолорду алуу тобу
группа разминирования	минаны зыянсыздандыруу тобу
группа разведывательно-сигнализационных средств	чалгындоочу-сигналдык каяражаттардын тобу
группа реактивной артиллерии	реактивдүү артиллерия тобу
группа руководства полетами	учууларды жетектөө тобу
группа связи	байланыш тобу

группа спасателей	күткаруучулар тобу
группа транспортных машин	транспорттук машиналар тобу
группа учебно-строевых машин	окуу-катардагы машиналар тобу
группа учета	эсеп тобу
группа эксплуатации	пайдалануу тобу
группировка	жаат, топ
группировка войск	аскерлердин тобу
групповая тактика	топтук тактика
групповое упражнение	топтолуп машыгуу
групповой ядерный удар	топтошкон ядролук сокку
групповые заряды	топтук дүрмөттөр
групповые комплекты запасных частей для средств перекачки горючего	күйүүчү майды сордуруу каяжаттары үчүн камдык бөлүктөрдүн топтук комплекти
глубокого бурения	терең бургулоо
групповой ядерный удар	топтошкон ядролук сокку
гусеничные тягачи-транспортеры	казтаман сүйрөгүч-транспортер
гусеничные тягочно-транспортные машины	казтамандуу сүйрөгүч-транспортер машиналары
гусеничный минный заградитель	казтамандуу-миналуу тос-мологуч
гусеничный плавающий транспортер	сугда сүзүүчү казтаман транспортер
гусеничный самоходный паром	өзү жүрүүчү казтаман паром
гусеничный эвакотягач средний	орточо эвасүйрөгүч казтаман

Д

давление атмосферное, стандартное	атмосфералық, стандарттык басым
давление воздуха	аба басымы
давление на аэродром	аэродромго басым
дальнейшая задача	кийинки тапшырма, милдет
дальнеразведывательный	алыс чалгындоо авиаполку
авиаполк	
дальнобойная артиллерия	алыска атуучу артиллерия
дальнее огневое нападение	ыраактан ок атып кол салуу
дальномер саперный	сапердүк алыштыкты ченегич
дальность исчисленная	эсептөлген аралык
дальность полета	учуу алыштыгы
дальность стрельбы	атуу алыштыгы
дальняя авиация	алыссы авиаация
дальняя связь	алыссы байланыш
данные пробы горючего	текшерилген күйүүчү майдын маалыматы
данные замеров горючего	күйүүчү майды өлчөөнүн маалыматтары
датчик кода морзе	морзе сырсанынын билдиргичи
датчик	билдиргич
двигатель	кыймылдаткыч
движитель	кыймыл бергич
двусторонние; - отношения, - сотрудничества, - связи, договора; - межгосударственный, - межправительственный, - межведомственный	эки тарааптуу; - мамилелер, кызматташуулар, - байланыштар, - келишимдер; мамлекеттер аралык, - өкмөттөр аралык, - ведомстволор аралык
двухшовный	эки тигиштүү
дебет	дебет

деблокирования	блоктон чыгаруу
девиация частоты	жыштык девиациясы
дегазационные машины	үусуздандыруу машиналары
дегазационный пункт	үусуздандыруу пункту
дегазация	үусуздандыруу, уудан арылтуу
дегазация обмундирования	аскер кийимин уудан арылтуу
дегазирующие вещества	үусуздандыруучу заттар
дежурная смена	нөөмөтчү смена
дежурное подразделение	нөөмөтчү бөлүкчө
дежурные силы и средства	нөөмөтчү күчтөр жана каражаттар
дежурный	нөөмөтчү
дежурный (оперативный) по части	бөлүк боюнча (оперативдик) нөөмөтчү
дежурный по пункту управления	башкаруу пункту боюнча нөөмөтчү
дежурный по связи, по узлу связи	байланыш, байланыш түйүнү боюнча нөөмөтчү
дежурный по факультету	факультет боюнча нөөмөтчү
дежурство	нөөмөт
дежурная смена	нөөмөт сменасы
дезертирство	аскер кызматынан качуу, дезертиридик
дезинфекционно-душевая установка	дезинфекциялоо-чайынма орнотмосу
дезинфекционный	дезинфекциялоо
дезинфекционный отряд	дезинфекциялоочу жасак
дезинформация	жалган маалымат
дезорганизация	ырк бузуу
действительная военная служба	анык аскердик кызмат

действительная сверхсрочная военная служба	мөөнөттөн ашык анык аскердик кызмат
декодер	декодер
декоративный	кооз, декоративик
декретный отпуск (до родовой, после родовой)	декреттик өргүү (төрөгөнгө чейинки, төрөгөндөн кийинки)
делегация	делегация
деловое партнерство	иштиктүү өнөктөштүк
деловые качества	иштиктүү сапаттар
делопроизводство (отдел, отделение)	иш жүргүзүү (бөлүм, бөлүмчө)
дельтадром	дельтадром
демаскирования	чүмбөттү ачуу
демаскирующие признаки	чүмбөттү ачуучу белгилер
демилитаризация	демилитаризация, аскерлешүүдөн арылтуу
демобилизация	демобилизация
демодулятор	демодулятор
демонстрационный полет	көргөзмө учуу
демонстрация силы	опузалап күч көрсөтүү
демонтаж оборудования на ат	атдагы жабдууну демонтаждоо
денежная компенсация	акчалай компенсация
денежная компенсация за неиспользованный отпуск	колдонулбаган өргүү үчүн
денежное вознаграждение (за квалификацию)	акчалай сыйакы (квалификациясы үчүн)
денонсация	денонсация
день операции (первый, второй), за день до операции	операция; (-нын биринчи, экинчи) күнү, операцияга чейин бир күн мурда
деньги военные, оккупационные деньги	согуштук, оккупациялык акча

депо	депо
депозитные суммы	депозиттик суммалар
десант	десант
десантно-высадочные средства	десант түшүрүүчү каражаттар
десантноопасное направление	десант түшүрүүгө кооптуу багыт
десантно-переправочные средства	десанттык өткөрүү каражаттары
десантно-транспортные средства	десанттык-транспорттук каражаттар
десантно-штурмовой (отряд)	десанттык-штурмдук (жасак)
десантно-штурмовые действия	десанттык-штурмдук аракеттер
десантный отряд	десанттык жасак
дестабилизация	туруксуздук
детектор перехода	өткөрүү детектору
детонатор	детонатор
детонация	детонация
детонирующий шнур	детонациялоочу шнур
дефектация	дефектация
дешифрант	дешифрант
дешифратор	шифр чечмелегич
дешифрование фотоснимков	фотосүрөттүн шифрин чечмелөө
деятельность в области (сфере) военного-технического сотрудничества	аскердик-техникалык кызматташтык жаатындагы (чөйрөсүндө) ишмердик
диагностика связи	байланыш диагностикасы
диаграмма углов обстрела	аткылоо бурчунун диаграммасы
диапазон радиоволн, частот	радио толкундарынын, жылтыктардын диапазону

диверсионно-разведывательная группа	диверсиялык-чалгындоо тобу
диверсия	диверсия
дивизион	дивизион
дивизион противовоздушной обороны	асман чабуулунан коргоо дивизиону
дивизионная артиллерийская мастерская	дивизиондук артиллериялык устакана
дивизионный объединенный склад	дивизиялык бириккен кампа
дивизия	дивизия
дивизия морской пехоты	деңиз жөө аскерлеринин дивизиясы
дивизия народного ополчения	элдик кошуундун дивизиясы
дизельное топливо	дизелдик отун
динамичность	динамикалуулук
динамичность боевых действий	согуштук аракеттердин динамикалуулугу
диод	диод (жарым өткөргүч)
диодный мост	диоддуу көпүрө (жарым өткөргүч көпүрөсү)
дипломатический ранг (степень)	дипломатиялык ранг (даража)
диполь	диполь
директива (оперативная)	директива (оперативдик)
диски к фильтрам для горючего	куйүүчү май учүн чыпкага дискстер
дислокация	жайгаштыруу
дислокация войск	аскерлерди жайгаштыруу
диспансеризация	диспансерлөө
дистанционно-подрывная машина	аралыктан жардыруучу машина

дистанционное минирование	аралыктан мина коюу
дистанционное управление	аралыктан башкаруу
дистанционное установленное минное поле	аралыктан коюлган мина талаасы
дистанция	аралык
дисциплина воинская	аскер тартиби
дисциплинарная ответственность, практика	тартип жоопкерчилиги, практикасы
дисциплинарная часть	тартип белүгү
дисциплинарное взыскание	тартиптик жаза
дисциплинарный устав	тартип уставы
дисциплины по военной подготовке	аскердик даярдоо боюнча сабактар
дифракция	дифракция
длинноволновая связь	узун толкундуу байланыш
длительное хранение	узакка сактоо
длительность войны	согуштун узактыгы
добрость воинская	аскердик каармандык
доброволец	ыктыярчы
добрососедство	ынтымактуу коншулук
доверенность	ишеним кат
договор	келишим
договор о коллективной безопасности	жамааттык коопсуздук жөнүндө келишим
доза ионизирующего излучения	иондошкон нурлануунун дозасы
дозиметр, измерител дозы	дозиметр, доза өлчөгүч
дозиметрический контроль	дозиметриялык контролль
дозор	тозот
дозорное отделение, танк	тозоттук белүмчө, танк
документированная связь	документтешкен байланыш
документы дежурного по военному факультету	аскер факультети боюнча нөөмөтчүнүн документи

долг воинский	аскердик милдет
долговечность	чыдамдуулук
долговременное огневое сооружение	узак мезгилдүү ок атар курулма
долговременное сооружение	узак мезгилдүү курулма
долгосрочный	узак мөөнөттүү
должностная категория	кызмат категориясы
должностной оклад	кызматтык маяна
должностные лица войсковой части (соединения)	аскердик бөлүктүн (кошуундун) кызмат адамдары
должность (офицерского состава, прапорщиков)	кызмат орду (офицердик курамдыкы, прапорщиктердики)
должность определяющая боеспособность	согушка жөндөмдүүлүктү аныктоочу кызмат орду
доклад	баяндама
домашний арест	үй камак
домуправление	үй башкармалыгы
домуправления гарнизона	гарнизондун үй башкармалыгы
донесение	билдируү
донесение по связи	байланыш боюнча билдируү
донорство	донорчу, кан берүүчү (донорлук)
донышка	төбө
доплата за выслугу лет	кызмат кылган жылдары учун кошумча төлөм
дополнительное медицинское обследование	кошумча медициналык текшерүү
дополнительный комплект оборудования	жабдуунун кошумча комплекти
дополнительный сектор обстрела	ок атуунун кошумча сектору

допризывная подготовка	аскерге чейинки даярдык
допризывник	чакырууга чейинкилер
допрос пленных и перебежчиков	туткундарды жана качкындарды суракка алуу
допуск	уруксат берме
допуск к секретным сведениям	жашыруун маалыматтарга уруксат берүү
дорожная служба	жол кызматы
дорожное обеспечение	жолду жабдуу
дорожно-комендантская служба	жол-комендантык кызмат
дорожно-комендантский (взвод)	жол-комендантык (взводу)
дорожно-мостовой	жол-көпүрө
дорожно-строительный	жол-курулуш
дорожные войска, знаки	жол аскерлери, белгилер
доска объявлений	кулактандыруу тактасы
досрочное присвоение воинского звания	аскердик наамды мөөнөтүнөн мурда ыйгаруу
досрочное увольнение в запас	мөөнөтүнөн мурда запаска башотуу
досрочный съем двигателя	кыймылдаткычты белгиленген мөөнөттөн мурда чечүү анык
достоверность	оңойлук, жеткиликтүүлүк
доступность	толук комплектөө
доукомплектование	түшүнүктүүлүк
доходчивость	батареяны жайылтуу үчүн бытыра
для развертывания батареи	дроссель
дробь	кыска найза
дроссель	дос мамлекеттер
дротик	кайталоо
дружественные государства	
дублирование	

дубинка	келтек
дуло	ооз
дуплексная связь	эки таралтуу байланыш
дым	түтүн
дымный порох	түтүндүү кара дары
дымовая завеса, маскировка	түтүн көшөгө, чүмбөт
дымовая шашка	түтүн куту
дымовой снаряд	түтүн снаряд
дымовые средства	түтүн таратуучу каражаттар

E

евратом, европейское сообщество по атомной энергии	евратом, атом энергиясы
европейская безопасность	боюнча европалык коом
единая радиолокационная система	европалык коопсуздук бирдиктүү радиолокациялык система
единая система (центр) управления воздушным движением	аба кыймылын башкаруунун бирдей системасы (борбору)
единая система выявления и оценки масштабов и последствий применения оружия массового поражения	масссалык жок кылуу куралдарын колдонуу масштабдарын жана кесепеттерин табуунун жана баалоонун бирдиктүү системасы
единая система радиолокационного опознавания «пароль»	«пароль» радиолокациалык таануунун бирдиктүү системасы
единовременное денежное вознаграждение	бир жолку акчалай сыйакы
единовременное пособие	бир жолку жөлөкпүл мөөнөттүү кызматтын аскер кызматчылары бошоп кетүүдөгү бир жолку берилүүчү жөлөкпүл
единовременное пособие при увольнении военнослужащих срочной службы	

единовременное пособие при
уходе в отпуск
единое радиолокационное
поле
единственное среднерасчетное огне-
вое средство
единоначалие в вс

единий расчетный боеприпас
ежедневное техническое об-
служивание
емкость аэродромной сети
естественные препятствия,
укрытия
ефрейтор

өргүүгө кетүүдө бир жолку
берилүүчү жөлөкпүл
бирдиктүү радиолокациялык
талаа
бирдиктүү орто эсептик ок-
атуу каражаты
куралдуу күчтөрдөгү бир
башчылык
бирдиктүү эсептик ок-дары
күнүмдүк техникалык тей-
лөө
аэрором тарамынын сыйым-
дуулугу
табигый тоскоолдуктар, дал-
даалар
ефрейтор

Ж

железнодорожная станция,
цистерна
железнодорожные войска
железнодорожные пути об-
щего пользования
железнодорожный подъезд-
ный путь
железнодорожный пункт
управления
железнодорожный ремонт-
ный батальон
железнодорожный транспорт
жертвы войны
жесткий диск
живая сила

темир жол бекети, цистер-
насы
темир жол аскерлери
жалпы пайдаланылуучу те-
мир жолдор
кирме темир жол
темир жолдук башкаруу
пункту
темир жол ондоочу батальон
темир жол транспорту
согуш курмандыктыры
катуу диск
жандуу күчтөр

живучесть (связь)	сакталгычтык (байланыш)
живучесть шифрованной и кодированной связи	шифрленген жана коддолгон байланыштын сакталгычтыгы
жидкостный ракетный двигатель	суюктуктуу ракета кыймылдаткычы
жидкость (тормозная)	суюктук (тормоздук)
жидкость водно-спиртовая	суу-спирттик суюктук
жидкость охлаждающая	суутуучу суюктук
жидкость противобледительная	муз тоңдурбоочу суюктук
жизненно важные интересы	жашоодогу маанилүү кызыкчылыктар
жизнеобеспечение в космическом полете	космостук учууда жашоону камсыздоо
жизнеобеспечивающие средства экипажей подводных лодок	суу астындагы кемеде жашоону камсыздоочу каражаттар
жилищная группа	турак жай тобу
жилой городок	турак шаарча
журнал	журнал
журнал боевых действий	согуш аракеттеринин журналы
журнал выхода и возвращения машин	машиналардын чыгуу жана кайтып келүү журналы
журнал контрольных осмотров, наличия и технического состояния вооружения, военной техники, автотранспорта и военно-учебного имущества	куралды, аскер техникасын, автотранспортту жана аскердик окуу мүлкүн, толуктугун жана техникалык абалын контролдук кароо журналы
журнал контроля занятий	окууларды контролдоо журналы
журнал протокола	протокол журналы

журнал учета заявлений, писем и жалоб

журнал учета осужденных военнослужащих

журнал учета соч военнослужащих

журнал учета травматизма

журналистский актив

арыздарды, каттарды жана даттанууларды каттоо журналы

соттолгон аскер кызматчыларын каттоо журналы бөлүктүү өз эркинчे калтырган аскер кызматчыларын каттоо журналы

жаракаттуулукту каттоо журналы

журналисттик актив

3

забрало

бет калкан

завершение боя

уруштун аякташы

завязка боя

уруштун башталышы

заглубленный пункт управления

тереңдетилген башкаруу пункту

загоризонтное обнаружение

горизонттон ары табуу

заградительный огонь (не-подвижный, подвижный)

тороп ок атуу (кыймылсыз, кыймылдуу)

заграждение

тосмо

задача дня

күн тапшырмасы

задачи медицинской службы

медициналык кызматынын

маселелери

задник

апкыт

зажигательная труба

күйгүзмө түтүк

зажигательное оружие

күйгүзмө курал

зажигательные баки

күйгүзмө бактар

зажигательные боеприпасы, вещества

күйгүзмө ок-дарылар, заттар

зажигательные средства

күйгүзмө каражаттар

зажигательный снаряд

күйгүзмө снаряд

заказ	буйрутма, тапшырык
заключение под стражу	кайтарууга алуу
заключение административного (служебного) расследования	административдик (кызматтык) териштируүнүн корутундусу
закодирование	код коюу
закон о воинской обязанности	аскер милдеттери жөнүндө мыйзам
законность	мыйзамдуулук
законность и правильность расходования горючего	куйүүчү майды чыгымдоонун мыйзамдуулугу жана тууралыгы
законопроект	мыйзам долбоору
законы военного времени	аскердик убакыттын мыйзамы, согуш мезгилиндеги мыйзамдар
заклепка	бөркүтүү бүчүлүк
закрепление рубежа, успеха	чекти, жетишүүнү бекемдөө
закрытый радиолокационный пост	жабык радиолокациялык пост
закрытый срез	туюк кесүү
закрытый тамбур	жабык тамбур
закупка на льготной основе	жеңилдетилген негизде сатып алуу
зал ожидания	күтүү залы
залп	жапырт атуу
залповой огонь	жапырт ок атуу
заместитель командира	командирдин орун басары
заместитель командира по вооружению	куралдануу боюнча командирдин орун басары
заместитель командира по работе с личным составом	өздүк курам менен иштөө боюнча командирдин орун басары

заместитель командира по тылу	оорук боюнча командирдин орун басары
замещение	убактылуу ордунда болуу, алмашуу
замирание (связь)	токтолуу, басылуу (байланыш)
замок	сепил
замысел	көздөм
замысел операции	операция көздөмү
замысел решения	чечимдин көздөмү
занятие исходного положения	баштапкы абалды ээлөө
занятие на местности	шартка көнүктүрүү
заочное обучение военнослужащих	аскер кызматчыларынын сырттан окуусу
западный	батыш
запальное гнездо	күйгүзүүчү уя
запас	камдық, запас
запас вооруженных сил	куралдуу күчтүн камдыгы
запас высоты над препятствием	тоскоолдук үстүндөгү бийиктик запасы
запасной выход	запастык чыгуу
запасной командный пункт	запастык командалык пункт
запасные войска	камдыктагы аскерлер
запасные инструменты (части) и принадлежности	камдык аспаптар (бөлүктөр) жана шаймандар
запасной	запастык
запасы материальных средств	материалдык каражаттардын камдыгы
запасной парашют	камдык парашют
заправка	май куюу
заправочное оборудование	май куюучу жабдуулар
заправочный пункт, агрегат	май куюу пункту, агрегаты

запретная зона	тыюу салынган зона
заработка плата	эмгек акы
заражение местности	жердин булганышы
зараженный участок местности	жер тилкесинин булганышы
заряд	дүрмөт
заряд подрывной	жардыруучу дүрмөт
зарядка самолета	учакты учууга даярдоо
зарядное устройство	дүрмөттөөчү орнотмо (түзүлүш)
заряжающий	октогуч
заряжение	октоо
засада	буктурма
заседание аттестационной комиссии	аттестациялык комиссиянын отуруму
заседание совета евроатлантического	коргоо министрлеринин, генералдык (башкы) штабдардын башчыларынын
партнерства на уровне министров	денгээлиндеги евроатлантический кеңештин отуруму
обороны, начальников генеральных (главных) штабов	жашырылган байланыш
засекреченная связь	жашыруу аппараты
засекречивающая аппаратура	байланыштын жашыруу аппараты
засекречивающая аппаратура связи	таануунун жашыруу аппараты
засекречивающая аппаратура опознавания	белгилеп берүү
засечка	бүчүлүк, боо, илмек, топчулук
застежка	сыдырмалуу бүчүлүк
застежка срез	далдаа
заслон	

застава	застава
затухание операции	операциянын басаңдашы
затяжная война	узакка созулган согуш
захват пленных	туткунга алуу
захват цели	бутаны кармоо
зачет	зачет
зачисление в распоряжение	карамакка киргизүү
зачисление на обеспечение	камсыздоого киргизүү
зачистка резервуаров	резервуарларды тазалоо
заштатники	штаттан тышкary тургандар
зашифрование	шифрлөө
защита государственных	мамлекеттик жашыруун
секретов	сырды коргоо
защита информации	маалыматты коргоо
защитный костюм	коргоочу костюм
защита от зажигательных	өрттөгүч заттардан коргонуу
веществ	
защита от оружия массового	массалык кыйратуучу курал-
поражения	дан коргонуу
защита от самонаводящихся	өзүн-өзү башкаруучу ракета-
ракет	дан коргонуу
защита отечества	ата мекенди коргоо
защита радиоэлектронных	радио тоскоолдуктан радиоэ-
средств от радиопомех	лектрондук каражаттарды
коргоо	
защитная одежда	коргогуч кийим
защитные свойства местно-	жердин коргоочулук касиет-
сти	тери
защитные сооружения	коргогуч курулмалар
защищенный пункт управ-	корголгон башкаруу пункту
ления	
защищенный узел связи	корголгон байланыш түйүнү
защищенные каналы связи	корголгон байланыш канал-
	дарды

заявка	табыштама, өтүнмө
заявка на изготовление	даярдоого табыштама
заявка на полет (план полета)	учууга табыштама (учуу планы)
званья воинские	аскердик наамдар
звено тыла	оорук звеносу
звено управления	башкарнуу звеносу
звуковая разведка, связь	үн чалгындоосу, байланыш
звуковоусилия	үн күчөткүч
звукомаскировка	үнчүмбөт
звукометрическая станция, пост	үн метрика чордону, посту
звукоподводная связь	суу астындагы үн байланышы
звукоподводный канал	суу астындагы үн каналы
звукоулавливатель	үнкармагыч
земельный участок	жер участогу
землероевые машины	жер казгыч машиналар
землянка	жертөлө
зенитная артиллерийская бригада (дивизион, батарея, взвод)	зениттик артиллеријалык бригада (дивизион, батарея, взвод)
зенитная артиллерия	зениттик артиллерија
зенитная пулеметная установка (зпу)	зениттик пулеметтук орнотмо (зпо)
зенитная пушка, пулемет	зениттик замбирек, пулемет
зенитная ракетная батарея (взвод, отделение)	зениттик ракеталык батарея (взвод, бөлүмчө)
зенитная ракетная бригада (полк)	зениттик ракеталык бригада (полк)
зенитная ракетно-артиллерийская батарея (взвод, дивизион)	зениттик ракеталык-артиллеријалык батарея (взвод, дивизион)

зенитная самоходная установка (зы-23-4)	өзү жүрүүчү зениттик орнотмо (өжзо-23-4)
зенитная управляемая ракета	зениттик башкарылуучу ракета
зенитная установка (зы-23-2)	зениттик орнотмо (зо-23-2)
зенитно ракетный комплекс ближнего действия «стrela-10»	жакын аракеттеги «стрела (жебе) -10» зениттик ракеталык комплекси
зенитное вооружение	зениттик куралдануу
зенитно-ракетное вооружение	зениттик-ракеталык курал
зенитное орудие (малого, среднего и крупного калибра)	зениттик курал (кичине, орто жана чоң найлуу)
зенитно-ракетные войска	зениттик-ракеталык аскерлер
зенитно-ракетный комплекс (малой, средней, большой дальности), (одноканальный, многоканальный)	зениттик-ракеталык комплекс (жакынкы, орточо, алысқы аралыктагы), (бир каналдуу, көп каналдуу)
зенитный артиллерийский комплекс (зак)	зениттик артиллеријалык комплекс (зак)
зенитный дивизион (взвод, отделение)	зениттик дивизион (взвод, бөлүм)
зенитный пулеметно-ракетный комплекс	зениттик пулеметтүк-ракеталык комплекс
зенитный ракетный дивизион «волхов», «нева» (зрдн)	зениттик-ракеталык «волхов», «нева» дивизиону (зрдн)
зенитный ракетный дивизион малой (средней, большой) дальности	жакынкы (орточо, алысқы) аралыктагы зениттик ракеталык дивизион
зенитный самоходный-артиллерийский взвод	зениттик өзү жүрүүчү-артиллеријалык взвод

знаки отличия	артыкчылык белгилери
знак символики	символика белгиси
знаки различия военнослужащих	аскер кызматчыларынын айырмалоочу белгилери
значки (воинское, боевое)	туу (аскердик, күжүрмөн)
зона (зоны) ограничения полетов	учууларды чектөө зонасы (зоналары)
зона (район) единой системы организации воздушного движения	аба кыймылын уюштуруунун бирдиктүү системасынын зонасы (району)
зона боевого взаимодействия	согуштук өз ара аракеттенүү зонасы
зона боевых действий	согуш аракетинин зонасы
зона видимости радиолокационной станции	радиолакация чордонунун көрүү зонасы
зона заграждений, разрушений	тосмо, талкалануу зонасы
зона инженерных заграждений	инженердик тосмо зонасы
зона обнаружения радиолокационной станции	радиолокациялык чордонду табуу зонасы
зона обороны	коргонуу зонасы
зона ожидания	күтүү зонасы
зона пво	асман чабуулuna каршы коргонуу зонасы
зона поражений, прикрытия	талкалоо, далдалануучу зона
зона пуска зрк	зениттик ракета комплексин атуу зонасы
зона радиоактивного, химического и биологического заражения	радиоактивдүү, химиялык жана биологиялык булгануу зонасы
зона связи	байланыш зонасы
зона специальная	атайын зона

зона территориальной обороны	аймактык коргонуу зонасы
зона эффективного артиллерийского огня	натыйжалуу артиллериалык оқ атуу зонасы
ゾナルная навигация	зоналых навигация
золоченная	алтын түстөгү
зрительная связь	көрүү байланышы
зрительное наблюдение	көз чаптырып байкоо

И

идеологическая борьба в войне	согуштагы идеологиялык күрөш
идеологическая диверсия	идеологиялык диверсия
идеологияческая обработка личного состава	өздүк курамга идеологиялык түшүндүрүү иштери
извещение	кабарлама
извещение о бронировании	брондоо жөнүндө кабарлоо
измерители модуляции	модуляция ченегичтери
измеритель мощности дозы	дозанын чоңдугун өлчөгүч
изоляция	изоляция, обочолотуу
изоляционно-ограничительные мероприятия	изоляциялык чектегич иш-чаралар
имитация	окшоштуруу, тууроо
импорт	импорт
импульсная система управления	башкаруунун импульстук тутуму
импульсное излучение	импульстук нурлануу
импульсно-кодовая модуляция	импульстук-коддук модуляция
имущество: -вещевое, -военно-техническое, -инженерное, -медицинское, -тыловое	буюм: -мүлк, -аскердик-техникалык, -инженердик, -медициналык, -ооруктук

инвалиды войны	согуш майыптары
инвентаризация и учет	мұлк каттоо жана эсеп
инвентарь	шайман, инвентарь
инверсия (связь)	инверсия (байланыш)
ингибитор	ингибитор
индивидуальное изучение военнослужащих	аскер кызметчыларын жеке-че билүү
идентификационный номер	идентификациялык номер
индивидуальные планы работы преподователей на учебный год	окуу жылына карата оку-туучулардын ишинин жеке планы
индивидуальные средства защиты	жекече коргонуу каражат-тары
индивидуальный противохимический пакет	химиялык уу заттарга кар-шы жеке пакет
индикатор кругового обзора	айланта көрүү индикатору
индикатор радиолокационной станции	радиолокация чордонунун индикатору
индукционный миноискатель	индукциялык мина издегич
инженер по эксплуатации и ремонту наземной аппаратуры малоканальной радиорелейной и тропосферной связи	аз каналдуу радиорелелик жана тропосфералык бай-ланыштын жердеги аппара-турасын пайдалануу жана оңдоо боюнча инженер
инженер по эксплуатации и ремонту наземных радиостанций малой мощности	аз кубаттуулуктагы жер радиочордонун пайдалануу жана оңдоо боюнча инженер
инженерная конструкция	инженердик конструкция
инженерная машина разграждения	тосмолорду алуучу инженер-дик машина
инженерная оборудование местности	жерди инженердик жабдуу

инженерная обстановка	инженердик жагдай
инженерная переправа	инженердик өткөөл
инженерная подготовка войск	аскерлерди инженердик даярдоо
инженерная разведка	инженердик чалгын
инженерная разведывательная машина	инженердик чалгындоо машинасы
инженерная разведывательная группа	инженердик чалгындоочу топ
инженерная ремонтная мастерская	инженердик ондоо устаканасы
инженерная ремонтно-эвакуационная рота	инженердик ондоо-көчүруү ротасы
инженерная рота заграждений, разграждений	тосмо коюу, тосмону алуу инженердик ротасы
инженерная рота минирования, разминирования	мина коюучу, мираны зыянсыздоочу инженердик рота
инженерная рота управляемого минирования	башкарылуучу мина коюунун инженердик ротасы
инженерная рота; -оборудования пунктов управления, - полевого водоснабжения, -штурма и разграждения	башкаруу пункттарын жабдуунун, -талаа суу камсыздоочу, -чабуул коюу жана тосмо алуучу инженердик ротасы
инженерно-авиационная служба	инженердик-авиациялык кызмат
инженерно-авиационное обеспечение	инженердик-авиациялык камсыздоо
инженерно-аэродромная служба	инженердик-аэродромдук кызмат
инженерно-дорожный	инженердик-жолдук
инженерно-мотостроительная рота	инженердик-мотокурулуш ротасы

инженерное обеспечение боя	урушту инженердик камсыз кылуу
инженерно-позиционный исключение из списков офи- церского состава	инженердик-позициялык офицердик курамдын тизме- синен чыгаруу
инженерно-саперная бри- гада, полк, батальон, рота, взвод	инженердик-сапердук бри- гада, полк, батальон, рота, взвод
инженерно-технический от- дел (группа)	инженердик-техникалык бөлүм (топ)
инженерно-технический со- став	инженердик-техникалык курам
инженерно-штурмовой ба- тальон	инженердик-штурмдук ба- тальон
инженерные боеприпасы	инженердик ок-дарылар
инженерные войска, инже- нерная служба	инженердик аскерлер, инже- нердик кызмат
инженерные сооружения	инженердик курулмалар
инженерный взвод специаль- ного минирования	атайын мина коюунун инже- нердик взводу
инженерный вычислитель- ный центр, пункт	инженердик эсептөөчү бор- бор, пункт
инженерный наблюдатель- ный пост	инженердик байкоочу күзөт
инженерный пост фотогра- фирования	сүрөткө тартуунун инженер- дик посту
инженерный разведыватель- ный дозор	инженердик чалгындоочу тозот
инициатива в операции	операциядагы демилге
иностранный легион	чет элдик легион
иностранные граждане	чет элдик жарандар
иностранный заказчик	чет өлкөлүк тапшырыкчы
инспектирование	тескөө

инспектирование войск	аскерлерди тескөө
инспектор	тескөөчү
инспекторский смотр	тескөөчүлүк кароо
инспекционная деятельность	тескөөчүлүк иш-аракет
инспекция	инспекция
инструктаж	нускамалоо
инструкции дежурному по ...	... боюнча нөөмөтчүгө нускама
инструкция	нускама
инструкция по мерам безопасности	коопсуздук чарагалар боюнча нускама
инструкция по мерам и правилам безопасности	коопсуздук чарагалар жана эрежелер боюнча нускама
инструмент сапожный (парниковский)	өтүкчү (кийим тигүү) аспабы
интегральная схема	интегралдык схема
интеграция	интеграциялоо
интервью	маек, интервью
интерференция	интерференция
интерфейс	интерфейс
инфекционный госпиталь для особо опасных инфекций	өзгөчө коркунучтуу инфекциялар учун инфекциялык госпиталь
информационная безопасность	маалыматтык коопсуздук
информационная выборка	маалыматтык тандоо
информационная деятельность	маалыматтык ишмердик
информационное донесение	маалыматтык билдириүү
информационно-воспитательная работа	маалымат-тарбия берүү иштери
информационно-вычислительный комплекс	маалыматтык-эсептеги ч комплекс

информационное обеспечение	маалыматтык камсыздоо
информационно-поисковая система	маалыматтык-издөө системасы
информационно-психологическое воздействие	маалыматтык-психологиялык таасир
информационно-расчетная система	маалыматтык-эсептөө системасы
информационный (разведывательно-информационный) центр	маалыматтык (чалгындоо-маалыматтык) борбор
информационный бюллетень	маалыматтык бюллетень
информационный мониторинг	маалыматтык мониторинг
информация	маалымат
инфразвуковое оружие	инфраун куралы
инфракрасная техника	инфракызыгылт техника
инфракрасный луч	инфракызыгылт нур
инцидент военный	согуш инциденти
инфраструктура военная	аскердик инфратүзүм
ионосферная радиосвязь	ионосфералык радиобайланыш
иррегулярные войска	иррегулярдык аскерлер
исключение из списка личного состава	өздүк курамдын тизмесинен чыгаруу
искожение информации	маалыматты бурмалоо
исполнительное производство	аткаруучу өндүрүш
использования воздушного пространства	аба мейкиндигин пайдалануу
исправное (не исправное)	оң (бузук)
испытание военной техники	согуш техникасын сыноо
испытания ядерного оружия	ядролук (өзөктүк) куралды сыноо

исследование операций
историография военная
историческая справка
исторический и логический
методы в военном познании

история военная
история военного искусства

история воинской части
история войн
источники войн
источники электропитания
ракет
источники ионизированного
излучения (иии)

источники электроэнергии

источник радиоизлучения
истребитель
истребитель-бомбардировщик

истребительная авиация
истребительно-бомбардировочная
авиация
истребительный авиационный полк

исход войны
исходная обстановка
исходные данные
исходный рубеж
ионизирующие излучения

операцияны изилдөө
согуш тарыхын изилдөө
тарыхый маалым кат
согуштук таануудагы тарыхый жана логикалык
усулдар

аскер тарыхы
согуш искусствосунун тарыхы

аскер белүгүнүн тарыхы
согуштардын тарыхы
согуш себептери, булактары
ракетанын электр менен
жабдуучу булактары
иондошкон нурлануу булактары (инб)

электр энергиясынын булактары
радионурлануунун булагы
кыйраткыч учак
кыйраткыч-бомбалагыч учак

кыйраткыч авиация
кыйраткыч-бомбалагыч
авиация
кыйраткыч авиациялык
полк

согуштун ақыры
алгачкы кырдаал
алгачкы маалыматтар
алгачкы чек
иондошкон нурлануу

K

кабелеукладчик	кабель төшөгүч
кабель	кабель
кабельный взвод связи	кабелдик байланыш взводу
кабельный детектор	кабелдик детектор
кабинет функциональной диагностики	функционалдык диагностика
кавалер ордена	ордендин кавалери
кавалерийская дивизия	атчандар дивизиясы
кавалерия, конница	кавалерия, атчан аскер
кадр	кадр
кадровая работа	кадрдык иш
кадровый орган	кадр органы
кадровые офицеры	кадрдык офицерлер
кадровый состав	кадрдык курам
казарма	казарма
казарменно-жилищный фонд	казармалык-турак жай фонду
казарменный инвентарь, мебель, оборудование	казармалык мүлк, эмерек, жабдуу
казематные резервуары	казематтык резервуарлар
календарный план	календардык план
калибр оружия	курал найы
калибровка шкалы	шкаланы калибрлөө, найлоо
калибровочная таблица	калибрлөөчү (найлоочу) таблица
камуфляж	камуфляж
канал	канал
канал связи	байланыш каналы
канал утечки секретной информации	жашируун маалыматтардын чыгуу каналы
канатная дорога	зым аркан жол
кандидат военных наук	аскер илимдеринин кандидаты

канистра стальная	болот челек
кант	милте
канцелярия	кеңсе
капитан	капитан
капитальное строительство	капиталдық курулуш
капитальный ремонт	капиталдық ондоо
капсюль-воспламинитель	жандыргыч-капсюль
капсюль-детонатор	тутантқыч-капсюль
карабельное (-ые) вооружение, огни	кеме куралдары, оттору
караул	кароол
караульная служба	кароол кызматы
караульное помещение	кароол жайы
караульный	кароолман
карикатура военная	согуштук карикатура
карта обстановки	kyрдаал картасы
картели военные	согуш картелдери
картографическая часть	картографиялык бөлүк
картографические проекции	картографиялык проекция-лар
карточка военнообязанных	аскерге милдеттүүлөрдүн карточкасы
карточка об оповещения посыльного	чабармандын билдириүүсү тууралуу карточка
карточка огня	ок атуу карточкасы
картуз	картуз
картуз зарядный	дүрмөттүү картуз
карты географические	географиялык карталар
карты специальные	атайын карталар
каска	каска, туулга
катаapultирование	катаapultтоо
катер	моторлуу кайык, катер
катушка	түрмөк, чыгырык, катушка

кафедра военная	аскер кафедрасы
качественный и количественный анализ	сапаттык жана сандык талдоо
качественная укомплектованность	сапаттуу комплекттелиши
квантовые приборы	квант приборлору
квартирное расположение войск	аскерлердин турас жайга жайгашуусу
квартирно-эксплуатационная служба, часть	турас жай-пайдалануу кызматы, бөлүгү
квартирные имущества	турас жай мүлктөрү
керосин для технических целей	техникалык максаттагы керосин
кибернетика	кибернетика
кибербезопасность	киберкоопсуздук
кибернетика техническая	техникалык кибернетика
кибернетические устройства	кибернетикалык орнотмөлөр
килотонна	килотонна
кинжал	канжар, шамшар
кислородно-дыхательная аппаратура	кычкылтектүү - дем алдыруучу аппаратура
кистень	чокмор
китель	китель
клавиатура	клавиатура
клавиатурно-трансмиттерный блок	клавиатуралык-трансмиттердик блок
кладовая	кампа
класс артиллерийского вооружения и его эксплуатаций	артиллериялык куралдануу жана аны пайдалануу классы
класс боевого применения артиллерией	артиллериянын согуштук колдонуу классы
класс взрывчатых веществ и боеприпасов	жарылуучу заттар жана окдарылар классы

класс военно-специальной подготовки	аскердик-атайын даярдоо классы
класс для подготовки личного состава суточного наряда (караула)	сүткалык наряддын (кароолдун) өздүк курамын даярдоо учүн класс
класс материальной части артиллерийских приборов	артиллериялык приборлордун материалдык бөлүктөрүнүн классы
класс общей тактики	жалпы тактика классы
класс стрельбы и управление огнем	ок атуу жана ок атууну башкаруу классы
классификаторы военной информации	аскер маалыматтарынын жиктөөлөрү
классификация войн	согуштарды жиктөө
классификация расходов	чыгымдарды жиктөө
классность	класстуулук
классные чины	класстык чендер
клеймение боеприпасов	ок-дарыларга эн салуу
клин	кыйык
клуб	клуб
клубвойсковой части	аскер бөлүгүнүн клубу
ключевые блокноты	ачкыч блокноттор
ключевая перфокарта	ачкыч перфокарта
ключевые документы кодированной связи	коддолгон байланышты ачуучу документтер
ключи и ключевые документы	ачкычтар жана ачуучу документтер
книга алфавитного учета	алфавиттик каттоо китеби
книга временного прибывшего личного состава	убактылуу келген өздүк курамдын китеби
книга контроля за учетом личного состава	өздүк курамды каттоону контролдоо китеби
книга оперативного учета	ыкчам каттоо китеби

книга учета и выдачи	каттоо жана берүү китеби
книга штатно-должностного учета	штаттык-кызмат орундарын каттоо китеби
книга регистрации учетных документов	эсепке алынуучу документтерди каттоо китеби
книга учета замеров в резервуарах	резервуарларда өлчөөлөрдү эсепке алуу китеби
книга учета материальных средств, выданных во временное пользование	убактылуу пайдаланууга берилген материалдык каражаттарды эсепке алуу китеби
книга учета наличия и движения материальных средств в подразделении	бөлүкчөдөгү материалдык каражаттардын түгөлдүгүн жана кыймылын эсепке алуу китеби
книга учета работы машин, расходы горючего и масел	куйүүчү майды жана майларды сарптоону, машиналардын ишин эсепке алуу китеби
кнопка (связь)	басма, кнопка (байланыш)
кризисная ситуация	кризистик кырдаал
коалиционная война	коалициялык согуш
коалиционные вооруженные силы	коалициялык куралдуу күчтөр
коалиционные силы	коалициялык күчтөр
код	сырсан
кодогруппа	сырсан тобу
кодер	сырсанчы
кодирование	сырсандоо, жашыруу
кодированные связи	сырсандалган байланыш
кодировочные группы	сырсандоочу топтор
кодировщик	сырсандоочу (код коюучу)
кодификация	сырсандоо, кодификация

кодовая таблица	сырсан таблицасы
кожа	булгаары, тери
кожно-нарывные отравляющие вещества	терини оюп-жаралоочу уулуу заттар
кожух	каптооч
козырек	күн кагар
кокарда	кокарда
кокетка	кокетка
колесно-гусеничные машины	дөңгөлөктүү-казтамандуу машиналар
колесное базовое шасси	дөңгөлөктүү базалык шасси
колесные машины	дөңгөлөктүү машиналар
колесный эвакотягач легкий	дөңгөлөктүү жөцил эвакосүйрөгүч
коллегия	коллегия
колледж военный	аскердик колледж
коллектив воинский	аскер жамааты
коллективная безопасность	жамааттык коопсуздук
коллективные силы быстрого развертывания (ксбр)	тез жайылтуучу жамааттык күчтөр (тжжк)
коллективные силы опредавшего регирования (ксор)	ыкчам жооп кайтаруучу жамааттык күчтөр (ыжжк)
коллективные силы по поддержанию мира	тынчтыкты сактоо боюнча жамааттык күчтөр
коллективные средства защиты	коргонуунун жамааттык караттары
количественная укомплектованность	сандык комплектелиши
колониальная война	колониялык согуш
колониальные войска	колониалдык аскерлер
колонна	тилке (саптык), колонна
командир (части)	командир (бөлүктүн)
командир 1 мотострелкового батальона	1-мotoаткычтар батальонунун командири

командир воздушного судно	аба кемесинин командири
командировочные расходы внутри страны	өлкө ичиндеги иш сапар чыгымдары
командировочные расходы за границу	чет мамлекеттик иш сапар чыгымдары
командирская машина	командирлик машина
командно-наблюдательный пункт	командалык-байкоо пункту
командно-разведывательный центр	командалык-чалгындоо борбору
командно-сигнальная система	командалык-сигналдык система
командно-штабная машина	командалык-штабдык машина
командно-штабная, - тренировка, - учение	командалык-штабдык, -көнүгүү, - машигуу
командный пункт	командалык пункт
командование	кол башчылык
командо-диспетчерский пункт	диспетчердик-командалык пункт
командо-измерительный пункт	ченөөчү-командалык пункт
командующий	кол башчы
комбатант	комбатант
комбинированная операция	айкалыштырылган операция
комбинированное (-ые) поражение, заграждения, помехи	айкалыштырылган кыйраттуу, тосмо, кедерги
комбриг, комдив	комбриг, комдив
комендант, комендантская служба	комендант, комендантык кызмат
комендантский пост, час, участок	комендантык пост, коменданттык saat, участок
комендатура, коммутатор	комендатура, коммутатор

комитет; - военного планирования, интеграционный, -исполнительный - командующий, - группой войск, объединенного комитета

коммунальные сооружения
коммунальные услуги и жилищный фонд

коммутация каналов
комната (место) для чистки оружия

комната (место) курения
комната боевой славы
комната бытового обслуживания

комната для работы с секретной литературой

комната для умывания
комната для хранения имущества роты и личных вещей военнослужащих
комната для хранения оружия

комната для хранения приборов

комната информации и досуга личного состава

комната посетителей

компас

компетенция

комплекс вооружений

комитет; - аскердик пландаштыруучу, - интеграциялоочу, - аткарууучу, -колбашчылык, - аскердик топтордун, бириктирилген комитеттин

коммуналдык курулмалар
коммуналдык кызмат көрсөтүүлөр жана турак жай фонду

каналдарды туташтыргыч
курал тазалоо бөлмөсү (орду)

чылым чегүү бөлмөсү (орду)
кужурмөн даңк бөлмөсү
турмуш-тиричилик бөлмөсү

жашыруун адабияттар менен
иштөө бөлмөсү

жуунуу бөлмөсү
ротанын мүлкүн жана аскер
кызматчыларынын өздүк
оокаттарын сактоо бөлмөсү
куралдарды сактоо бөлмөсү

приборлорду сактоо бөлмөсү

өздүк курамдын маалымдоо
жана эс алуу бөлмөсү
келүүчүлөр бөлмөсү
компас
компетенция
куралдар комплекси

комплексное огневое поражение	комплекстүү ок атып кыйратуу
комплексность	комплекстүүлүк
комплексный капитальный ремонт	комплекстүү капиталдык ондоо
комплект	комплект
комплект полевого обмундирования	аскер талаа кийиминин комплекти
комплект текущего ремонта	кундөлүк ондоо комплекти
комплектование	комплекттөө
комплектование Вооруженных Сил	Куралдуу Күчтөрдү комплекттөө
комплектование должностей	кызмат орундарын комплекттөө (толуктоо)
компоновка танка	танкты компоновкалоо
компонент ракетного топлива (КРТ)	ракеталык отундуун компоненти (РОК)
компьенское перемирие	компъен тынчтыгы
конвенция	конвенция
конвой	конвой
конистра стальная сварная	ширетилген болот челек
конкурс	конкурс
конная армия	атчандар армиясы
конница, кавалерия	аттуу (атчан) аскер
конный спорт	ат спорту
консервация военной техники	согуш техникасын консервациялоо
консолидация	биригүү
конспирация	конспирация
консул, контингент	консул, контингент
консульское управление	консулдуук башкармалык
консультация	консультация
конструктивный	конструктивдүү

конструктивная характеристика	конструктивдүү мүнөздөмө
контакты, план контактов, контактные точки	байланыштар, байланыш планы, байланыш түйүндөрү
контейнер	контейнер
контейнерная площадка	контейнердик аянт
контейнерные перевозки	контейнердик ташуу
контрабанда оружия	курал аткезчилиги
контрастность объектов (целей)	объекттин (бутанын) контрасттуулугу
контратака	контрчабуул
контрвалационная линия	контрвалация тилкеси
контр-град	контр-град (жардамчы тосмо)
контрнаступление	контрчабуул
контроль	контроль, контролдоо
контролируемая зона	контролдонуучу зона (чөлкөм)
контроль использования воздушного пространства	аба мейкиндигин пайдаланууну контролдоо
контроль качества горючего	күйүүчү майдын сапатын контролдоо
контроль радиоактивного заражения (ядерных взрывов)	радиоактивдүү ууланууну (ядро жарылууларын) контролдоо
контрольная точка аэродрома	аэродромдун контролдук борбору
контрольная цель	контролдук бута
контрольно-измерительная станция	контролдук-өлчөө чордону
контрольно-пропускной пункт	контролдоп-өткөрмө пункт
контрольно-проверочная аппаратура	контролдук-текшерүүчү аппарата

контрольно-технический пункт	контролдук-техникалық пункт
контрольный анализ	контролдук талдоо
контрольные списки	контролдук тизмелер
контрольный осмотр	контролдук текшерүү
контрольный осмотр вооружений	куралдарды текшерип кароо
контрподготовка, контрразведка	контрдаярдық, контрчалгын
контрудар	контрсоккү
контрэскарп	контрэскарп
контузия	контузия
конструктивно-производственный недостаток	конструктивдүү-өндүрүштүк жетишпестик
конференц-зал	конференц-зал
конференция	конференция
конфликт военный	согуштук жаңжал
конфликт	жаңжал
конфронтация	тирешүү, конфронтация
концепция военной безопасности	аскердик коопсуздуктун концепциясы
концепция национальной безопасности	улуттук коопсуздук концепциясы
координат цели	бута координаталары
координатный закон поражения	кыйроонун координаталық мыйзамы
координационный; - комитет, - центр, -(ая) ячейка	координациялық; - комитет, - борбор, - уюкча
координационный центр поиска и спасения	издеө жана куткаруу координациялық борбору
координация действий	аракеттерди координациялоо
копье	найза
кораблестроение	кеме куруу

корабль	кеме
корабли-цели	кеме-буталар
корабль управления	башкаруу кемеси
кордит, кардон	кордит, кардон
координатная сетка	координаталык торчо
корешок	дүмүрчөк
корешок квитанции	квитанциянын дүмүрчөгү
коридоры входа (выхода)	кирүү (чыгуу) далистери
коротковолновый	кыска толкундуу
коротковолновая связь	кыска толкундуу байланыш
корпоративная связь	корпоративдик байланыш
корректировщик	түздөгүч
корреспондент	кабарчы, корреспондент
космическая разведка	космос чалгыны
космическая связь, система	космос байланышы, системасы
космическая скорость	космос ылдамдыгы
космические системы навигации	навигациянын космостук системалары
космический корабль, полет	космос кемеси, космоско учуу
космическое излучение	космос нурлары
космическое пространство	космос мейкиндиги
космоведение, космическое ТВ	космос таануу, космостук телекөрсөтүү
космодром	космодром
косоглазие	чалырлык
котельная	отканы
котлованные машины	казан машиналары
котлонадзор и подъемные сооружения	казанкөзөмөл жана көтөргүч курулмалар
кофе-брейк	кофе-брейк
кочующее орудие	көчмө куралдар

коэффициент готовности	даярдык коэффициенти
коэффициент удаления	алыстаттуу коэффициенти
коэффициент полезного действия	пайдалуу аракет коэффициенти
коэффициент технической готовности	техникалык даярдыктын коэффициенти
крайняя необходимость	өтө зарылдык
красная армия, гвардия	кызыл армия, гвардия
красноармеец	кызыл аскер
красноармейская звезда	кызыл армия жылдызы
красное знамя	кызыл байрак
кратковременное хранение	кыска мөөнөткө сактоо
краткосрочники	кыска мөөнөткө кызмат өтөп жаткандар
краткосрочный	кыска мөөнөттүү
кредит	кредит
кремневое оружие	оттук таш менен от алуучу курал
крен	кыйشاюу
крепление военной техники	согуш техникасын бекемдөө
крепость	сепил, чеп
крестовые походы	крест жортуулдары
крестьянские войны	дыйкандар согушу
кризис	кризис
кризисная ситуация	кризистик кырдаал
критерий содержания документов	документтердин мазмундук чен белгиси
криптографическая защита	криптографиялык коргоо
криптосхема	криптосхема
криогенная электроника	криогендик электроника
критическая масса	кризис массасы (эң кичине масса)
критическая скорость	опурталдуу ылдамдык

критическая точка	опурталдуу чекит
круг полетов	учуулардын алкагы
круговая оборона	айланта коргонуу
круговой обстрел	тегерете атуу
крупномасштабная война	чоң масштабдагы согуш
крылатая ракета (стратегическая)	канаттуу ракета (стратегиялык)
ксилил, тринитроксилол	ксилил, тринитроксилол (жарылгыч зат)
кубрик	кубрик
кузов	chanak
куликовская битва	куликовдогу салгылашуу
культурно-досуговая работа	маданий-эс алуу иши
культурно-просветительные имущества	маданий-агартуучу мүлк
кумулятивные боеприпасы	кумулятивдүү ок-дарылар
кумулятивный заряд	кумулятивдүү дурмөт
кумулятивный эффект, кумуляция	кумулятивдүү натыйжа, кумуляция
кумулятивный снаряд	кумулятивдүү снаряд
купейный вагон	купелүү вагон
курок	илгек, машаа
куртка	күрмө
курс	курс
курс боевой подготовки	күжүрмөн даярдоо курсу
курсант	курсант
куртка зимняя	кышкы күрмө
куртка утепленная песочного цвета	кумга түспөлдөш өндөгү жылуулатылган күрмө
кухни полевые	талаа ашканасы
кучность боя оружия	курал окторунун жыш ти-иши

Л

лаборатория	лаборатория
лаборатория измерительной техники	ченөө техникасынын лабораториясы
лавровые ветки	лавр бутактары
лагерная служба	лагерь кызматы
лагерный сбор	лагерь жыйыны
лагерь военнопленных	аскер туткундарынын лагери
лазер	лазер
лазерная система управления оружия	куралдарды башкаруунун лазердик системасы
лазерное оружие	лазер куралы
лазерный луч	лазер нуру
лазерный целеуказатель	лазердик бута көрсөткүч
лазутчик	тыңчы
лайнер (воздушный)	лайнер (аба кемеси)
ламповая панель	лампалуу такта
лафет	лафет
легализационный документ	легалдашуучу документ
легализационный пункт	легалдашуучу пункт
легенда	уламыш
легендирование	уламыштоо
легион	легион
легкая артиллерия	жәцил артиллереия
легкий танк	жәцил танк
ледовая обстановка	муз жагдайы
ледокол	музжаргыч
ледяная переправа	муз өткөөлү
лейнер	лейнер
лейтенант	лейтенант
лента	сызма, тасма
летательный аппарат	учуучу аппарат
летающая лодка	учуучу кеме

летное происшествие	учуу кырсыгы
летная подготовка	учуу даярдыгы
летное поле	учуу талаасы
летно-тактические характеристики летательного аппарата	учуучу аппараттын учуу-тактикалык мүнөздөмөлөрү
летний костюм	учкуч костюму
летный состав	учкучтар курамы
летчик	учкуч
летчик-испытатель	учкуч-сыноочу
летчик-наблюдатель	учкуч-байкоочу
лечебно-эвакуационные мероприятия	дарылоо-көчүрүү иш-чаралары
лидер	лидер
лидировщик-штурман	жетекчи-штурман
ликвидационная комиссия	жоюу комиссиясы
лимб	лимб
лимит изъятия	алуу лимити
лимит расхода горючего	күйүүчү майды чыгымдоо лимити
линейная рота связи	байланыштын тилкелик (сызыктык) ротасы
линейная тактика	линиялык тактикасы
линейно-кабельный взвод	линиялык-кабелдик взвод
линейно-эксплуатационная рота связи	байланыштын тилкелик-пайдалануу ротасы
линейные	линиячы
линейные войска	тилкелик аскерлер
линейный крейсер	тилкелик крейсери
линия	сызык, линия, тилке
линия адаптивной радиосвязи	ыңгайлашкан радио байланыш тилкеси
линия дистанционного управления	аралыктык башкаруу тилкеси

линия проводной связи	зым байланышынын линиясы
линия границы	чек ара тилкеси
линия связи	байланыш линиясы (тилкеси)
липучка	жабышкак
листовка	баракча
листочка	капкалдырык (кийим)
лист нарядов	тапшырма барагы
лист беседы	маектешүү барагы
литерный борт	литердик борт
лица младшего, старшего, высшего офицерского состава	кенже, улук, жогорку офицердик курамдын адамдары
личная вещь	өздүк буюм
личная карточка	өздүк карточка
лично	өзү
личное дело	өздүк дело
личный состав	өздүк курам
лишение воинского звания	аскердик наамдан ажыратуу
ложка разливательная	чөмүч
ложная позиция	жалган позиция
ложная тепловая цель (ловушка)	жалган жылуулук бутасы (тузак)
ложный	жалган
ложный объект, цель	жалган объект, бута
локализация	локалдаштыруу
локальная война	локалдык согуш
локальный	локалдуу
локатор	тыңдагыч, локатор
локация	тыңдоо, локация
лор	кулак-мурун ооруларынын дарыгери
лот для замера нефтепродуктов	мунай өнүмдөрүн өлчөө үчүн лот

лоцман	лоцман
лоцманская служба	лоцман кызматы
лук	жаа
лучевая болезнь	нур оорусу
лучевое орудие	нур қуралы
лучники	жaa аткычтар
лыжный отряд	лыжачан жасак
льготы военнообязанным	аскерге милдеттүүлөргө же- цилдик
льготы населению	калкка жецилдиктер
люизит	люизит
люнет	люнет

M

магазин оружия	курал дүкөнү
магазин (автомат)	ок кутусу (автомат)
магистральный трубопровод	магистралдык түтүк өткөр- гүч
магнитометрическая раз- ведка	магнитометриялык чалғын- доо
магнитная лента	магниттик тасма
мазутоперекачивающая уста- новка	мазутту сордуруп қуюшту- руучу орнотмо
майор	майор
макет военной техники	аскер техникасынын макети
министерство (министерство обороны)	министрлик (коргоо ми- нистрлиги)
макет местности	жердин макети
малая мощность	аз кубаттуулук
маловысотная радиолокаци- онная рота (станция)	төмөнкү бийиктиктеги ра- диолокациялык рота (чор- дон)
малозаметные заграждения, препятствия	анча байкалбоочу тосмо, тоскоолдор

малозаметные проволочные заграждения	анча байкалбоочу зым тосмо
малокалиберная артиллерия	кичине найлуу артиллерия
малокалиберное стрелковое оружие	кичине найлуу атуучу курал
малоканальный (связь)	аз каналдуу (байланыш)
малые высоты	кичи бийиктиктер
малый артиллерийский полигон	кичине артиллериялык полигон
маневр	маневр
маневр воздушной цели	аба бутасынын маневру
маневр огнем	атуу маневру
маневр огнем артиллерии	артиллериянын атуу маневру
маневр самолета	учак маневру
маневр силами авиации	авиация күчүнүн маневру
маневренная война, оборона	маневрдуу согуш, коргонуу
маневренная тактика	маневрдуу тактика
маневренность	маневрдүүлүк
маневренный поисково-спасательный отряд	маневрдуу издөө-куткаруу жасак
маневровый локомотив	маневрдүү локомотив
маркант	маркант
маркировка боеприпасов	ок-дарыларды маркалоо
маркировка снаряда	снарядды маркалоо
мародерство	тоноочулук
марш	марш
маршал	маршал
марш-бросок	ылдам марш
маршевая подготовка	марш даярдыгы
маршевая скорость	марш ылдамдыгы
маршевое пополнение	марштык толуктоо
марш-маневр	марш-маневр
маршрут	кattам

маршрут зональной навигации	зоналых навигациянын каттамы
маршрутизатор	маршруттоочу
маршрутный лист	кattам барагы
маска	чүмбөт
маскировка	чүмбөттөө
маскировочные средства	чүмбөттөөчү каражаттар
маскировочная сеть	чүмбөттөөчү тор
масла индустриальные отработанные	иштетилген индустриалдык май
масла моторные отработанные	иштетилген мотор майы
масло авиационное рабочее-консервационное	жумушчу-консервациялык авиация майы
масло гидравлическое единое	бирдиктүү гидравликалык май
масло для: - холодильных машин, - гипоидных передач, - коробок передач и рулевого управления, - гидромеханических (автоматических) коробок передач, - гидрообъемных передач, - автотракторных дизелей и гидроусилителей рулей	мұздатқыч машиналар, - гипоиддик өткөргүч, - өткөргүч кутусу жана рулдук башкаруу, - гидромеханикалык (автоматтык) өткөргүч кутусу, - гидрокөлөмдүү өткөргүч, - автотрактордук дизелдер жана рулдардын гидрокүчтөрү үчүн май ар сезондук көпкө иштөөчү май
масло долгоработающее всесезонное	карбюратордуу кыймылдаткычтар үчүн автомобильдик мотор майы
масло моторное автомобильное для карбюраторных двигателей	транспорттук машиналардын тез жүрүүчү дизелдери үчүн мотор майы
масло моторное для быстроходных дизелей транспортных машин	

масло моторное для судовых дизельных двигателей

масло осевое, шарнирное, редукторное, вакуумное, трансформаторное, смазочное, приборное, консервационное и ружейное

масло раздаточная колонка стационарная (переносная)

масло синтетическое, автомобильное, дизельное, турбинное, цилиндровое компрессорное, трансмиссионное

масса горючего

массовое уничтожение

массирование огня

массирование применения авиации

массирование сил и средств

массированный авиационный удар

массированный огонь

мастер производственного обучения

мастерская

мастерская измерительной техники

мастерская по ремонту электроспец оборудования

мастерская связи

мастерская технического обслуживания автомобильной, бронетанковой техники

кеменин дизелдик кыймылдатычтары үчүн мотор майы

октук, шарнир, редуктор, вакуум, трансформатор, майлоочу, прибордук, консервациялык жана мылтык майы

май таратуучу стационардык (алып жүрүүчү) колонка синтетика, автомобиль, дизель, турбина, цилиндр, компрессор, трансмиссия майы

күйүүчү майдын массасы

массалык жок кылуу

топтоштуруп атуу

авиацияны топтоштуруп колдонуу

күчтөрдү жана каражаттарды топтоштуруу

топтошулган авиациялык соккуу

топтоштуруп атуу

өндүрүштүк окуу устаты

устакана, чеберканы

өлчөгүч техниканын устаканасы

электрдик атайын жабдууну ондоо боюнча устакана

байланыш устаканасы

автомобилдик, сооттанктык техниканы техникалык тейлөө устаканасы

мастерство воинское	аскердик чеберчилик
масштаб (войны)	масштаб (согуш)
материальная ответственность	материалдык жоопкерчилик
материальная помощь	материалдык жардам
материальное обеспечение вс	куралдуу күчтөрдү материалдык камсыздоо
материально-ответственное лицо	материалдык жооптуу адам
материально-технический	материалдык-техникалык
материально-техническое обеспечение	материалдык-техникалык камсыздоо
материально-техническое имущество	материалдык-техникалык мүлк
материальный резерв	материалдык резерв
материальные издержки войны	согуштун материалдык коромжулары
материальные склады	материалдык кампалар
материальные средства	материалдык каражаттар
матрос	матрос
мачта	мачта
машина инженерного вооружения	инженердик куралдануу машинасы
машина технического обслуживания	техникалык тейлөө машинасы
машина технической помощи	техникалык жардам машинасы
машина управления	башкаруу машинасы
машинный	машиналык
маяк	маяк
мебель	эмерек
медаль	медаль
медицинско-санитарный батальон	медицина-санитардык батальон

медицинская книжка	медициналык китечче
медицинская обстановка, помощь	медициналык жағдай, жардам
медицинская разведка	медициналык чалғындоо
медицинская рекогносцировка	медициналык рекогносцирлөө
медицинская сестра	мээрман айым
медицинская служба части	аскердик бөлүктүн медициналык кызматы
медицинские мероприятия	медициналык иш-чаралар
медицинский	медициналык
медицинский осмотр	медициналык кароо
медицинский пункт	медициналык пункт
медицинское обеспечение	медициналык камсыздоо
медицинское обследование	медициналык текшерүү, изилдөө
медицинское освидетельствование	медициналык күбөлөндүруу
междоусобные войны	ич ара согуштар
междугородная связь	шаар аралык байланыш
международная комиссия	эл аралык комиссия
международная связь	эл аралык байланыш
международное железнодорожное сообщение	эл аралык темир жол катнашы
международное право	эл аралык укук
международные каналы, организации	эл аралык каналдар, уюмдар
международные проливы	эл аралык кысыктар
международный военный трибунал	эл аралык аскер трибуналы
международный институт стратегических исследований	стратегиялык изилдөөлөрдүн эл аралык институту
международный свод сигналов	сигналдардын эл аралык жыйнагы

международный, - договор, -ое сотрудничество, - военный штаб	эл аралык - келишим, - кызматташуу, - аскердик штаб
межконтинентальная баллистическая ракета	континент аралык баллистикалык ракета
межремонтный пробег	ондоо аралыктагы жүрүү
межремонтный ресурс	ондоо аралык ресурс
меморандум	меморандум
мемориал	мемориал
мемуары	мемуарлар
меридиан	меридиан
мерная линия	өлчөм сыйыгы
мертвая зона	сенек чөлкөм
мертвое пространство	сенек мейкиндик
меры безопасности	коопсуздук чараптар
меры и измерительные приборы	чараптар жана өлчөгүч приборлор
местная воздушная линия	жергиликтүү аба тилкеси
местная оборона	жергиликтүү коргонуу
местность	жергиликтүү аймак
местность горная	тоолуу аймак
местность равнинная	талаа аймагы
местность холмистая	адырлуу аймак
местные жители	жергиликтүү тургундар
местные предметы	жергиликтүү нерселер, буюмдар
местные стрелковые войска	жергиликтүү аткыч аскерлер
местный бюджет	жергиликтүү бюджет
местный эвакуационный пункт	жергиликтүү көчүрмө пункт
место для бритья	сакал-мурут алуучу жай
место для чистки обуви	бут кийим тазалоочу жай
место необщего пользования	жалпы пайдаланылбай турган жер, орун

место общего пользования	жалпы пайдалануучу жер, орун
метательное оружие	ыргытма курал
метеорологическая батарея, станция	метеорологиялык батарея, чордон
метеорологическая информация	метеорологиялык маалымат
метеорологические элементы, условия	метеорологиялык элементтер, шарттар
меткость стрельбы	атуунун таамайлыгы
методика боевой и оперативной подготовки	күжүрмөн жана оперативдик даярдык усулу
методика военно-научного исследования	согуштук-илимий изилдөө усулу
методика воспитательной работы	тарбия ишинин усулу
методика воспитательной работы в ВС КР	КРдин Куралдуу Күчтөрүндө тарбия ишинин усулу
методическая подготовка	усулдук даярдык
методическая разработка	усулдук иштелме
методический кабинет	усулдук кабинет, усулкана
методический огонь	усулдук атуу
метрология	метрология
метрологическая экспертиза	метрологиялык экспертиза
метрологическое обеспечение вооружения и военной техники	аскер куралдарын жана техникасын метрологиялык камсыздоо
метршток алюминиевый (из нержавеющей стали)	алюминий (дат баспаган болоттон) метршток
метршток для нефтепродукта	муnай өнүмдөрү учун метршток
механизация	механикалаштыруу
механизация управления войсками	аскерлерди башкарууну механикалаштыруу

механизированная армия,	механикалашкан армия,
дивизия	дивизия
механизированный хлебозавод (полевой)	механикалашкан (талаа) нан заводу
механизмы наводки	мээлөө механизми
механические примеси	механикалык аралашмалар
меч	кылыш
микропереключатель	чаканкоторгуч
микрофон	микрофон
милитаризация	милитаризациялоо
милитаризм	милитаризм
милиционная армия	милициялык армия
мина	мина
мина-ловушка	мина-тузак
минёр	минёр
минимальная высота снижения	төмөндөөнүн минимум бийиктиги
минирование	миналлоо
министерство внутренних дел	ички иштер министрлиги
министерство обороны	коргоо министрлиги
министерство экологии и чрезвычайной ситуации	экология жана өзгөчө кырдаалдар министрлиги
министерство юстиции	юстиция министрлиги
минная война	мина согушу
минно-артиллерийская позиция	миналуу-артиллериялык позиция
минно-взрывные заграждения	мина жарылуучу тосмо
минные (ое) поля (е)	миналуу талаа
минные заграждения	миналуу тосмо
минный защитник	минадан коргогуч
минный проход	мина өткөөлү
минный трал	миналык трал

минный шнур	мина боосу
миноискатель	мина издегич
миномет	мина атма
минаметчик	мина аткыч
минометный взвод, батарея	мина атма взвод, батарея
мины артиллерийские, инженерные	артиллериялық, инженер-дик миналар
мир	тынчтык
мирное время (мир)	тынчтык убак
мирное население	тынч калк
мирное сосуществование	тынчтыкта жанаша жашоо
мирный договор	тынчтык келишим
мировая война	дүйнөлүк согуш
миротворчество	тынчтыкты сактоо
миротворческие операции	тынчтыкты сактоо опера-циялары
миссия военная	согуштук миссия
мичман	мичман
мишень	бута
младший лейтенант	кенже лейтенант
младший сержант	кенже сержант
многоборье военно-спортивные	аскер-спорттук көп түрлүү
многоканальный	таймаш
многоствольный реактивный	көп каналдуу
миномет	көп найлуу реактивдүү мина
многостороннее сотрудничество	атма
многосторонние ядерные силы	көп тараптуу кызматташтык
многоцелевой тягач легкий бронированный	ядро күчүнүн көп тарап-туулугу
множительное и чертежное бюро	көп максаттуу сооттолгон женил сүйрөткүч
	көбөйтүүчү жана чийүү бю-росу

мобилизационная готовность	мобилизациялык даярдык
мобилизационная готовность экономики	экономиканын мобилизациялык даярдыгы
мобилизационная мощность	мобилизациялык күч-кубат
мобилизационная подготовка	мобилизациялык даярдоо
мобилизационная подготовка экономики государства	мамлекеттин экономикасын мобилизациялык даярдоо
мобилизационное задание	мобилизациялык тапшырма
мобилизационное планирование	мобилизациялык пландоо
мобилизационное предназначение объекта	объектинин мобилизациялык багытталышы
мобилизационное предписание	мобилизациялык жазма буйрук
мобилизационное развертывание	мобилизациялык жайылтуу
мобилизационные возможности государства	мамлекеттердин мобилизациялоо мүмкүндүгү
мобилизационные ресурсы	мобилизациялык ресурстар
мобилизационные сборы	мобилизациялуу жыйым
мобилизационные учения (тренировки)	мобилизациялык машыгуу (көнүгүү)
мобилизационный план	мобилизациялоо планы
мобилизационный резерв	мобилизациялык резерв
мобилизационный ресурс	мобилизациялык ресурс
мобилизация	мобилизация
мобилизация людских и транспортных средств	адамдарды жана транспорт каражаттарын мобилизациялоо
мобильный	мобилдик
мобильная строительно-монтажная организация военно-го времени	согуш мезгилиндеги мобилдик куруулуш-монтаждоо уюму

мобильность	мобилдүү
мобильный полк ликвидации последствий аварий	кырсык кесепеттерин жоуючу мобилдүү полк
mogila неизвестного солдата	белгисиз жоокердин бейити
модель операции	операция модели
модем	модем
модернизация	жаңылоо, модернизация
модификация	модификация
модулятор	модулятор
молния	сыдырма (кийим)
молниезащита, грозозащита	чагылгандан, күн күркүрөөдөн сактануу
молниеносная война	чагылгандай тез согуш
молодая гвардия	жаш гвардия
монитор	монитор
монолит	чулу таш
монтаж	монтаж
моральная готовность	моралдык даярдык
моральные качества	моралдык сапаттар
морально-боевые качества	моралдык-күжүрмөн сапаттар
морально-политическая подготовка	моралдык-саясий даярдык
морально-психологическая обеспечение	моралдык-психологиялык камсыздоо
морально-психологическая обстановка	моралдык-психологиялык жагдай
мореходная астрономия	денизде сузуу астрономиясы
морская блокада	дениз тосмолоосу
морская десантная операция	дениз десант операциясы
морская мощь	дениз күчү
морская пехота	дениз жөө аскерлери
морской десант	дениз десанты
морской оборонительный район	дениздеги коргонуу району

морской порт	деизиз порту
мост механизированный	механикалаштырылган көпүрө
мостовая переправа	көпүрө өткөөлү
мостовой восстановительный	көпүрө калыбына келтиргич
поезд	поезд
мостозаготовительный	көпүрө даярдоочу
мостостроительные средства	көпүрө куруу каражаттары
мостоукладчик	көпүрө салгыч
мотонасосная установка	мотонасостук орнотмо
мотопехотная дивизия	мото-жөө аскерлүү дивизия
моторизация и механизация	аскерлерди мотордоштуруу
войск	жана механикалаштыруу
мотострелковые войска	мотоаткычтар аскерлери
мотострелковый	мотоаткычтар
мотор насосная установка для горючего (масел)	куйүүчү май учун мотонасостук орнотмо
мужество	каармандык
музеи военно-исторические, войсковые	согуш тарыхынын музейи, аскердик музейлер
музыка военная	аскердик музыка
мультиплексор	мультиплексор
мыши (техническая)	жөргөлөк (техникалык)
мятеж военный	аскер козголонуу

H

набег	кол салуу
набеговые морские действия	деизидеги кол салуу
наблюдатель	байкоочу
наблюдательный пункт	байкоочу пункт
наблюдение	байкоо
набойка	темир така
наведение	мээлөө, багыттоо
навесное оборудование	асма жабдуу

навигационная обстановка,	навигациялык жагдай, сис- тема
система	
навигационное оборудование (приборы), средства	навигациялык жабдуу (при- борлор), каражаттар
навигационный журнал	навигациялык журнал
навигация	навигация
навигация космическая	космостук навигация
наводка	багыттоо, мээлөө
наводчик	мээлегич (артиллериада)
навыпуск	багалеги көй берме
надводные корабли, силы	сүү үстүндөгү кемелер, күч- төр
навыки воина	аскердин көндүмдөрү
наган	наган
нагар ствола	найдын күйүгү
наглядная агитация	көрсөтмөлүү үгүттөө
наградной материал, лист	сыйлоо материалы, барагы
награды	сыйлыктар
награждение медалями, ор- денами	медалдар, ордендер менен сыйлоо
нагрузка	жүктөм, күч келүү
надбавка	кошумча үстөк
надбавка за особые условия службы	аскер кызматындағы өзгөчө шарттар үчүн кошумча үстөк
надбавка за секретный ха- рактер работы	иштин жашырындуулук мунөзү үчүн кошумча үстөк
надбавка за службу в погра- ничных войсках	чек ара аскерлериндең кыз- маты үчүн кошумча үстөк
надводные корабли, силы	сүү үстүндөгү кемелер, күч- төр
надежность	ишенимдүүлүк
надежность военной техники	аскер техникасынын ише- нимдүүлүгү
надежность поражения	таамай тийүүнүн ишеним- дүүлүгү

надзатыльник	кырбуу
надколенник	тизе жапкыч
надульник, усилитель отдачи	оозчо, тебүүнү күчөткүч
наемные армии	жалданма армиялар
наземная артиллерия	жердеги артиллерия
наземная артиллерия и миномет	жердеги артиллерия жана мина атма
наземная разведка	кургактагы чалгын
наземное оборудование ракетных комплексов	ракета комплексинин жердеги жабдуулары
наземный (надводный) ядерный взрыв	жер үстүндөгү (сүү үстүндөгү) ядролук жарылуу
наземный (реактивный) сигнальный патрон	кургактагы (реактивдүү) белги берүүчү патрон
наземные войска	жердеги аскерлер
назначение	дайындоо
накладная	коштомо кагаз
накладные карманы	чапталып тигилген чөнтөк
наклонный луч	жантайынкы нур
наконечник	учуу
наконечник для закрытой заправки	майды жабык куюу учун улама чорго
наконечник снаряда	снаряждын учу
налет	капыстан кол салуу
на лицо	бардыгы бар
налобник	чеке жапкыч
налог военный	согуш салыгы
напалм	напалм (күйгүзүүчү зат)
направления сотрудничества	кызматташуунун багыттары
напульсник	билек боо
нарез	сай
нарезная артиллерия	сайлуу артиллерия
нарезное оружие	сайлуу курал
народное ополчение	элдик кошундар

народно-революционная армия	элдик-революциялык армия
народные массы (в войне)	эл массасы (согушта)
народный фронт	элдик фронт
народонаселение	эл жайгаштыруу
наружный бронежилет	тышкы соот күрмө
нарушение государственной границы	мамлекеттик чек араны бузуу
нарушение коммуникаций	коммуникациянын бузулушу
нарушения управления	башкаруунун бузулушу
нарушитель правил использования воздушного пространства	аба мейкиндигин пайдалануу эрежелерин бузуучу
нарушитель режима полетов	учуу тартибин бузуучу
наряд	кеzмет, наряд
нарядное использование машин	машиналарды наряддуу пайдалануу
наряды на призыв военнообязанных	аскерге милдеттүүлөрдү ча- кырууга наряд
наряды на приписку техники отраслей экономики	экономика тармагындагы техникаларга жазылууга наряд
насилие вооруженное	куралдуу зомбулук
наставление	насаат
наставление по мобилизации	мобилизация боюнча насаат
наставление по инженерно-авиационному обеспечению	инженердик-авиациялык камсыздоо боюнча насаат
наставление по производству полетов	учууларды жүргүзүү боюнча насаат
настройка	тууралоо
настройка канала	каналды тууралоо
наступление	чабуул
натуралистические теории войны	согуштун натуралисттик теориясы

натуральный мех	накта тери
на удалении	алыстыктаң
находящиеся под арестом	камакта тургандар
национальная гвардия	улуттук гвардия
национально- революцион- ная война	улуттук-революциялық со- гуш
национальное управление по аэронавтике и исследованию космического пространства	аэронавтика жана космос мейкиндигин изилдөө боюн- ча улуттук башкармалық
национально-освободитель- ная война	улуттук-боштондуқ согуш
национальные интересы	улуттук кызыкчылық
национальные формирова- ния	аскердик түзүлүштөр
начальная военная подго- товка	алгачкы аскердик даярдық
начальная скорость	алгачкы ылдамдық
начальник	башчы
начальник авиации	авиация башчысы
начальник автомобильной службы	автомобилдик кызметтын башчысы
начальник артиллерии	артиллерия башчысы
начальник бронетанковой службы	сооттанкалых кызметтын башчысы
начальник военного факуль- тета	аскер факультетинин баш- чысы
начальник войск связи, на- чальник связи	байланыш аскерлер башчы- сы, байланыш башчысы
начальник гарнизона	гарнizonдун башчысы
начальник главного опера- тивного управления	башкы опертивдик башкар- малыктын башчысы
начальник главного органи- зационно-мобилизационного управления	башкы уюштуруу-мобилиза- циялоо башкармалыгынын башчысы

начальник главного разведывательного управления, отдела, начальник разведки
начальник дежурной смены

начальник инженерных войск, службы, управления

начальник кафедры артиллерии

начальник медицинской службы

начальник метеорологической службы

начальник противовоздушной обороны

начальник радиотехнической службы

начальник радиоэлектронной борьбы

начальник службы авиационного вооружения

начальник службы гсм

начальник службы радиационной, химической и биологической защиты

начальник службы ракетно-артиллерийского вооружения

начальник сокращенного боевого расчета

начальник топографической службы, отдела

начальник управления (отдела)

башкы чалгындоо башкармалыгынын (бөлүмдүн) башчысы, чалгын башчысы нөөмөтчу сменанын башчысы

инженер аскерлеринин, башкармалыгынын, кызматынын башчысы

артиллерия кафедрасынын башчысы

медицина кызматынын башчысы

метеорология кызматынын башчысы

аба чабуулунан коргонуунун башчысы

радиотехникалык кызматтын башчысы

радиоэлектрондук күрөштүн башчысы

авиациялык куралдануу кызматынын башчысы

кмм кызматтын башчысы

радиациялык, химиялык жана биологиялык коргонуу кызматынын башчысы

ракета-артиллериалык куралдануу кызматынын башчысы

кыскартылган күжүрмөн эсептегилердин башчысы

топографиялык кызматтын (бөлүмдүн) башчысы

башкармалыктын (бөлүмдүн) башчысы

начальник учебной части	окуу бөлүмүнүн башчысы
начальник цикла-старший преподаватель	цикл башчысы - улук окуутучу
начальник штаба	штабдын башчысы
начальный период войны	согуштуун алгачкы мезгили
начальный период мобилизационного развертывания	мобилизациялык жайылтуунун баштапкы мезгили
начальствующий состав	жетекчи курам
нашествие	басып киругу
нашивные	тигилүүчү
нашивка	кыйык, сыйма
неблагоприятный жаркий климат	жагымсыз ысык климат
не конденционное горючее	конденциялык эмес күйүүчү май
не курить!	чылым чекпегиле!
неприсоединенная политика (к блокам)	блокторго кошулбоо саясаты
не сорить!	булгабагыла!
не точный заход на посадку	конууга так эмес киругү
невесомость	салмаксыздык
невзрывные заграждения	жарылгыс тосмолор
невмешательство	кийлигишпөө
невоеннообязанный	аскерге милдеттүү эмес
невоюющее государство	согушпоочу мамлекет
невропатолог	невропатолог
негоден к строевой службе в мирное время	тынч мезгилде саптагы кызматка жараксыз
негодны к военной службе	аскердик кызматка жараксыздар
неизвлекаемый заряд	чыгарылбоочу дурмет
неисправность военной техники	аскер техникасынын бузуктугу
нейтрализация	бейтараптоо

нейтрализация ракетного топлива	ракета отунун байтараптоо
нейтрализация агрессора	кол салуучуну байтараптоо
нейтралитет	байтараптык
нейтралитет вооруженный	куралдуу байтараптык
нейтральная зона, нейтрализованная зона	байтарап аймак, байтарап-талган аймак
нейтронные боеприпасы	нейтрондук ок-дары
некомплект	комплект эмес
ненападение	кол салбоо
необходимая оборона	аргасыз коргонуу
необслуживаемый усилиительный пункт	тейлэнбеген күчтөндүрүүчү
неоколониализм	пункт
неоновая лампа	неоколониализм
неотъемлемая часть	неон лампасы
неофашизм	ажырагыс бөлүк
неповиновение	неофашизм
неподвижный заградительный огонь	баш ийбөө
непосредственный	кыймылсыз тосуп атуу
непосредственное соприкосновение с противником	түздөн-түз
непосредственное управление полетами	душман менен түздөн-түз
непривычная связь	беттешүү
неприкосновенный запас	учууларды түздөн-түз башкаруу
«нерушимое братство» (ученые)	үзгүлтүксүз байланыш
несанкционированный доступ	кол тийбес камдык
несвоевременное убытие	«бузулбас боордоштук» (машигуу)
неснижаемый	уруксат берилбеген кирүү
неснижаемый запас	өз убагында эмес кетүү
несоответствие занимаемой должности	азайгыс
	азайгыс камдык
	ээлеген кызматынын дал келбестиги

нестерова петля, «мертвая петля»	нестеров илмеги, «туюк илмек»
нестойкие отравляющие вещества	туруксуз уу заттар
несущая частота	алып жүрүүчү жыштык
нетрадиционные средства	адаттагыдай эмес каржаттар
неуставные взаимоотношения	уставдык эмес өз ара мамилелер
нижнее воздушное пространство	ылдыйкы аба мейкиндиги
нижняя боковая частота	төмөнкү каптал жыштык
нижестоящая должность	төмөн турган кызмат орун этеги
низ	жапыз учма бута
низколетящая цель	аз тоңуучу
низкозамерзающий	оюк, чункурча
ниша	карталардын номенклатурысы, тизмеги
номенклатура карт	мобилизациялык резервдин материалдык байлыктарынын номенклатурасы
номенклатура материальных ценностей мобилизационного резерва	номенклатуралык таблица
номенклатурная таблица	номограмма
номограмма	ченемдөө
нормирование	куйүүчү майдын табигый азаюу ченеми
норма естественной убыли горючего	медициналык техника жана мулк менен жабдуу ченеми
норма снабжения медицинской техникой и имуществом	ченемдик документтер
нормативная документация	согуш мезгилиндеги ченемдик документтер
нормативные документы времени	мобилизациялык даярдоо буюнча ченемдик документтер
нормативные документы по мобилизационной подготовке	имараттарды пайдалануунун ченемдик мөөнөттөрү
нормативные сроки службы зданий	

нормативы	ченемдиктер, ченемдер
нормы денежных расходов	акча чыгымынын ченеми
нормы приема	кабыл алуунун ченеми
нормы расходов материаль- ных средств	материалдык каражаттарды чыгымдоо ченеми
нормы снабжения	жабдуу ченеми
нормы эксплуатации воен- ной техники	согуш техникасын пайдала- нуу ченеми
носимое средство связи	байланыштын алып жүрүүчү каражаты
носимый аварийный запас	алып жүрүүчү авариялык камдык
носимый ремень	алып жүрмө кур
носитель ядерного оружия	ядро куралын алып жүргүч
ночные боевые действия	түнкү согуш аракети
нюрнбергский процесс	нюрнберг процесси

O

обезвреживание боеприпасов	ок-дарыларды зыянсыздан- дыруу
обеспечение	камсыздандыруу, камсыз кылуу
обеспечение боевых действий	согуш аракетин камсыз кы- луу
обеспечение войск горючим и техническими средствами	аскерлерди күйүүчү май жана техникалык каражат- тар менен камсыздоо
обеспечение действий сил гражданской обороны	жарандык коргонуу күчтө- рүн камсыз кылуу
обеспечение жизнедеятель- ности в военное время	согуш мезгилиnde жашоо- тиричилиktи камсыздоо
обеспечение, оснащение во- йск	аскерлерди камсыз кылуу, жабдуу
обеспечение флангов и сты- ков	канаттарды жана жалга- шууну камсыздоо

обеспеченность горючим	күйүүчү май менен камсыз-доо
обзор	сереп
обитаемость боевых машин	аскер машинасынын жашоого жарактуулугу
обкатка	сынап керүү
областной военный комиссариат (овк)	облустук аскер комиссариаты (оак)
область возможных атак в воздушном бою	аба салгылашуусундагы мүмкүн болгон чабуул жасоо аймагы
обледенение	муз тоңцуу
обмен военнопленными	согуш туткундарын алмашуу
обмен информацией	маалымат алмашуу
обмен опытом	тажрыйба алмашуу
обменный пункт агрегатов	агрегаттарды алмашуу пункту
обмундирование военное	аскер кийимдери
обмывочно-дезинфекционная рота	жууп-тазалап-инфекциядан арылтуучу рота
обнаружения и целеуказания	табуу жана бутага багыттоо
обобщение опыта войны	согуш тажрыйбасын жалпылоо
обозначение своих войск	өз аскерлерин белгилөө
оболочка заряда	дүрмөттүн кабыкчасы
оборона	коргонуу
оборона военно-морской базы	аскер-дениз базасын коргоо
оборона и защита	коргоо жана сактоо
оборонительная операция	коргонуу операциясы
оборонительные сооружения	коргонуу курулмасы
оборонительный район	коргонуучу район
оборонная достаточность	коргонуу жетиштүүлүгү

оборонно-массовая работа	коргонуу-массалык иштер
обороноспособность государства	мамлекеттин коргонуу жөн-дөмдүүлүгү
оборудование для подводного вождения танка	танкты суу астында айдоо
оборудование местности	үчүн жабдуу
оборудование мостовой переправы	аймакты жабдуу
оборудование десантной переправы	көпүрө өткөөлүн жабдуу
оборудование переправы вброд	десанттар өткөөлүн жабдуу
оборудование и содержание пунктов водоснабжения	кечмек өткөөлүн жабдуу
обработка информации	суу менен камсыздоо пунктун жабдуу жана кармоо
обработан	маалыматты иштеп чыгуу
образец оружия	иштелип чыккан
образование военное	куралдын үлгүсү
образцовые войска	аскер билими
обрамление	үлгүлүү аскерлер
обсервационная армия	жээктөө
обсервация	байкоо жүргүзүүчү армия
обслуживаемый усиливательный пункт	байкоо жүргүзүү
обслуживание техники	тейленүүчү күчтүү пункту
отряд обеспечения движения	техниканы тейлөө
обстановка	кыймылды камсыздоо жасагы
обтюрация	жагдай
обтюратор	обтюрация
обучающая машина	обтюратор
обход	окутуучу машина
обходящий отряд	айланып өтүү
	айланып өтмө жасагы

общая тактика	жалпы тактика
общевоенная подготовка	жалпы аскердик даярдык
общевоинские уставы	жалпы аскердик уставдар
общевойсковая подготовка	жалпы аскердик даярдык
общевойсковое имущество	жалпы аскердик мүлк
общевойсковое тактическое учение	жалпы аскердик тактикалык машыгуу
общевойской командир	жалпы аскердик командир
общие политические цели	жалпы саясий максаттар
общие положения	жалпы жоболор
общий вагон	жалпы вагон
общий режим опознавания	таануунун жалпы түзүлүшү
общлаг	жең учтары
объединение	бирикме
объединенный	бириктирилген
объединенная система противо- воздушной обороны	асман чабуулунан корго- нуунун бириккен системасы
объединенное тактическое авиационное командование	бириккен тактикалык авиа- цияны башкаруу
объединенные вооруженные силы	бириккен куралдуу күчтөр
объединенные вооруженные силы государств-участников	... катышкан мамлекеттер- дин бириккен куралдуу күч- төрү
объединенные вооруженные силы НАТО	НАТОнун бириккен курал- дуу күчтөрү
объединенный городской военный	бириккен шаардык аскер
комисариат (огвк)	комиссирааты (бшак)
объединенный районный военный	бириккен райондук аскер
комиссираат (орвк)	комиссирааты (брак)
объединенный штаб	бириккен штаб

объект двойного назначения	кош багыттагы объект
объект контроля	контролдоо объектиси
объективность	объективдүүлүк
объективный	объективдүү
объективный контроль	объективдүү контроль
объекты военные	согуш объектилери
объем горючего	куйүүчү майдын көлөмү
объем разрушения	бузулуу көлөмү
объемные единицы	көлөмдүү бирдиктер
объемный взрыв	көлөмдүк жарылуу
объявление войны	согуш жарыялоо
обычные средства поражения	кыйратуунун кадимки кара-жаттары
общественно-государствен- ная подготовка	коомдук-мамлекеттик даяр- дык
обязанности дежурного по учебному взводу	окуу взводу боюнча нөөмөт- чүнүн милдеттери
обязательное государствен- ное страхование военнослу- жащих	аскер кызматчыларын мил- деттүү мамлекеттик кам- сыздоо
обязательство	милдеттенме
одобрение	жактыруу
однопенковый	бир тилдүү
огневая задача	ок атуу тапшырмасы
огневая засада	ок бүктүрмә
огневая мощь	ок атуу кубаты
огневая подготовка	ок атуу даярдыгы
огневая позиция	ок атуу позициясы
огневая связь	ок атуу байланышы
огневая точка	ок атуу жери
огневое взаимодействие	ок атып өз ара аракеттешүү
огневое взрывание	ок менен жаруу
огневое наблюдение	ок атып байкоо жүргүзүү

огневое поражение	ок менен кыйратуу
огневое превосходство	ок атуу артыкчылыгы
огневое прикрытие	ок атып далдалоо
огневое сопровождение	ок менен коштоо
огневой бой	ок атып урушуу
огневой вал (артиллерийский)	ок атуу (артиллериялык) тосмосу
огневой комплекс	ок атуу комплекси
огневой комплекс ближнего, дальнего перехвата	жакындан, алыстан тороп атуу комплекси
огневой налет	ок жаадырып кол салуу
огневой рубеж, взвод	ок атуу чеги, взводу
огневой способ взрывания	жардыруунун ок атуу ык-масы
огневые возможности	ок атуу мүмкүнчүлүктөрү
огнемет	от атма
огнеметчик	от аткыч
огнеметно-зажигательные средства	от чачыратып-тутандыргыч каражаттар
огнеметный взвод	от аткыч взвод
огнепроводный шнур	от өткөргүч боо
огнестрельное оружие	аткыч куралдар
оговорка	эскертме
огонь	ок атуу
огонь на поражение	тийгизе ок атуу
ограничения полетов	учууларды чектөө
одиночная подготовка	жекече даярдоо
одиночный заряд	бир жолу атылуучу дүрмөт
одиночный пилотаж	жеке учuu
одиночный ядерный удар	жекече ядролук сокку
однополосная модуляция	бир тилкелүү модуляция
окислитель	кычкылданткыч
оккупация	оккупация, басып алуу

оклад	маяна
оклады по воинским званиям	аскер наамдары боюнча маяналар
околыш	алкак
окончательная скорость	акыркы ылдамдык
окончательно (не окончательно)	биротоло дүрмөттөлгөн (биротоло дүрмөттөлбөгөн) түр
снаряженный вид	окоп
окоп	ок дарыларды боёо
окраска боеприпасов	округ
округ	асман чабуулунан коргонуу
округ, армия, корпус, дивизия противовоздушной обороны	округу, армиясы, корпусу, дивизиясы
окружение	курчоо
октановое число	октан саны
окулист	окулист
оливковый	саргыч-жашыл
оливкового цвета	саргыч-жашыл түстө
опасная зона	кооптуу зона
опасное сближение	кооптуу жакындашуу
опасные грузы	кооптуу жүктөр
оперативная группа	оперативик топ
оперативная директива	оперативик директива
оперативная зона обороны	оперативик коргонуу зонасы
оперативная маскировка, обстановка	оперативик чүмбөттөө, жагдай
оперативная отчетность	оперативик отчеттуулук
оперативная плотность, подготовка	оперативик тыгыздык, даярдык
оперативная разведка, сводка	оперативик чалгын, так маалымат
оперативная обстановка	оперативик кырдаал

оперативно	оперативдүү
оперативное взаимодействие	өз ара оперативдик аракет-тенүү
оперативное время	оперативдик убакыт
оперативное подчинение, построение	оперативдик баш ийүү, ти-зилүү
оперативное оборудование территории	аймакты оперативдик жаб-дуу
оперативно-плановый отдел	оперативдик-пландоо бөлүмү
оперативно-полевые поездки	оперативдик-талаалык сапар
оперативно-стратегическая	оперативдик-стратегиялык
оперативно-стратегическое объединение	бирикме
оперативно-тактические ракеты	оперативдик-тактикалык ракеталар
оперативно-техническая документация	оперативдик-техникалык документтер
оперативно-техническая служба	оперативдик-техникалык кызмат
оперативно- тыловая	оперативдик- ооруктук
оперативные документы мобилизационного развертывания	мобилизациялык жайыл-туунун оперативдүү док-менттери
оперативные запасы	оперативдик көрөңгөлөр, запастар
оперативный учет	оперативдик каттоо
оперативный дежурный	оперативдик нөөмөтчү
оперативный отдел, дежурный	оперативдик бөлүм, нөөмөт-чү
оператор	оператор
операционная зона	операция зонасы
операция, миротворческая -, поисково-спасательная-, - по поддержанию мира	тынчтыкты сактоо, -издең-куткаруу, -тынчтыкты кол-доо боюнча операция

опечатка	ката
опись	тизим
опись материальных средств	материалдык каражаттардын тизими
оплата вещественного имущества и обмундирования	буюм мұлқу жана аскер форма кийими үчүн төлөө
оплата за газ, воду	газ, суу үчүн төлөө
оплата за связь	байланыш үчүн төлөө
оплата за электроэнергию, тепло энергию	электр энергиясы, жылуулук энергиясы үчүн төлөө
оплата служебных командировок	кызматтык иш сапарларды төлөө
оповещение	кабарлоо
опознавание	таануу
опознавательная группа	таануу тобу
опознавательные знаки	таануу белгилери
ополчение	әлдик кошуун
опорная сеть связи	байланыштын таяныч тарамы
опорная точка	таяныч чекити
опорный пункт	таяныч пункту
опорный узел связи	байланыштын таяныч түйүну
определение на военную службу	аскер кызматына аныктоо
опрос военнослужащих	аскер кызматыларын сурамжылоо
оптика	оптика
оптико-электронные средства разведки	чалғындын оптика электрон-дук-каражаттары
оптическая артиллерийская разведка	оптикалык артиллериялык чалғын
оптические приборы	оптикалык аспаптар

организации-производители
(разработчики)

организация договора о
коллективной безопасности
(одкб)

организация и методика ра-
боты в оборонно-спортивном
оздоровительном лагере
организация и тактика меди-
цинской службы

организация медицинского
обеспечения частей и соеди-
нений

организационно-штатная
структура войск

организационно-штатные
мероприятия

организационное ядро

орденская лента, планка

ориентир

ориентироваться на местно-
сти

орудие

оружие массового поражения
оружейная комната

освежение аккумуляторной
батареи (акб)

осветительный снаряд, мины

освидетельствование объек-
тов ввк

өндүрүүчү-уюмдар (иштеп
чыгуучулар)

жамааттык коопсуздук жө-
нүндө келишим уому (жкку)

коргоо-спорттук ден соолук-
ту чындоо лагериндеги ишти
уюштуруу жана анын усулу
медициналык кызматты
уюштуруу жана анын так-
тикасы

бөлүктөрдү жана кошуун-
дарды медициналык камсыз-
доону уюштуруу

аскерлердин уюштуруу-
штаттык түзүмү

уюштуруу-штаттык иш-ча-
ралар

уюштуруучу ядро

орденчик тасма, планка

ориентир

жерде ориентирлөө

курал, орудие

массалык жок кылуу куралы
курал сактоо бөлмөсү

аккумуляторлук батареяны
(акб) жаңыртуу

жарык берүүчү снаряд, ми-
налар

аскер-дарыгердик комис-
сиянын (адк) объекттерин
кубөлөндүрүү

освидетельствование объектов гостехнадзора	мамтэхкөзөмөлдүн объекттегириң күбөлөндүрүү
осколка	бытыранды
основной парашют	негизги парашют
основы безопасности жизнедеятельности	турмуш-тиричилик коопсуз-дугунун негиздери
основы военного законодательства	аскер мыйзамдарынын негиздери
основы военно-патриотического воспитания	аскердик-мекенчилдик тарбия берүүнүн негиздери
основы допризывной подготовки молодежи	жаштарды аскерге чейинки даярдоонун негиздери
основы организации связи	байланышты уюштуруунун негиздери
основы управления автомобилем и безопасности движения	автомобилди башкаруу жана кыймыл коопсуздугунун негиздери
особый период	өзгөчө мезгил
острый угол	тар бурч
ось связи	байланыш огу
ответственный	жооптуу
ответственный за противопожарное состояние	өрткө каршы абал үчүн жооптуу
отворот	кайырма, желке чапкыч
отдел боевой подготовки	аскердик даярдык бөлүмү
отдел воспитательной работы	тарбия иштер бөлүмү
отделение врачебно-летной экспертизы	дарыгердик-учуу экспертиза бөлүмчөсү
отделение летной подготовки	учууга даярдоо бөлүмчөсү
отделение явки и приема команд	командалардын келүү жана кабыл алуу бөлүмчөсү
отдел лечебно-профилактической работы	дарылоо-профилактикалык иштер бөлүмү

отделочные	жасалгалуу
отдел планирования и медицинского снабжения	пландоо жана медициналык жабдуу бөлүмү
отдел планирования и методической подготовки	пландоо жана усулдук даярдык бөлүмү
отдел подбора и расстановки кадров	кадрларды тандоо жана жайгаштыруу бөлүмү
отдел связи	байланыш бөлүмү
отдел учета, награждений и воинских званий	аскердик наамдарды каттоо жана сыйлоо бөлүмү
отдел физической подготовки спорта	спорттун дene тарбиялык даярдоо бөлүмү
отдельная бригада	өзүнчө бригада
отдельный ремонтно-восстановительный батальон	өзүнчө ондоо-калыбына келтириүү батальону
отзыв	сын-пикир
отказ двигателя	кыймылдаткычтын иштебей калуусу
отклонение веса снаряда	снаряддын салмагынын оопкетүүсү
отложный	кайырма жака
откомандирование	убактылуу жөнөтүү
отмобилизование	толук мобилизациялоо
отрезной стойкой	жака капитаны тилик
отряд	жасак
отряд обеспечения движения	жүрүшту камсыз кылуучу жасак
отряд специального назначения	атайын багыттагы жасак
отсек	бөлүк, жай
отслеживание	байкоо
отсрочка	калтыруу мөөнөтүү
отставка	отставка

отстранение от должностей	кызматтан четтетилгендөр
оттенок	так, өң, түс
оттиск	так, тамга так
отход	кайта чегинүү
отчет о работе военного факультета за учебный год и о выпускных экзаменах	окуу жылы үчүн аскер факультетинин иши жана бүтүрүү сынактары жөнүндө отчет
отслежование	артынан байкоо
отчисление в соцфонд	соцфондго чегерүү
офицерское собрание	офицердик жыйналыш
офицерский состав	офицердик курам
офицеры краткосрочной службы	кыска мөөнөттүү кызматтагы офицерлер
официальный (визит, ужин)	расмий (сапар, кечки тамак)
очередной трудовой отпуск	кезектеги эмгек өргүүсү
оцененная стоимость	бааланган нарк

П

«пятая колонна»	«бешинчи колонна»
паёк	чен азык
пакт мира	тынчтык пакты
палатка	чатыр
палатка медицинская каркасная	медициналык каркастуу
палатка унифицированная санитарно-барачная техническая	чатыр бир өңчөй санитардык-барак түрүндөгү техникалык чатыр
палатки портативные	портативдүү чатырлар
палаш	оор кылыч
палить	аткылоо, ок жаадыруу
палица	күрсү, чокмор
палуба	палуба

палубная авиация	палуба авиаациясы
пальба	аткылоо, баш аламан атуу,
пальто со съемным утепли- телем	ок жаадыруу жылуулаткычы чечилүүчү
памятник	пальто
паника	эстелик
панорама батальная	кымкуут, дүрбөлөң
панорама орудийная	баталдык көрүнүш
панцирь, пансырь	орудия (курал) панорамасы
папаха	калкан, чопкут
параболическая скорость	бапак
параван, параван-охранитель	параболалык ылдамдык
парад	параван, параван-сактагыч
парадная форма одежды	парад
парашют	параддык кийим формасы
парашютно-десантные сред- ства	парашют
парашютный десант	парашют-десанттык кара- жаттар
парк (автопарк)	парашют десанты
парковая батарея	парк (автопарк)
парковая служба, внутрен- няя служба в парках	парктык батарея
парковый день	парк кызматы, парктагы ички кызмат
парко-хозяйственный день	парктык күн
парламентёр	парктык-чарбалык күн
паровой флот	парламентёр
пароль	буу флоту
паром военный	пароль
паромная переправа	аскердик паром
партизан	паромдуу өтмөк
партизанская война	партизан
партизанское движение	партизандык согуш партизандык кыймыл

парусное учение	желкайык машыгуусу
паспорт, - дипломатический, - служебный, - общеграж- данский	дипломатиялық, -кызмат- тық, -жалпы жарандық пас- порт
пассивный	жигерсиз
пассивные помехи	пассивдүү кедергилер
пассивный участок траек- тории	учуу жолунун пассивдүү участогу
патриотизм	мекенчилдик, атуулдук
патриот	мекенчил
патрон	патрон
патронная гильза	патрон гильзасы
патрон холостой	кур патрон
патронник	патрон салғыч орун
патронаш	патрон салғыч
патруль	кайгуул
патрульная служба	кайгуул кызматы
патрульный	кайгуулчу
патрульный корабль	кайгуул кемеси
патрульный самолет	кайгуул учагы
пауза оперативная	оперативдик тыным
пацифизм	пацифизм
пробег	жарыш, чуркоо, аралык
противовоздушная оборона	асман чабуулунан коргоо
пеленгатор	пеленгатор
пенсионное обеспечение во- еннослужащих	аскер кызматчыларын пен- сия менен камсыздоо
пентагон	пентагон
первая конная армия	биринчи атчан армия
первая космическая скорость	биринчи космос ылдамдыгы
первая медицинская помощь	алгачкы медициналык жар- дам
первая мировая война	биринчи дүйнөлүк согуш

первое воинское звание	биринчи аскердик наам
первый эшелон	биринчи эшелон
первый ядерный удар	биринчи ядролук сокку
переаттестование	кайра аттестациялоо
перебазирование	кайра которуштуруу
перебросить	жиберүү, жөнөтүү, которуп алып баруу
перебросить войска на другой фронт	аскерлерди башка майданга алып баруу
переброска	жиберүү, которуштуруу, башка жерге көчүрүү
перевооружение	кайра куралдандыруу ашуу
перевал	которуп жөнөтүү базасы
перевалочная база	аскерлерди ташуу, жеткируү
перевозка войск	аскердик ташуулар, жеткирүүлөр
перевозки воинские	жол жүрүү документтери
перевозочные документы	кайра (жаңылап) куралдандыруу
перевооружение	аскердик төңкөрүш
переворот военный	айдап жеткируү
перегон	сүйлөшүү таблицасы
переговорная таблица	сүйлөшүү түзмөгү
переговорное устройство	сүйлөшүүлөр
переговоры	ашыра жүктөө
перегрузка	аскерлерди кайтадан топтоштуруу
перегруппировка войск	кедергилерди бергич берүү
передатчик помех	жүктөрдү берүү
передача	маалыматтарды берүү
передача грузов	берүүчү радиоборбор
передача данных	
передающий радиоцентр	

передвижение войск передвижной	аскерлерин жылуусу жылдырма, көчмө, көчүрүлмө
передвижной командный пункт	көчмө командалық пункт
передвижной радиовысотомер (прв)	көчмө радиобийиктик өлчөгүч (крбө)
передислокация	кайра жайгаштыруу
передний край обороны	коргоонун алдыңкы тилкеси
передовая госпитальная база	алдыңкы госпиталдык база
передовая позиция	алдыңкы позиция
передовой командный пункт	алдыңкы командалық пункт
передовой отряд	алдыңкы жасак
передовой пункт управления	алдыңкы башкаруу пункту
передок орудийный	орудие (курал) сүйрөгүч
перезаряжение оружия	куралдарды кайра дүрмөттөө
перекачивающая станция	сордуруп куюштуруучу чордон
переконсервация	кайра консервациялоо
перекрестный огонь	кайчылаш ок атуу
переменный профиль полета	учуунун өзгөрмө профили
переменный состав	өзгөрмө курам
переметнуться	чыккынчылык кылуу, душман тарабына өтүү
перемещение пунктов управления	башкаруу пункттарын көчүрүү
перемещенные лица	өз жеринен көчүрүлгөн адамдар
перемирие	жарашуу, ынтымакка келүү
перенос огня	ок атууну которуу
перенос усилий	күч-аракетти которуу
переносной зенитный ракетный комплекс (пэрк)	алып жүрмө зениттик ракеталык комплекс (азрк)

переподготовка	кайра даирдоо
переподчинение войск	аскерлерди башканын кара- магына берүү
переправа (мостовая, десант- ная, паромная, pontонная)	өткөөл, кечмек (көпүрөлүк, десанттык, паромдук, пон- тондук)
переправа танков под водой	танктарды суу астынан өт- көрүү
переправочная десантная рота	өткөрүүчү десанттык рота
переправочно-десантные средства	өткөрүүчү-десанттык кара- жаттар
переработка продукции воен- ного назначения	аскер багытындагы өндүрүм- дөрдү кайрадан иштеп чыгуу
перехват воздушных целей	аба бутасын атып түшүрүү
перехват ракеты	ракеталарды атып түшүрүү
переход	өтмөк
переход морем	деңизден өтүү
переход на новый штат	жаңы штатка өтүү
переходный слой	өтүү катмары
перечень преступлений и происшествий	кылмыштардын жана окуя- лардын тизмеги
перешифровальный блокнот	шифр чечмелөөчү чөнтөк дептер
перигей	перигей
перигелий	перигелий
период болезни	ооруган мезгил
период мобилизационного развертывания	мобилизациялык жайылтуу
период службы	мезгили
периодизация войны	кызмат өтөө мезгили
перископ	согуштарды мезгилге бөлүү
перицентр	перископ
	периборбор

перлюстрация	перлюстрация
перрон	перрон
персональная повестка	жеке чакыруу барагы
персональный учет	жекече каттоого аллуу
перфолента	перфолента
перфоратор	перфоратор
перфорационная карта, перфокарта	перфорацияланган карта, перфокарта
песня военная	аскер ырлары
петарда	петарда
петлица	петлица, топчулук
пехота	жөө аскерлер
пехотинец	жөө аскер
пехотная дивизия	жөө аскерлер дивизиясы
пехотный корпус	жөө аскерлер корпусу
печатные материалы	басма материалдар
печать военная	аскердик басма сөз
печать сотрудника казначейства	казына кызматкеринин мөөрү
пика	найза
пикирование	тик ылдый учуу
пикирующий бомбардировщик	тик ылдый учуп бомбалагыч
пилот	учкуч
пилотаж	учуу устаттыгы
пилотирование	учуу
пилотка	пилотка
пиратство	каракчылык
пиротехнические составы, средства	пиротехникалык курамдар, каражаттар
пирс	пирс
пистолет	тапанча
пистон	пистон

пищаль	жазайыл
плавающие машины	сүзүүчү машиналар
плавающий транспорт	сүзүүчү транспорт
плавучая база	сүзүүчү база
плавучест корабля	кеменин сүзгүчтүгү
плазма	плазма
плазменный ракетный двигатель	плазмалуу ракеталык кыйымылдаткыч
план боевой и мобилизационной готовности	кужурмөн жана мобилизациялык даярдык планы
план взаимодействия	өз ара аракеттенүү планы
план военно-патриотической и оборонно-массовой работы со студентами, проходящими военную подготовку	аскер даярдыгын өтүп жаткан студенттер менен аскердик-мекенчилдик жана коргоо-массалык иштердин планы
план комплектования	комплекттөө планы
план мобилизационной подготовки	мобилизациялык даярдоо планы
план обеспечения военной безопасности	аскердик коопсуздукту камсыз кылуу планы
план операции	операция планы
план отмобилизования	толук мобилизациялоо планы
план подготовки органов управления и войск	башкаруу органдарын жана аскерлерди даярдоо планы
план проведения мобилизации людских и транспортных ресурсов на территории области (района, города)	облустун (район, шаар) аймагында калк жана транспорт ресурстарын мобилизациялоону өткөрүү планы
план распределения лимита расхода горючего	күйүүчү майдын чыгымын бөлүштүрүү лимитинин планы

план снабжения	жабдуу планы
план эвакуации	эвакуация (көчүрүү) планы
план-график прохождения программы студентами на учебный год	окуу жылына карата студенттердин программаны өтүүсүнүн план-графики
планер	планер
планирование в сфере экономики	экономика чөйрөсүндө пландоо
планирование операции	операцияны пландоо
планирование,-годовое,-перспективное,	жылдык, келечектүү пландоо
план-календарь основных мероприятий на учебных сборах студентов	студенттердин окуу жыйындарындагы негизги иш-чаралардын план-календары
плановая таблица полетов	учуулардын пландуу таблицасы
плановый расход моторесурсов	моторесурстарды пландуу чыгымдоо
плановый ремонт	пландуу ондоо
планшет	планшет
планы командирской подготовки офицеров и прапорщиков	офицерлерди жана прапорщиктерди командирдик даярдоо планы
платежное поручение	төлөм тапшырык
плато	бөксө тоо
плац	плац
плацдарм	плацдарм
плацкартный вагон	плацкарттуу вагон
плац-накидка	жамынма плац
плац-палатка	плац-чатыр
пленный	туткун
или	ат!
плотина	тогоон

плотность артиллерии	артиллериянын жыштыгы
плотность бомбового удара	бомба соккусунун жыштыгы
плотность заграждений	тосмо жыштыгы
плотность заражения	уулануу жыштыгы
плотность нефтепродукта	мурай өнүмүнүн тыгыздыгы
плотность огневых средств	атуу каражаттарынын жыштыгы
плотность огня	ок атуунун жыштыгы
плотность поражения	дал тийүү жыштыгы
плотность сил и средств	күчтөрдүн жана каражаттардын жыштыгы
площадь маневрирования	маневр жасоо аянты
площадь рассеивания	чачыроо аянты
пневматическое оружие	пневматикалык курал
поверка	текшерүү
поверка времени	убакытты текшерүү
поверка (перекличка)	түгөлдөө (атын чакырып)
повестка	чакыруу кагазы
повзводно	взвод-взвод болуп
повод к войне	согушка шылтоо
повышение боеспособности соединений, частей	кошуундардын, бөлүктөрдүн согушка жарамдуулугун жогорулаттуу
погон	погон
пограничная застава, зона	чек ара заставасы, зонасы
пограничная полоса	чек ара тилкеси
пограничник	чек арачы
пограничные войска, знаки	чек ара аскерлери, белгилери
пограничные укрепленные линии	чек аралык чыңдалган тилкелер
пограничный конфликт	чек ара жаңжалы
пограничный режим	чек ара режими
погреб снарядный	снаряддык жай

погрешность замеров	өлчөө каталыгы
погрешность средств измерения	ченөө каражаттарынын каталыгы
погружение и всплытие подлодки	сүү астындагы кайыктын чөмүлүүсү жана калкып чыгуусу
погрузочно-выгрузочное место	жүктөөчү-түшүрүүчү жер, орун
подвеска боевых и транспортных машин	согуштук жана транспорттук машиналардын асмасы
подвеска бомб	бомба асмасы
подвиг	эрдик, баатырдык
подвижная авторемонтная мастерская	көчмө автоустакана
подвижная группа радиоперехвата особого назначения	өзгөчө маанидеги радиотосуунун кыймылдуу тобу
подвижная лаборатория	көчмө лаборатория
подвижная огневая зона	курам
подвижная пусковая установка	кыймылдуу учургуч орнотмо
подвижная радиолокационная станция	кыймылдуу радиолокациялык чордон
подвижной состав	кыймылдуу курам
подвижной маловысотный радиолокационный взвод	төмөнкү бийиктиктери радиолокациялык кыймылдуу взвод
подвижной радиолокационный (- разведывательный)	кыймылдуу радиолокациялык (- чалгындоо) башкаруу пункту
пункт управления	кыймылда болуу, шамдагайлык
подвижность	кыймылдуу көрөңгөлөр, запастар
подвижные запасы	

подвижные пункты управления

подвижные средства для ремонта техники

подвижные средства связи

подвижный заградительный огонь

подвижный отряд заграждений

подвижный узел связи

подводные лодки

подводные мосты

подводный аппарат

подводный заградитель

подводный пуск ракет

подводный ядерный взрыв

подвоз материальных средств

подготовительный период

подготовка боевая, оперативно-тактическая, горная, снайперская, инженерная, специальная, языковая, огневая, физическая

подготовка войск (сил)

подготовка объекта к устойчивой работе в военное время

подготовка стрельбы

башкаруунун кыймылдуу пункттары

техниканы ондоо учүн кыймылдуу каражаттар

байланыштын кыймылдуу каражаттары

кыймылдуу тосуп атылган ОК

тосмолук кыймылдуу жасак

кыймылдуу байланыш түйүнү

сүү астындагы кеме

сүү астындагы көпүрөлөр

сүү астындагы аппарат

сүү астындагы тосмо койгуч ракеталарды сүү астынан учуруу

сүү астындагы ядролук жарылуу

материалдык каражаттарды жеткируу

даярдануу мезгили

кужурмөн, оперативдик-тактикалык, тоодогу, көзгө атарлык, инженердик, атайын, тил, дene тарбия, ок атуу боюнча даярдоо

аскерлерди (кучтөрдү) даярдоо

согуш мезгилинде объектти туруктуу ишке даярдоо атууга даярдоо

подготовка театра военных действий	согуш аракеттер талаасын даярдоо
подготовка штаба	штаб даярдыгы
подгруппа	топчо
поддерживающие силы и средства	жөлөк күчтөр жана каражаттар
поддон	түпкүч
подземно-минная борьба	жер астындагы минага каршы күрөш
подземный ядерный взрыв	жер астындагы ядролук жарылуу
подкрепление	кошумча күч, жардам
подлокотник	чыканак жапкыч
подполковник	подполковник
подразделение	бөлүкчө
подразделения специального назначения	атайын багыттагы бөлүкчөлөр
подрывной заряд	жардыруучу дурмөт
подрывные средства	жардыруучу каражаттар
подсветка местности (цели)	жерди (бутаны) жарык кылуу
подслушивание	жашыруун тыңшоо
подскок	конуу аянты
подчинение	багындыруу, баш ийдирүү, карамагына өткөрүү, багынуу, баш ийүү, кол астында болуу
подчиненный	баш ийген, карамагындагы, кол астындагы
«подъем»	«тургула»
подъем (вывоз) запасов горючего и технических средств	куйүүчү майды жана техникалык каражаттардын көрөңгөсүн (запасын) көтөрүү (чыгаруу)

подъем флага (спуск флага)	туу көтөрүү (туу түшүрүү)
поезд военно-санитарный	аскердик-санитардык поезд
пожар	өрт
позитивистские теории во- йны	согуштун позитивисттик теориясы
позиционная война	позициялык согуш
позиционная оборона	позициялык коргонуу
позиционный район	позициялык район
позиционный район зенит- ного-ракетного соединения (части)	зениттик-ракеталык ко- шуундуун (бөлүктүн) пози- циялык району
позиция	позиция
позиция боевого охранения	кужурмөн коргоо позициясы
позиция залпа	залп берүү (жапырт атуу) позициясы
позывной	чакырык
позывной сигнал	чакырык ишарат белгиси
поиск	издөө
поиск секторный	сектордук издөө
поисково-прицельная систе- ма	издөө-мээлөө системасы
поисково-спасательная служ- ба	издөө-куткаруу кызматы
поисково-ударная группа	издөө-сокку уруу тобу
показатель устойчивости	согуш мезгилинде объекттин
работы объекта (отрасли) в	(тармактын) ишке турук-
военное время	туулук көрсөткүчү
показное занятие	көрсөтмөлүү сабак
показное учение	көрсөтмөлүү машигуу
покушаться (покушение)	кол салуу
покрытия акустические	акустикалык жабуу
поле боя	согуш талаасы
полевая выучка	талаалык тажрыйба

полевая лаборатория	талаа лабораториясы
полевая поездка	талаа сапары
полевая почта	талаа почтасы
полевая химическая лаборатория	талаа химиялык лаборатория
полевое водоснабжение	талаада суу менен камсыздоо
полевое снаряжение	талаа жабдуусу
полевое управление	талаа башкармалыгы
полевой выход	талаа чыгуусу
полевой госпиталь	талаа госпиталы
полевой заправочный пункт	талаада май куюучу пункт
полевой караул	талаа кароолу
полевой магистральный трубопровод	талаалык магистраль түтүгү
полевой подвижный узел связи	байланыштын кыймылдуу
полевой складской трубопровод	талаа түйүнү
полевой устав	талаа уставы
полевой хлебозавод, хлебопекарня	талаа нан заводу, наабайка-насы
полевые тактические занятия	тактикалык талаа сабагы
полевые укрепления	талаа сепилдери
полет	учуу
полет по приборам	приборлор боюнча учуу
полетный лист	учуу баракчасы
полетный режим	учуу режими
полигон	полигон
полигонометрический пункт	полигонометриялык пункт
поликлиника	бейтапканы
политерное предназначение	политердик дайындалыш
политико-моральное состояние	саясий-моралдык абал

политико-просветительное имущество	саясий-агартуу мүлктөрү
политическая информация	саясий маалымат
политическая карта мира	дүйнөнүн саясий картасы
политическая подготовка	саясий даярдык
политические отделы	саясий бөлүмдөр
политические цели войны	согуштун саясий максаттары
политическое донесение	саясий билдируү
полиция	полиция
полк	полк
полк морской пехоты	деңиз жөө аскерлер полку
полк связи	байланыш полку
полковник	полковник
полковая артиллерийская группа	полктун артиллерия тобу
полковая артиллерия	полк артиллеријасы
полководец	полководец, аскер башчы
полковой вылет	полктук учuu
полная специальная обработка	атайын толук иштетүү
полномочия	ыйгарым укук
полный анализ	толук талдоо
полный боевой расчет	толук күжүрмөн эсептегилер
положение	жобо, абал
положение о прохождении военной службы	аскер кызматын өтөө жөнүндө жобо
положение об управлении (отделе)	башкармалык (бөлүм) жөнүндө жобо
полоса заграждений	тосмо тилкеси
полоса наблюдения	байкоо жургүзүү тилкеси
полоса наступления	чабуул коюу тилкеси
полоса огня	ок атуу тилкеси
полоса препятствий	тоскоолдук тилкеси

полоса пролета авиации	авиациянын учuu тилкеси
полоса пропускания	өткөрүү тилкеси
полоса пропускания частот	жыштыктарды өткөрүү тилкеси
полосы географические	географиялык тилкелер
полупроводник	жарым өткөргүч
полупроводниковый прибор	жарым өткөргүчтүү прибор
пушубки армейские	армиялык чолок тон
полчан	куралдаш
полюс	уюл
помехи в технике	техникадагы кедерги
помехозащищенность	кедергиден коргонуучулук
помехоустойчивость	кедергиге туруктуулук
помехоустойчивость технического устройства	техникалык түзүлүштөрдүн
помощь военная	кедергиге туруктуулугу
понтона	аскердик жардам
понтоно-мостовой полк	понтон
понтоно-переправочный	понтон-көпүрө полку
понтонный	понтондуң-өткөрүүчү
пооперационный контроль	понтондуң
поощрение	пооперациялык контроль
попытка	сыйлоо
поражаемое пространство	аракет кылуу
поражающие факторы ядерного оружия	дал тийүү мейкиндиги
поражение	ядро куралдарынын талкалоочу факторлору
поражение объектов	таамай атуу
поранить	объекттерди таамай атуу
порох	жарадар кылуу
пороховница	кара дары
портупея	кара дары идиши
поручение	портупея, арчындама куртабыштама, тапшырма

поршневой двигатель	поршендүү кыйымылдаткыч
поршневой затвор	поршендүү тээк
порядок вхождения в связь	байланышка кириүү тартиби
посадка	конуу
посадка летательного аппарата	учуучу аппараттарды кондуруу
посадка мягкая	жумшак конуу
посадочная дистанция	конуу аралыгы
посадочная площадка	конуу аяңтчасы
посадочные знаки	кондуруу белгилери
посадочный десант	кондуруу десантты
поселенные войска	жайгаштырылган аскерлер
послевоенный	согуштан кийинки
последовательное сосредоточение огня	ок атууну ырааттуу топтоштуруу
последовательное (параллельное) соединение	ырааттуу (жарыш) кошуу
последовательные операции	ырааттуу операциялар
последствие	аягы, түбү, кесепети
последующая задача	кезектеги тапшырма
последующий доклад	кийинки баяндама
послужная карта	кызмат ётөө картасы
послужной список	кызматы жөнүндөгү тизме
посольство	әлчилик
пост	пост
пост воздушного наблюдения	аба (асманды) байкоо посту
пост противовоздушной обороны	асман чабуулунан коргонуу посту
пост регулирования движения	кыйымылды жөнгө салуу посту
пост фотографирования	сүрөткө тартуу посту
поставка на безвозмездной основе	кайтарымсыз негизде берүү

поставки военные

аскердик берүүлөр, алып келүүлөр

поставщик (подрядчик)

жеткируүчү (подрядчы)

постановка на воинский учет

аскердик каттоого туруу

постановление ВВК

АДЖЫНЫН ТОКТУМУ

постовая ведомость

посттук ведомость

постоянная армия

туруктуу армия

постоянная готовность

туруктуу даярдык

постоянно действующая ат-
тестационная комиссия

туруктуу иштөөчү аттеста-
циялык комиссия

постоянный состав

туруктуу курам

построение тыла

оорук түзүлүшү

посыльный

чабарман

поступок

жорук, мамиле

потенциал военно-экономи-
ческий

аскердик-экономикалык ку-
дурет, дарамет

потенциал морально-поли-
тический

моралдык-саясий даремет

потенциал экономический

экономикалык мүмкүнчүлүк

потери военные

аскер жоготуулары

потерия ориентировки

багыт алууну жоготуу

потолок полета

учуунун бийиктик чеги

потребность

1. керектөө, 2. муктаждык

потребность в горючем

куйүүчү майга муктаждык

походная колонна

жүрүш колоннасы

походное охранение

жүрүштү коргоо

походное положение военной

согуш техникасынын жүрүш

техники

абалы

походный порядок

жүрүш тартиби

почести военные

аскердик урматтоо

почетная грамота

ардак грамота

почетные наименования во-

аскердик ардактуу аталыш-

инские

тар

почетный караул
пояснительная записка
права и обязанности
правила визуальных полетов
правила дорожного движения
правила перевозок грузов по железной дороге
правила полетов по приборам

правила стрельбы
правильность оформления
приходных и расходных документов
право военное
право на пенсию
правовое воспитание
правовое положение
правопорядок воинский
праздник победы, день победы
практическая часть учения

прапорщик (старший прапорщик)
праща
пребывание в распоряжение
предбоевой порядок
предварительное распоряжение
пределенно малые высоты
пределальное отклонение
пределенный возраст состояния на военной службе

ардақтуу кароол
түшүндүрмө кат
укуктар жана милдеттер
визуалдык учуулар эрежеси
жол кыймылынын эрежелери
темир жол менен жүктөрдү ташуу эрежеси
приборлор боюнча учуу эрежеси
атуу эрежеси
киреше жана чыгымдар
документтерин тариздөөнүн тууралыгы
аскер укугу
пенсияга чыгуу укугу
укуктук тарбиялоо
укуктук абал
аскердик укук тартиби
жециш майрамы, жециш күнү
машыгуунун практикалык бөлүгү
прапорщик (улук прапорщик)
салмоор
карамагында болуу
согуш алдынdagы тизилүү алдын ала буйрук берүү

чектүү төмөн бийиктиker
кыйشاюнун жеткен чеги
аскер кызматында туруу курагынын чектүү курагы

предмет контракта (договора)	контракт (келишим) предмети
предмостное укрепление	көпүрө алдын чыңдоо
предназначение	дайындалыш
предохранители	бекиткичтер, сактагычтар
предписание	жазма байруқ (тапшырма)
предпосадочная прямая	конуу алдындагы түз тилке
предпосылка к летному происшествию	учуу кырсыгына себеп
предприятия военные	аскердик ишканалар
предприятия оборонного комплекса	коргонуу комплексинин ишканалары
представительства военные в иностранных государствах	чет мамлекеттердеги аскер өкүлчүлүктөрү
представительство	өкүлчүлүк
представление на перемещение (назначение), воинское звание	орун которууга (дайындоого), аскердик наамга көрсөтүү
предстартовая подготовка	старт алдындагы даярдык
предупреждение столкновений	кагылышуунун алдын алуу
преждевременный съем двигателя	кыймылдаткычты мөөнөтүнөн мурда чечүү
прекращение военных действий	согуштук аракеттерди токтотуу
преодоление заграждений и препятствий	тосмолордон жана тоскоолдордон өтүү
преодоление зон заряжения, разрушений	уулануу, кыйроо зонасынан өтүү
преподаватель	окутуучу
преподавательская	окутуучулар бөлмөсү
преподавательский состав	окутуучулар курамы
препятствие	тоскоол

прерогатива	артыкчылыктуу укук
преследование	куугунтуктоо
пресс-конференция	пресс-конференция
пресс-пакет	пресс-пакет
пресс-релиз	пресс-релиз
преступления воинские	аскердик кылмыштар
преступник	кылмышкер
прецессия снаряда	снаряд прецессиясы
приборные метеорологические условия	прибордук метеорологиялык шарттар
приборы	приборлор
приборы газоразрядные, ионные приборы	газ разряддуу приборлор, ион приборлору
приборы управления стрельбой	атууну башкаруу приборлору
приборы управления торпедной стрельбой	торпедалык атууну башкаруу приборлору
прибрежный фарватер	жээк фарватери
прибыль	пайда
прибыль военная	аскердик пайда
прибытие	келүү
привал	тыныгүү, эс алуу
приведение в боевую готовность	куужурмөн даярдыкка келтирүү
приглашение, - именное	чакыруу, - ысымы жазылган
приговор военного суда	аскер сотунун өкүмү
приграничная полоса (зона)	чек ара тилкеси (зонасы)
приграничное сражение	чек ара салгылашуусу
прием по личным вопросам	жеке маселелер боюнча кабыл алуу
приемная	кабылдама
приемно-сдаточный пункт техники	техниканы кабыл алуу-өткөрүү пункту

приемный радиоцентр
прием-передача данных

прием-сдача дел
приз
приземление (приводнение)
космонавтов

призыв
призыв на военную службу
призывная комиссия
призывник
приказ

приказное производство

приклад
прикомандирование

прикрытие государственной
границы

применение оружия

принцип военного искусства

принцип равной безопасности
в современных междуна-
родных отношениях

принятие на вооружение

приобретение медикаментов
приписка к призывному
участку

приписной состав
присвоение воинских званий
присвоение званий
пристрелка

кабылдагыч радиоборбор
маалыматтарды кабыл алуу-
берүү

иштерди кабыл алуу-өткөрүү
байге

космонавттардын жерге (же
сууга) конуусу

аскерге чакыруу

аскер кызматына чакыруу

аскерге чакыруу комиссиясы
аскерге чакырылуучу

буйрук

буйруу

буйрук берүү өндүрүшү

кундақ

убактылуу жиберүү

мамлекеттик чек араны кал-
калоо

курал колдонуу

согуш искусствосунун прин-
циби

азыркы эл аралык мами-
ледеги бирдей коопсуздук
принциби

куралдарды колдонууга ка-
был алуу

медикаменттерди сатып алуу
чакыруу участогуна каттоо

катталган курам

аскер наамын ыйгаруу
наамдарды ыйгаруу

атып түздөө

пристрелочно-целеуказательные боеприпасы, артиллерийские выстрелы	атуу менен бута көрсөткүч ок-дарылар, артиллериалык атылмалар
приступ	катуу чабуул
присяга военная	аскердик ант
прифронтовая полоса	фронт жанындагы тилке
приход	кириштөө
приходный ордер	кириштөө ордери
прицеливание	мээлөө
прицелы	мээлегич
прицельная дальность	мээлөөнүн ыраактыгы
прицельно-навигационная система	навигациялык мээлөө системасы
прицеп	чиркелме, чиркегич
прицеп-цистерна	чиркелме-цистерна
причал	кеме токтоочу жай
причина и следствие в военном деле	аскер ишиндеги себеп жана натыйжа
причины войны	согуш себептери
проведение спасательных операций в горах	тоодо куткаруу операцияларды өткөрүү
проверочно-пусковое оборудование ракетных комплексов	ракета комплекстерин текшерип коё берүүчү жабдуулар
проверка фактического наличия	чыныгы түгөлдүгүн текшерүү
проверка средств измерений	ченөө каражаттарын текшерүү
проверки	текшерүү
проводная связь	зым байланышы
проводное средство связи	байланыштын зымдуу каражаты
проводная способность	ташуу жөндөмдүүлүгү

provokatsiya vooruzhennaya	куралдуу чагым
provolochnye zagrashcheniya	зым тосмолор
prognoz hidrologicheskiy	гидрологиялык божомол
prognoz pogody	аба ырайынын божомолу
prognozirovaniye v voennom деле	аскер ишинде божомолдоо
prognozirovaniye posledstviy primeneniya oruzhija massovogo porazheniya	жапырт кыйратуу куралда-рын колдонуу натыйжасын божомолдоо
prognozirovaniye ucherra	залалды божомолдоо
programmирование	программалоо
prodelyvanie proход	өтмөлөрдү жасоо
prodovol'stvennaya sluzhba	азык-түлүк кызматы
prodovol'stvennoe obespechenie	азык-түлүк менен камсыз кылуу
prodovol'stvie	азык-түлүк
produkty pitanija	тамак-аш азыктары
produktsiya	продукция, өндүрүм
produktsiya voennogo naznacheniya	аскер багытындагы продукция
prodvizhenie	илгерилетүү
projekt budzheta	бюджет долбоору
projekt prikaza	буйруктун долбоору
projektirovaniye	долбоорлоо
projektno-smetnaya dokumentatsiya	долбоордук-сметалык документация
prожektor	прожектор
prozrachnost' oboronного planirovaniya	коргонууну пландоонун ачыктыгы
produzhestvo	өндүрүү, чыгаруу, өндүрүш
produzhditel'	өндүрүүчү, иштеп чыгаруучу
produzhditelnost'	өнүмдүүлүк, өндүрүмдүүлүк, өндүргүчтүк

производительный	өндүргүч, өнүмдүү, өндүрүмдүү
проишествие	терс окуя
прокладка линий связи	байланыш линияларын тартуу
прокуратура	прокуратура
прокурорский надзор	прокурордук көзөмөл
прокурорское предписание	прокурордук талап
пролонгация	мөөнөтүн узарттуу
промежуточная позиция	ортолук турум
промежуточный рубеж	ортолук чек
промышленность	өнөр жай
проникающая радиация	өтүп кетүүчү радиация
пропавший без вести	кабарсыз, дайынсыз жок болуу
пропаганда военно-техническая	аскердик-техникалык үгүттөө
пропаганда войны	согушту үгүттөө
пропись (суммы)	жазуу жүзүндө (сумманы)
пропуск	өткөрмө
пропускная способность путей сообщения	байланышшуу жолдорунун өткөрүү жөндөмдүүлүгү
пропускной режим	өткөрмө режими
прорыв минных заграждений	мина тооскоолдорун жарып өтүү
прорыв обороны	коргонууну жарып өтүү
прорыв укрепленного района	чыңдалган районду жарып өтүү
просачивание	сүңгүп кирүү
проступок	жорук
проступок воинский	аскердик жорук
протазан	протазан
протест	нааразылык, каршылык

противник

кас, душман, каршылаш, жоо

противоатомная защита

атомго каршы коргонуу

противобиологическая за-
щита

биологиялык куралга каршы
коргонуу

противоборствовать

каршылык кылуу

противовоздушная оборона
войск

аскерлердин асман чабуулу-
нан коргонуусу

противовоздушная операция

асман чабуулунан коргонуу
операциясы

противогаз

газ чыпка, противогаз

противодействие иностранным
техническим разведкам

чет өлкөлүк техникалык
чалгынга каршы аракет

противодействие техниче-
ским средствам разведки

чалгындын техникалык ка-
ражаттарына каршы аракет

противодействия иностранным
техническим разведкам

душмандын чет өлкөлүк тех-
никалык чалгынына каршы
аракет

противника

аракет

противодесантная оборона

десантка каршы коргонуу

противодесантные загражде-
ния

десантка каршы тоскоол

противозенитный маневр

зенитке каршы маневр

противоистребительный ма-
невр

кыйраткыч учакка каршы
маневр

противокатерная оборона

катерге каршы коргонуу

противокосмическая оборона

космос чабуулунан коргонуу

противокосмический ком-
плекс

космос чабуулуна каршы
комплекс

противолодочная авиация

кайыкка каршы авиаация

противолодочные летатель-
ные аппараты

кайыкка каршы учуучу ап-
параттар

противолодочный корабль

кайыкка каршы туруучу
кеме

противолодочный рубеж	кайыкка каршы чек
противометеорная защита космического аппарата	космос аппаратын метеордон коргоо
противоминная оборона	минадан коргонуу
противоминные заграждения	минага каршы тосмо
противооткатное устройство	кетенчиктөөгө каршы орнотмо
противопехотные заграждения	жөө аскерлерге каршы тоскоолдор
противопожарная охрана	өрткө каршы коргонуу
противопожарное оборудование боевых машин	кужурмөн машиналардын өрткө каршы жабдуулары
противорадиационная защита	радиацияга каршы коргонуу
противорадиолокационная маскировка	радиолокацияга каршы чүмбөт
противоракета	ракетага каршы
противоракетная оборона	ракетага каршы коргонуу
противоракетный комплекс	ракетага каршы комплекс
противостоять	каршы туруу, туруштуу берүү, каршылык көрсөтүү
противотанковая авиационная бомба	танкка каршы авиациялык бомба
противотанковая артиллерийская бригада, ...	танкка каршы артиллериалик бригада, ...
противотанковая граната, резерв	танкка каршы граната, резерв
противотанковая оборона	танкка каршы коргонуу
противотанковое, противопехотное минное поле	танкка, жөө аскерлерге каршы мина талаасы
противотанковые заграждения	танкка каршы тоскоолдор
противотанковые препятствия	танкка каршы жолтоолор

противотанковый взвод, отделение	танкка каршы взвод, бөлүм-чө
противотанковый ракетный комплекс	танкка каршы ракеталык комплекс
противотанковый управляемый реактивный снаряд	танкка каршы башкарылма реактивдүү снаряд
противотранспортные заграждения	транспортко каршы тоскоолдор
противохимическая защита	химиялык уу заттарга каршы коргоо
противошумные устройства	ызы-чууга каршы орнотмо
противоэпидемическая защита войск	аскерлерди эпидемияга каршы коргоо
противоэпидемические мероприятия	эпидемияга каршы иш-чаралар
протокол об административном	административдик укук бузулар
правонарушении	жөнүндө протокол
протокол постоянно действующей аттестационной комиссии	туруктуу иштөөчү аттестациялык комиссиянын протоколу
протокол собрания офицер	офицерлер чогулушунун протоколу
профессионализм	кесипкөйлүк
профили	профилдер
профиль местности	аймактын көрүнүшү
проходимость	өткөрүмдүүлүк
проходы в заграждениях	тосмолордогу өтмөктөр
прохождение информации	маалыматтын өтүүсү
процедура закупок	сатып алуулар жол-жобосу
процент финансирования	каржылоо пайызы
процентная надбавка за выслугу лет	кызмат өтөгөн жылдары үчүн пайыздык кошумча үстөк
процессор	процессор

прочие приобретения и услуги	башка сатып алуулар жана кызматтар
прыжок с парашютом	парашют менен секириүү
прямой начальник	тикелей башчы
прямая наводка	түз мээлөө
прямое попадание	түз тийүү, таамай тийүү
прямое смешанное сообщение	тике аралаш жол катышы
прямой выстрел	түз атуу
прямоточный воздушно-реактивный двигатель	түз агымдуу аба-реактивдүү
психиатр	кыймылдаткыч
психогенные отравляющие вещества	психиатр, психикалык оорулар дарыгери
психологическая подготовка	психогендүү уулуктуруучу заттар
психологическая релаксация	психологиялык даярдык
психологическая устойчивость	психологиялык релаксация
психологические теории войны	психологиялык туруктуулук
психотравмирующие воздействия боевой обстановки	согуштун психологиялык теориясы
пуазо	согуштук жагдайдын психотравмалык таасирлери
пулевая стрельба и методика преподавания	пуазо
пулемет	ок атуу жана окутуу усулу
пулеметно-артиллерийский	ок чайкама
пулеметно-артиллерийский батальон	ок чайкамалык-артиллериалик
пульсирующий воздушно-реактивный двигатель	ок чайкамалык-артиллериалик батальон
пульт управления	пульсирлөөчү аба-реактивдүү
пуля	башкарну пульту
	ок

пункт базирования	базалануу пункту
пункт ввода информации	маалыматты киргизүү пункту
пункт визуального наблюдения	көз чаптырып байкоо пункту
пункт военнопленных	согуш туткундар пункту
пункт встречи пополнения	толуктоону тосуп алуу пункту
пункт дегазации	газдан (уудан) арылтуучу пункт
пункт заправки горючим	күйүүчү май куюу пункту
пункт захоронения радиоактивных веществ	радиоактивдүү заттарды көмүү пункту
пункт контроля	контролдоо пункту
пункт контроля безопасности связи	байланыш коопсуздугун контролдоо пункту
пункт наведения авиации	авиацияны багыттоо пункту
пункт наведения и целеуказания	мээлөө жана бута көрсөтүү пункту
пункт наведения истребительной авиации пво	ачкын кыйраткыч авиациясын багыттоо пункту
пункт обработки данных	маалыматтарды иштетүү пункту
пункт полевого водоснабжения	талаада суу менен камсыздоо пункту
пункт посадки, погрузки	түшүрүү, жүктөө пункту
пункт постоянной дислокации	туруктуу жайгашуу пункту
пункт предварительного сбора военнообязанных и техники	аскерге милдеттүүлөрдү жана техниканы алдын ала топтоо пункту
пункт приема беженцев	качкындарды кабыл алуу пункту
пункт приема информации	маалыматтарды кабыл алуу пункту

пункт приема личного состава, техники	өздүк курамды, техниканы кабыл алуу пункту
пункт радиационного контроля	радиациялык контролдоо пункту
пункт радиоконтроля	радиоконтролдоо пункту
пункт радиолокационного контроля	радиолокациялык контролдоо пункту
пункт регулирования	жөнгө салуу пункту
пункт сбора донесений	бидирмелерди чогултуу пункту
пункт сбора и обработки данных	маалыматтарды чогултуу жана иштетүү пункту
пункт сбора по боевой тревоге	согуш айтайы боюнча чогултуу пункту
пункт специальной обработки	атайын иштетүү пункту
пункт технического наблюдения	техникалык байкоо жургүзүү пункту
пункт технического обслуживания и ремонта	техникалык тейлөө жана ондоо пункту
пункт технической подготовки ракет	ракеталарды техникалык даярдоо пункту
пункт технической помощи	техникалык жардам көрсөтүү пункту
пункт управления	башкаруу пункту
пункт управления связью	байланышты башкаруу пункту
пункты сбора мобилизационных ресурсов	мобилизациялык ресурстарды топтоо пункттары
пункты управления начальников родов войск, начальников специальных войск и служб	аскер тектери башчыларынын, атайын аскерлердин жана кызматтардын башчыларынын башкаруу пункттары

пуск ракеты	ракеталарды учуруу
пусковая установка ракет	ракеталарды учуруучу орнотмо
путевой железнодорожный взвод	темир жол взводу
путевой лист	жол барагы
путевые запасы	жол запастары
пути маневра	маневр жолдору
пушечная (гаубичная, тяжелая гаубичная) артиллерия	замбирек (гаубицалык, оор гаубицалык) артиллериясы
пушечная артиллериjsкая батарея	замбиректик артиллериjsиялык батарея
пушечный самоходный артиллериjsкий	замбиректик өзү жүрүүчү артиллериjsиялык
пушка	замбирек
пушка-гаубица	замбирек-гаубица
пытать, пытка	кыйноо, азап көрсөтүү

P

работа по укреплению воинской дисциплины	аскердик тартипти бекемдөө боюнча иш
работа расчета радиоприборного комплекса	радиоприбордук комплекстин эсебинин иши
работа с личным составом	өздүк курам менен иштөө
работоспособность (не работоспособное)	ишке жөндөмдүүлүк (ишке жөндөмсүздүк)
рабочая армия	жумушчу армия
рабочая карта командира	командирдин иш картасы
рабочая площадь аэродрома	аэродромдун жумушчу аянты
рабочие и служащие	жумушчулар жана кызматчылар
рабочие места, кабинеты	иш орду, кабинеттер
рабочий лист агрегата	агрегаттын жумушчу барагы

равелин	равелин
равнозначная должность	бирдей даражадагы кызмат
орду	орду
радар	радар
радиационная безопасность	радиациядык коопсуздук
радиационная и химическая разведка	радиациялык жана химиялык чалгын
радиационная обстановка	радиациялык жагдай
радиационная, химическая и биологическая обстановка	радиациялык, химиялык жана биологиялык жагдай
радиационное облучение	радиациялык нурлануу
радиационное, химическое и биологическое наблюдение (разведка)	радиациялык, химиялык жана биологиялык байкоо (чалгындоо)
радиационные пояса земли	жердин радиациялык алкагы
радио	радио
радиоактивное заражение	радиоактивдүү уулануу
радиоактивное излучение	радиоактивдүү нурга чалдыгуу
радиоактивное, химическое и биологическое заражение	радиоактивдүү, химиялык жана биологиялык булгануу
радиоактивность	радиоактивдүүлүк
радиоактивные вещества	радиоактивдүү заттар
радиоактивные осадки	радиоактивдүү чөкмөлөр
радиовысотомер	радио бийиктик өлчөгүч
радиогеодезические измерения аппаратуры	аппаратты радиогеодезиялык өлчөө
радиограмма	радиограмма
радиодальномер	радиоалысты өлчөгүч
радиоданные	радиомаалыматтар
радиодокументы	радиодокументтер
радиоконтроль	радиоконтроль

радиолокационная информация (грубая)	радиолокациялык маалымат (одоно)
радиолокационная маскировка	радиолокациялык чүмбөт
радиолокационная разведка	радиолакациялык чалғындоо
радиолокационная рота (узел, комплекс)	радиолокациялык рота (түйүн, комплекс)
радиолокационная система бомбометания	бомба ыргытуунун радиолокациялык системасы
радиолокационная станция (метрового, дециметрового и сантиметрового диапазона)	радиолокациялык чордон (метрдик, дециметрдик жана сантиметрдик диапозондогу)
радиолокационное поле	радиолокациялык талаа
радиолокационное целеуказание	радиолокациялык бута көрсөтүү
радиолокационные помехи, противорадиолокационные помехи	радиолокациялык кедерги, радиолокацияга каршы кедерги
радиолокационный узел	радиолокациялык түйүн
радиомаскировка	радиочүмбөттөө
радионавигационный	радионавигациялык
радионавигационный пункт	радионавигациялык пункт
радионаправление	радиобагыт
радиопеленгаторный центр, пункт	радиопеленгатордук борбор, пункт
радиопоглощающие материалы	радио толкундарды жутуу материалдары
радиопомех	радиокедерги
радиоприемник	радиокабылдагыч
радиопротиводействие	радиого каршы аракет
радиоразведка	радиочалгын
радиорелейная связь, станция	радиорелелик байланыш, чордон

радиорелейно-кабельный	кабелдик радиореле
радиорелейный батальон	радиорелелик батальон
радиосвязь	радиобайланыш
радиосеть	радиотарам
радиостанция военная	аскердик радиочордон
радиотелеуправление	радиотелебашкаруу
радиотелефонист	радиотелефончу
радиотепловая разведка, ми- коволновая разведка	радио жылуулук чалгындоо, микротолкундук чалгындоо
радиотеплолокатор	радио жылуулук локатору
радиотехническая бригада (полк)	радиотехникалык бригада (полк)
радиотехническая позиция	радиотехникалык позиция
радиотехнические войска	радиотехникалык аскерлер
радиотехнический	радиотехникалык
радиотехнический комплекс	радиотехникалык комплекс
радиотехнический контроль	радиотехникалык контроль
радиотехнический узел	радиотехникалык түйүн
радиотехническое вооруже- ние	радиотехникалык курал
радиотехническое обеспече- ние	радиотехникалык камсыздоо
радиотрансляционный узел	радиоберүү түйүнү
радиотряд	радиожасак
радиоузел	радиотүйүн
радиоузел специального на- значения	атайын багыттагы радиотү- йүн
радиационная безопасность	радиация коопсуздугу
радиационная защита косми- ческих аппаратов	космос аппараттарын радиа- циялык коргоо
радиоэлектронная борьба, защита	радиоэлектрондук күрөш, коргоо
радиоэлектронное подавле- ние, средства	радиоэлектрондук басуу, каражат

радиоэлектронное оборудование	радиоэлектрондук жабдуу
радиоэлектронный	радиоэлектрондук
радист	радист
радиус действия	аракеттенүү радиусу
радиус поражения (зоны поражения)	кыйраттуу (кыйраттуу зонасынын) радиусу
разбраковка	бракка чыгаруу
разведка	чалгындоо
разведка боем	уруш менен чалгындоо
разведка в системе гражданской обороны	жарандык коргонуу система-сындагы чалгындоо
разведка местности	аймакты чалгындоо
разведка погоды	аба ырайын чалгындоо
разведка, разведывательная	чалгын, чалгындоочу
разведчик	чалгынчы
разведывательная авиация	чалгындоочу авиация
разведывательная группа	чалгындоочу топ
разведывательная подготовка	чалгындоого даярдык
разведывательная радиолокационная информация	чалгындоочу радиолокациялык маалымат
разведывательная сводка	чалгындоо жыйынтык маалыматы
разведывательное донесение	чалгындоо кабары
разведывательно-информационный	чалгындоо-маалыматтык
разведывательно-огневой комплекс	чалгындоо-ок атуу комплекси
разведывательно-ударный комплекс	чалгындоо-сокку уруу комплекси
разведывательный артиллерийский полк, ...	чалгындоо артиллериялык полк, ...

разведывательный дозор	чалгын тозот
развертывание вооруженных сил, войск	куралдуу күчтөрдү, аскерлерди жайылтуу
развод караулов	кароолду бөлүштүрүү
разводящий	бөлүштүргүч
разглашение секретных сведений	жашыруун маалыматтарды элге жарыялоо
разграждения	тосмолорду алуу, бошотуу
разгрузочные снаряжения	жүк түшүрүүчү жабдуулар
разгрузочный жилет	жеңилдетүүчү күрмө
раздаточный кран	бөлүштүрүүчү чоргосу
раздражающие отравляющие средства	дүүлүктүрүүчү ууландыргыч каражаттар
размах операции	операциянын арымы
размер единиц физических величин	физикалык чондуктардын бирдик өлчөмү
размеры запасов длительного хранения (неприкосновенные запасы)	узак сактоонун запастарынын өлчөмдөрү (кол тийбес запастар)
размещение на должности	кызмат орундарына жайгаштыруу
разминирование	минаны зыянсыздандыруу
разнобой орудий	орудиянын (куралдын) түрдүүлүгү
разногласия	пикир келишпестиктер
разночтения	турдүүчө окуу
разоружение	куралсыздандыруу
разряд	разряд
район	район
район аэроузла	аэротүйүн району
район боевого патрулирования	күжүрмөн кайгуулдоо району
район высадки десанта	десант түшүрүү району

район герметизации танков

танкты жылчыксыздоо ра-
йону

район десантирования

десант түшүрүлүүчү район
техникага жалпы май куюу
району

район массовой заправки
техники горючим

массалык санитардык жого-
туулар району

район массовых санитарных
потерь

ок атып кыйратуу району

район огневого поражения

жүктөө/түшүрүү району

район погрузки/выгрузки

издеө-куткаруу иштеринин
району

район поисково-спасатель-
ных работ

уюлдук район

район полярный

чогултуу, күтүү, топтошуу
району

район сосредоточения, ожи-
дания, рассредоточения

атайын тазалоочу район

район специальной обработ-
ки

райондук аскер комиссариа-
ты (РАК)

районный городской воен-
ный комиссариат (РГВК)

райондук шаардык аскер
комиссариаты (РШАК)

ракета-торпеда

ракета-торпеда

ракетница

ракетница

ракетно-аналитическая стан-
ция, группа

ракеталык-аналитикалык
чордон, топ

ракетно-артиллерийское во-
оружение

ракета-артиллериялык ку-
ралдануу

ракетное оружие

ракеталык курал

ракетное топливо

ракеталык отун

ракетно-космический

ракеталык-космостук

ракетно-технические части

ракеталык-техникалык бө-
лүктөр

ракетно-техническое обеспе-
чение

ракеталык-техникалык кам-
сыздоо

ракетно-ядерное оружие	ракеталык-ядролук курал
ракетно-ядерный удар	ракеталык-ядролук сокку
ракетные войска сухопутных войск	кургактагы аскерлердин ракеталык аскерлери
ракетный	ракеталык
ракетный двигатель	ракета кыймылдаткычы
ракетоноситель	ракета алып жүргүч
ракетоплан	ракетоплан
ракеты средней дальности	орто аралыктагы ракета
ранг	ранг
ранение	жаралануу
раненые и больные	жаралуулар жана ооруулулар
ранжир	бойкатар
рапира	рапира
рапорт	билдирме
расследование	иликтөө
расквартирование войск	аскерлерди жайгаштыруу
расквартирование подразделений (частей)	бөлүкчөлөрдү (бөлүктөрдү) жайгаштыруу
расконсервация	консервациядан чыгаруу
расовые теории войны	согуштун расалык теориясы
расписание движения воинского поезда	аскердик поезддин жүрүү ырааттамасы
расписание занятий	сабактардын ырааттамасы
расположение войск на месте	аскерлердин жерине жайгашуусу
распорядитель	тескөөчү, бөлүштүрүүчү
распорядительная станция	тескөөчү чордон
распорядок дня	күн тартиби
распорядок работы	иш тартиби
распоряжение	тескеме
рассеивание	чачылуу

рассекающий удар	жарып өтмө сокку
распределение сил и средств	күчтөрдү жана каражаттар- ды бөлүп жайгаштыруу
рассрочка	созуу, узартуу
рассылка	жөнөтүү
расформирование	жоюу, таратуу
расформирование части	аскер бөлүгүн жоюу
расход	чыгым
расход горючего	күйүүчү майдын чыгымы
расход моторесурса	моторесурс чыгымы
расходные запасы	чыгымдалуучу көрөңгөлөр, запастар
расходы на питание	тамактануу чыгымдары
расчет годовой учебной на- грузки преподавательского состава	окутуучулар курамынын окуу жүктөмүнүн жылдык эсеби
расчет комплектования	комплекттөө эсеби
расчет по пунктам управле- ния	башкаруу пункттары боюнча эсептөө
расчет часов по годам воен- ной подготовки студентов	студенттердин аскердик даярдык жылдары боюнча сааттарынын эсеби
расчетная время прилета (прибытия)	учуп келүүнүн (келүү) эсеп- телген убагы
расчет сил и средств	күчтөрдүн жана каражаттар- дын эсеби
расчет явки военнообязан- ных	аскерге милдеттүүлөрдүн келүүсүнүн эсеби
расчетно-снабженческая еди- ница	эсептеп-жабдуучу бирдик
расчеты оперативно-такти- ческие	оперативдик-тактикалык эсептөөлөр
ратификация	ратификация

реактивная артиллерийская бригада	реактивдүү артиллериалык бригада
реактивная система залпового огня	жапырт ок атуунун реактивдүү системасы
реактивная тяга, сила	реактивдүү тартуу күчү, күч
реактивное оружие	реактивдүү курал
реактивный	реактивдүү
реактивный снаряд	реактивдүү снаряд
реализация	жүзөгө ашыруу, сатуу
реагирование	жооп берүү, чара көрүү
революция в военном деле	аскер ишиндеги революция
регион	регион
регион военной безопасности	аскердик коопсуздук региону
региональная война	региондук согуш
регистратура	каттоо, каттама
регламентированный ремонт	регламентке киргизилген ондоо
регулирование движения войск на марше	аскерлердин маршында кыйымылды жөнгө салуу
регулярная армия	туруктуу армия
регулировка	жөндөө, жөнгө салуу
редакция газет	гезиттин редакциясы
редут	редут
реестр	реестр
режим государственной границы	мамлекеттик чек ара режими
режим имитостойкого оппозиования	имитотуруктуу таануу режими
режим огня	ок атуу режими
режим полета	учуу режими
режим работы военного времени	согуш учурундагы иш режими

режим работы связи	байланыштын иш режими
режим секретности	жашырындуулук режими
режимно-секретные органы	режимдик-жашыруун органдар
режимные объекты	режимдик объекттер
резерв	резерв, такоол
резерв связи	байланыш резерви
резервные войска	резервдеги, такоолдогу аскерлер
резервные формирования	резервдик түзүлүштөр
резервный фронт	такоол майдан
резервуар	резервуар, идиш
резервуар алюминиевый вместимостью 100 м ³	сыйымдуулугу 100 м ³ алюминий резервуар
резервуар из нержавеющей стали вместимостью 100 м ³	сыйымдуулугу 100 м ³ дат баспаган болот резервуар
резервуар стальной передвижной неоцинкованный	ташып жүрүүчү цинктелбegen болот резервуар
резервуар стальной передвижной неоцинкованный вместимостью 100 м ³	сыйымдуулугу 100 м ³ ташып жүрүүчү цинктелбegen болот резервуар
резидент	резидент
резинотканевый резервуар, контейнер	желим кездеме резервуар, контейнер
резолюция	резолюция
резистор	резистор
резонанс	резонанс
рейд	рейд
рейдовая служба	рейд кызматы
рейдовые действия	рейд аракети
река международная	эл аралык дарыя
реконверсия военного производства государства	мамлекеттин аскер өндүрүшүн реконверсиялоо

реконструкция	кайра конструкциялоо
реле	реле
религиозные теории войны	согуштун диндик теориясы
реликвии военные	аскер табериги
рельеф	рельеф
ремонт военной автомобильной техники	аскердик автомобиль техникалырын ондоо
ремонт военной техники	согуш техникасын ондоо
ремонт завод	заводдорду ондоо
ремонтная группа, база	ондоо тобу, базасы
ремонтная мастерская	ондоо устаканасы
ремонтная пригодность	ондоо жарамдуулугу
ремонтно-восстановительный	ондоо-калыбына келтируү
ремонтно-строительные работы	ондоо-курулуш иштери
ремонтно-эвакуационная группа	ондоо-көчүрүү тобу
ремонтные и вспомогательные средства	ондоо жана көмөкчү каражаттар
ремонтный завод	ондоо заводу
ремонтный комплект	ондоо комплекти
рентген кабинет	рентген кабинети
реостат	реостат
репарации	репарациялар
репер	репер
репортаж	репортаж
респиратор	респиратор
республиканская центральная военно-врачебная комиссия	республикалык борбордук аскердик-дарыгердик комиссия
республиканский бюджет	республикалык бюджет
республиканский центральный военный госпиталь	республикалык борбордук аскердик госпиталь

ретирада	ретирада
ретранслятор	ретранслятор
ретрансляция	ретрансляция
реформа военная	аскердик реформа
речное (морское) судно	дарыя (дениз) кемеси
решение военного комиссара на	аскер комиссарынын облустун
проведение мобилизации на территории области (района, города);	(райондун, шаардын) аймагында мобилизация өткөрүү чечими
решение на операцию	операция жүргүзүүгө чечим
реэкспорт	реэкспорт
рикошет	каюу
риск	тобокелдик
ров противотанковый	танкка каршы аң
рогатина	ача таяк
род войск	аскерлер теги
родственная специальность	тектеш адистик
рокады связи	байланыштын рокадалары
рокировка	орун алмаштыруу
рота	рота
рота массовой заправки	тегиз май куюу ротасы
рота связи тыла	ооруктун байланыш ротасы
рота радиотехнического обеспечения	радиотехникалык камсыз кылуу ротасы
рота специального перехвата	атайын тороп кармоо ротасы
ротный опорный пункт	роталык таяныч пункту
ротный противотанковый опорный пункт	роталык танкка каршы таяныч пункту
рубеж	чек
рубеж ввода в сражение	салгылашууга киргизүү чеги
рубеж минирования	миналоо чеги
рубеж обороны	коргонуу чеги

рубеж передачи управления	башкарууну берүү чеги
рубеж развертывания в батальоне (ротные, взводные) колонны	батальондо (роталык, взводдук) колонналарга жайылтуу чеги
рубеж регулирования движения	кыймылды жөнгө салуу чеги
рубеж ухода (возврата)	кетүү (кайтуу) чеги
рубцы	тырык
ружье	мылтык
рукав бензостойкий спиральный	бензинге чыдамдуу спиралдуу жең
рукав маслобензостойкий напорно-всасывающий антистатический	майбензинге чыдамдуу басымдуу сордургуч антистаттык жең
рукав металлический диаметром 100 мм	100 мм диаметрдеги металл жең
руководитель полетов	учуулардын жетекчиси
руководство полетами	учуу колдонмосу
руководящие документы	жетектөөчү документтер
рукопашный бой	кол кармашып урушуу
рулежная дорожка	бурма жолчо
руление	башкаруу
рулетка замерная	ченегич сызма
ручная клад	кол жүк
ручная лаборатория	кол лаборатория
ручное средство связи	байланыштын кол каражаты
ручной насос	кол насосу
ручной пулемет	кол ок чайкама
рынок вооружений	курал-жарак базары
рядовой	катардагы жоокер
рядовой состав	катардагы курам
рюкзак	ジョン баштык

C

саадак, сагайдак, сайдак	саадак
сабля	кылыч
сальдо	сальдо
салют	салют
самбо, самозащита без оружия	самбо, өзүн куралсыз коргоо
самовольное оставление части	бөлүктүү өз эркинче таштап кетүү
самодвижущееся орудие	өзү жүрүүчү орудие (курал)
самозарядная винтовка	өзү дүрмөттөлүүчү мылтык
самокатные части	өзү жүрмө бөлүктөр
самолет	учак
самолет-заправщик	май куйгүч учак
самолет-мишень	бута учак
самолетный парк	учак паркы
самолет-разведчик	чалгынчы учак
самоликвидация	өзүн-өзү жок қылуу
самонаведение	өзү мээленүү
самонаводящаяся ракета	өзү мээленүүчү ракета
самонастраивающаяся система	өзүн өзү жөндөөчү система
самообучающаяся система	өзүн-өзү үйрөтүүчү система
самоокапывание	өзүн-өзү окоп казуу
самоотверженность	тайманбастьк
самоприспособливающаяся система, адаптивная система	өзүн-өзү ыңгайлаштыруучу система, ыңгайлашуучу система
самострел	1. кундактуу жаа, 2. өзүн атуу
самоходная артиллерийская бригада, ...	өзү жүрүүчү артиллериялык бригада, ...
самоходная артиллерийская установка	өзү жүрүүчү артиллериялык орнотмо

самоходная противотанковая установка	танкка каршы өзү жүрүүчү орнотмо
самоходное орудие, самоходное артиллерийское орудие	өзү жүрүүчү орудие (курал), өзү жүрүүчү артиллериалык орудие
самоходный паром	өзү жүрүүчү сал
самурай	самурай
санитарная авиация	санитардык авиация
санитарная обработка войск, населения	аскерлерди, калкты санитардык тазалоо
санитарно-гигиенические мероприятия	санитардык-гигиеналык иш-чаралар
санитарно-защитная зона	санитардык-коргоо зонасы
санитарно-контрольный пункт	санитардык-контролдоо пункту
санитарно-пропускной пункт	санитардык-өткөрмө пункту
санитарно-эпидемиологический отряд	санитардык-эпидемиялык жасак
санитарные потери войск	аскерлердин санитардык жоготуулары
санитарный инструктор	санитардык нускамачы
санитарный надзор	санитардык көзөмөл
санитарный пост	санитардык пост
санкция	санкция
сантиметровый диапазон	сантиметрик диапазон
сапа	чункур жол
сапер	сапер
сближение	жакындоо
сбор информации о боевой обстановке	согуштук жагдай тууралуу маалымат жыйноо
сборник правил перевозок и тарифов железнодорожного транспорта	темиржол транспортунда жүк ташуунун эрежелери жана тарифтер жыйнагы

сборно-разборный	чогултулуп-ажыратылуучу
сборный пункт	топтоо пунктуу
сборный пункт поврежденных машин	бузулган машиналарды жыйноочу пункт
сбор	жыйын
свертывание обороны противника	душмандын коргонуусун бузуу
сверхнормативный запас	ченемден ашык көрөнгө
сверхсрочная военная служба	мөөнөттөн ашык аскердик кызмат
сверхсрочнослужащий	мөөнөттөн ашык кызматтын аскер кызматчысы
световое излучение	жарыктуу нурдануу
световое обеспечение боевых действий войск	аскерлердин согуштук аракетин жарык менен камсыздоо
световой импульс	жарык импульсу
светодиод	жарыкдиоду
светомаскировка	жарык чүмбөт
сводка	жыйынтык маалымат
сводное формирование	бириктирилген түзүлүш
сводные методические ресурсы	жыйынтыкталган усулдук ресурстар
сводные наряды	жыйынтыкталган наряддар
сводный отряд ликвидации последствий	кырсыктардын кесепеттерин жоюучу бириктирилген жасак
связной	байланышчы
связь	байланыш
связь военно-почтовая	аскердик почта байланышы
связь с общественностью и СМИ	коомчулук жана жмк менен байланыш
сдача в аренду (лизинг)	ижарага берүү (лизинг)
сдерживающая (-ий) позиция, рубеж	токтотуучу позиция, чек

сдерживающий бой	токтотуучу согуш
сеанс связи	байланыш сеансы
северная группировка войск	аскерлердин түндүк тобу
сезонное обслуживание	сезондук тейлөө
сейсмовзрывные волны ядерного взрыва	ядролук жарылуудагы сейсмикалык толкундар
сейф	сейф
секвестирования	секвестирлөө
секира	айбалта
секретариат	катчылык
секретарь	катчы
секретная информация	жашыруун маалымат
секретная часть	жашыруун бөлүк
секретно	жашыруун
секретные документы	жашыруун документтер
сектор атак	чабуул коюу сектору
сектор наблюдения, обзора	байкоо, маалымат берүү сектору
сектор обстрела	аттуу сектору
сепаратный мир	сепараттык тынчтык
сержант	сержант
сертификат конечного пользователя	акыркы пайдалануучунун сертификаты
сертификат о происхождении и качества товаров	товардын чыгышы жана сапаты жөнүндө сертификат
серьезный авиационный инцидент	олуттуу авиациялык инцидент
сетевой график	тарам график
сеть радиокосмической связи	радиокосмостук байланыш тарамы
сеть радиорелейной тропосферно-проводной связи	радиорелелүү тропосфера-лык-зымдуу байланыш тарамы

сеть связи	байланыш тарамы
сеть фельдъегерско-почтовой связи	фельдъегер-пошталык байланыш тарамы
сигналы бедствия	кырсыкты кабарлоо
сигнальная мина	кабарлоо минасы
сигнальная связь	кабарлоо байланышы
сигнально-кодовая таблица	кабардык-сырсан таблицасы
сигнальные огни, средства	кабар оттору, кабар каражаттары
сигнальный патрон	кабар берүүчү патрон (ок)
сигнальщик	кабар бергич
силовая установка летательного аппарата	учуучу аппараттагы күч берүүчү орнотмо
силы быстрого развертывания	тез жайылтуучу күчтөр
силы высадки	жээкке түшүрүү күчтөрү
силы и средства воздушного нападения	абадан кол салуунун күчтөрү жана каражаттары
силы оперативного прикрытия	оперативдик калкалоо күчтөрү
символика	символика
симметричный наклонный вибратор	симметриялуу жантык термелткіч
симплексная связь	симплекстүү байланыш
симуляция	анткорлонуу
синтетические моющие средства	синтетикалык жуугуч каражаттар
сирена	сирена
система	система, тутум
система вооружения	куралдануу системасы
система дальнего обнаружения	алыстан табуу системасы
система единого времени	бирдей убакыт системасы

система заграждений	тосмолор системасы
система засечки ядерных взрывов	ядролук жардырууларды аныктоо системасы
система зенитного артиллерийского, зенитного ракетного прикрытия	зениттик артиллериялық, зениттик ракеталық калкалоо системасы
система зенитной артиллерийской, зенитной ракетной обороны	зениттик артиллериялық, зениттик ракеталық коргонуу системасы
система имитации видимости	көрүнүүнү окшоштуруу системасы
система контроля космического пространства	космос мейкиндигин контролдоо системасы
система огня в обороне	коргонууда ок атуу системасы
система опознавания самолетов	учактарды таануу системасы
система подрыва ракеты	ракетанын жардыргыч системасы
система предупреждения о ракетном нападении	ракеталык кол салуу жөнүндө эскертуү системасы
система связи	байланыш системасы
систематические боевые действия	туруктуу согуштук аракеттер
систематический анализ	системалык талдоо
системность	системалуулук
системы (а) дистанционного минирования	аралыктан мина коюу системасы
системы наведения и управления ракет	ракетаны багыттоо жана башкаруу системасы
скафандр	скафандр
склад	кампа
склад военно-технического имущества	аскердик-техникалық мулк-төрдүн кампасы

склад горючего	күйүүчү май кампасы
склад топографических карт	топографиялык карталардын кампасы
склады военные	аскердик кампалар
сковывающая группа	кармап туруучу топ
скорострельность оружия	куралдын тез атуучулугу
скорость горения	күйүнүн ылдамдыгы
скорость детонации	детонация ылдамдыгы
скорость полета летательного аппарата	учуучу аппараттын учuu ылдамдыгы
скорость снаряда	снаряддын ылдамдыгы
скоротечная война	тез аяктоочу согуш
скрепер	скрепер
скрывающаяся огневая точка	жашырын ок атуучу жай
скрытно	тымызын, жашыруун
скрытое управление войсками	аскерлерди жашыруун башкаруу
слаживание	ыкташтыруу
следователь	тергөөчү
следствие	тергөө
следящие системы	байкоо системалары
слежение	байкоо, аңдуу
слепок	из калтыргыч
сложная баллистическая цель	татаал баллистикалык бута
сложные метеорологические условия	татаал метеорологиалык шарттар
служащий	кызматчы
служба	кызмат
служба в запасе	запастагы кызмат
служба военных действий	согуштук аракеттер кызматы

служба военных сообщений	согуштук байланышуу кызматы
служба войск	аскерлер кызматы
служба горючего и смазочных материалов	куйүүчү жана майлоочу материалдардын кызматы
служба общевойсковых штабов	жалпы аскердик штабдар кызматы
служба радиационной безопасности	радиациялык коопсуздук кызматы
служба специального контроля	атайын контролдоо кызматы
служебная группа	кызматтык топ
служебная карточка (взыскание и поощрение)	кызматтык карточка (жаза жана сыйлоо)
служебная переписка	кызматтык кат алышуу
служебная тайна	кызматтык жашыруун сыр
служебно-боевая деятельность	кызматтык-күжүрмөн ишмердүүлүк
служебное положение	кызмат абалы
служебное удостоверение	кызматтык күбөлүк
служу отечеству	кызматым мекенге
случайность и необходимость	кокустук жана зарылдык
смазка	майлоо, майлоочу май
смазка снарядная	снаряд майы
смазка: - жировая, морозостойкая, термостойкая, химическая стойкая, приборная, авиационная, консервационная, карданная	майлоочу май: майлуу, сукка чыдамдуу, ысыкка чыдамдуу, химиялык чыдамдуу, приборлук, авиациялык, консервациялык, кардандык
смелость	жүрөктүүлүк, чечкиндүүлүк
смена войск	аскерлерди алмаштыруу
смена караулов	кароол алмаштыруу

смена районов расположения	аскерлер жайгашкан районду алмаштыруу
смеси отработанных нефтепродуктов	иштетилген мунаизат аралашмасы
смесь авиационных масел	авиациялык майлардын аралашмасы
смета-расходов	чыгымдардын эсеп-кысабы
смета-расчета	эсеп-смета
смешанная авиационная эскадрилья	авиациялык аралаш эскадрилья
смешанная колонна	аралаш колонна
смотр войск	аскерлерди кароо
снайпер	көзгө атар
снайперская винтовка	көзгө атар мылтык
снаряд	снаряд
снаряжение военное	аскер жарак-жабдыктары
снос	бузуу
снятие фактических остатков горючего	куйүүчү майдын чыныгы калдыгын өлчөө
совершенно секретно	өтө жашыруун
совет евро-атлантического партнерства	евро-атлантикалык шериктештик кенеши
совет коллективной безопасности	жамааттык коопсуздук кенеши
совет министров обороны	коргоо министрлер кенеши
совет национальных координаторов	улуттук координаторлор кенеши
советник	кенешчи
совместная контрольная группа	биргелешкен контролдук топ
совместная операция	биргелешкен операция
совместный командный пункт	биргелешкен командалык пункт

согласование	макулдаштуу
согласующее устройство	макулдашма орнотмо
соглашение	макулдаштуу
соединение	кошуун
сокращение штатов	штаттардын кыскарышы
сокращенный боевой расчет	кыскартылган күжүрмөн эсептегилер
солдат	жоокер
солдатская столовая	жоокерлер ашканасы
солидол синтетический	синтетикалык солидол
солнечная батарея	күн батареясы
соответствие наличие горючего учетным данным	күйүүчү майдын түгөлдүгүнүн эсепке дал келиши
соотношение сил и средств	күчтөрдүн жана каражаттардын катышы
сопровождение воздушных целей	аба буталарын коштоо
сопровождение истребителями	кыйратакыч учак менен коштоо
сопровождение цели	бутаны коштоо
сопряженное наблюдение	тутумдаш байкоо жүргүзүү
сортировка боеприпасов	ок-дарыларды ылгоо
сортировочный госпиталь	ылгоочу госпиталь
сосредоточение войск	аскерлерди топтоо
сосредоточение основных усилий на направлении	багытта негизги күч-аракеттерди топтоо
сосредоточенный заряд	топтолгон дүрмөт
сосредоточенный огонь	топтоп атуу
сосредоточенный удар	топтолгон сокку
состояние в запасе	запастагы абал
состояние войны	согуштук абал
состояние здоровья	ден соолук абалы
состояние на военной службе	аскер кызматындагы абал

сотовая связь	уюктук байланыш
сотрудничество в военной области	аскер жаатындағы кызматташтық
социальная защита	социалдық коргоо
социальные гарантии военнослужащих	аскер кызматчыларының социалдық кепилдиктери
социовидный отросток	упчу сымал өсүндү
сочлененные транспортные средства	чиркелген транспорт каражаттары
спальное помещение	уктоо жайы
спаренная установка	кошмоктолгон орнотмо
спасательные и неотложные аварийно-восстановительные работы	куткаруучу жана шашылыш калыбына келтируүчү жумуштар
спасательный отряд	сактоочу жасак
специалисты, обеспечивающие боевую готовность	күжүрмөн даярдыкты камсыз қылууучу адистер
специальная обработка	атайын тазалоо
специальная подготовка, разведка	атайын даярдык, чалгындоо
специально	атайын
специальные жидкости	атайын суюктуктар
специальные звания	атайын наамдар
специальные перевозки	атайын ташуулар
специальные профилактические мероприятия	атайын профилактикалык иш-чаралар
специальные средства	атайын каражаттар
специальные технические средства	атайын техникалык каражаттар
специальный район	атайын район
специальный учет	атайын эсеп (каттоо)
специфика	бөтөнчөлүк
спешивание	ашыгуу, авто унаадан түшүү

спирт этиловый ректификто- ванный (технический, отра- ботанный)	ректификтелген (техника- лык, иштелип бүткөн) этил спирти
списание	эсептен чыгаруу
список вакантных должно- стей	ваканттык кызмат орундар- дын тизмеси
список маршрутов оповеще- ния	кабарлоо каттамдарынын тизмеси
список сотрудников	кызматкерлердин тизмеси
список участников	катышшуучулардын тизмеси
списочная численность	тизмелик сан
сплошной фронт	туташ майдан
спортзал	спортзал
спортивный клуб армии	аскердик спорт клубу
спортивное ориентирование	спорттук багыт алуу
спортивно-педагогическое совершенствование	спорттук-педагогикалык өр- кундөтүү
спортивно-специальные соо- ружения	спорттук атайын курулмалар
спортивные стрелковые ору- жия	спорттук атуучу куралдар
способ заклейки	чаптоо ыкмасы
способ зачехления	сырттоо, каптоо ыкмасы
способы боевых действий	согуштук аракеттердин ык- масы
справка-объективка	объективдүү маалым кат
справочник	маалымдама
сравнительная ведомость	салыштырма ведомость
сражение	салгылашшуу
средневолновая связь	орто толкундагы байланыш
средне-расчетная оператив- но-тактическая единица сте- пени огневого поражения	октон кыйроо даражасынын орточно-эсептүү оперативдик- тактикалык бирдиги

средние высоты	ортобийиктиктер
средний ремонт	орточо ондоо
средства аварийной защиты	авариядан сактоо каражаты
средства взрывания	жардыруучу каражаттар
средства воздушного наблюдения	асмандан байкоо каражаттары
средства замера	өлчөө каражаттары
средства заправки	май куюу каражаттары
средства инженерного вооружения	инженердик куралдануу каражаттары
средства контроля качества	сапатты контролдоо каражаттары
средства наземного обслуживания	жер үстүндө тейлөө каражаттары
средства очистки	тазалоо каражаттары
средства перекачки, хранения	сордуруу, сактоо каражаттары
средства связи	байланыш каражаттары
средства транспортирования	таштуу каражаттары
средства химической защиты	химиялык коргоо каражаттары
срок выслуги в воинском звании	аскер наамында кызмат кылган мөөнөтү
срок действия	колдонуу мөөнөтү
срок хранения документов	документтерди сактоо мөөнөтү
срочная военная служба	мөөнөттүү аскер кызматы
ставка верховного главнокомандования	жогорку башкы кол башчынын ставкасы
стадия бедствия	жапа чегүү стадиясы
стадия неопределенности	аныкталбагандык стадиясы
стадия тревоги	тынчсыздануу стадиясы
стаж работы	иштеген жылдары

станковый пулемет	станоктуу ок чайкама
станция (порт) погрузки/ выгрузки	жүк жүктөөчү/түшүрүүчү
станция наведения ракет (СНР)	чордон (порт)
станция наземной (артилле- рийской) разведки	ракеталарды багыттоо чор- дону (РБЧ)
станция обнаружения, наве- дения и целеуказания	жердеги (артиллериялык)
станция оружейной наводки	чалгындоо чордону
станция погрузки, выгрузки	табуучу, багыттоочу жана
станция подслушивания, станция перехвата инфор- мации	бута көрсөткүч чордон
станция распределения транспортов	куралды багыттоо чордону
станция снабжения	жүктөө, жүк түшүрүү чор- дону
станция спутниковой связи	тыңшоо чордону, маалымат- ты кармап угуучу чордон
станция фельдъегерско-по- чтовой связи	транспортторду бөлүштүрүү
старт	чордону
стартовая	жабдуу чордону
стартовая батарея, позиция	спутник байланышынын
стартовый командный пункт	чордону
старший лейтенант	фельдъегер-почта байланы- шынын чордону
старший офицер по развер- тыванию пунктов управле- ния	старт
старшина	старттык
статистическая отчетность	старттык батарея, позиция
статистический метод	старттык командалык пункт
	улук лейтенант
	башкаруу пункттарын жа- йылтуу боюнча улук офицер
	старшина
	статистикалык отчеттуулук
	статистикалык усул

статистический учет
статус военнослужащих

статья

статья расходов

стационарная гидроакустическая система наблюдения

стационарный военно-продовольственный пункт

стационарный магистральный трубопровод

стационарный узел связи

ствол

стеллажный ярлык

степень боевой готовности

степень комплексного огневого поражения

степень поражения (разрушения)

степень радиоактивного заражения

степень секретности

степной фронт

стереотруба

стилет

стихийные бедствия

стоимость вооружения

стойкие отравляющие вещества

стол для разряжения магазинов

стоматология

статистикалык каттоо
аскер кызматчыларынын
статусу

берене

чыгымдар беренеси

байкоонун стационардык
гидроакустикалык системасы

турумдуу аскердик азык-түлүк пункту

турумдуу магистралдык түтүк

турумдуу байланыш түйүну
най

текче жарлыгы

күжүрмөн даярдыктын даражасы

комплекстүү октон кыйратуу
даражасы

октон кыйратуу (бузулуу)
даражасы

радиоактивдүү уулануу даражасы

жашырындуулук даражасы
талаа майданы

стереотүтүк

шамшар

табигый кырсык

курал-жарактардын наркы

туруктуу уулуу заттар

ок кутусун бошотуу үстөлү

стоматология

стоматолог	тиш доктур, стоматолог
сторожевая застава	күзөт заставасы
сторожевое охранение	күзөттүк кайтаруу
сторожевой отряд, застава, пост	күзөттүк жасак, застава, пост
стоянка кораблей, боевых машин	кемелер, күжүрмөн машиналар туругу
страницы боевой летописи вооруженных сил	куралдуу күчтөрдүн күжүрмөн окуяларынын барактары
стратегическая задача, инициатива, концепция	стратегиялык тапшырма, демилге, концепция
стратегическая разведка, цель	стратегиялык чалгын, максат
стратегическая стабильность	стратегиялык туруктуулук
стратегические вооружения	стратегиялык куралдануу
стратегические запасы	стратегиялык запастар, көрөңгөлөр
стратегические интересы	стратегиялык кызыкчылыктар
стратегические силы	стратегиялык күчтөр
стратегические ядерные силы	стратегиялык ядролук күчтөр
стратегический тыл	стратегиялык оорук
стратегическое наступление	стратегиялык чабуул
стратегия о военной безопасности	аскердик коопсуздук жөнүндө стратегия
стратосфера	стратосфера
страх	коркунуч, коркуу
стрела	жебе
стрелковое оружие	ок атуучу курал
стрелковые боеприпасы	аткыч ок-дарылар
стрелковые войска	аткыч аскерлер
стрелковый корпус, полк	аткычтар корпусу, полкуу
стрелок	аткыч

стрельба	ок атуу
стрельба воздушная	абадан атуу
стрельба и управление огнем	ок атуу жана ок атууну башкарнуу
стрельбище	ок атуучу жай
строевая записка	саптык кат
строевая подготовка	саптык даярдоо
строевая часть	саптык бөлүк
строевой смотр	саптык кароо
строевой состав	саптык курам
строевой устав	саптык устав
строевой шаг	саптык кадам
строительная бригада	курулуш бригадасы
строительно-монтажный	куруу-монтаждык
строительно-техническая	куруу-техникалык
строительно-эксплуатационный	куруу-пайдалануу
строительные нормы	куруу ченемдери
строительство вооруженных сил	куралдуу күчтөрдү куруу
строительство и ремонт зданий и сооружений	имараттарды жана курулмаларды куруу жана ондоо сап
строй	учактардын тизилүүсү
строй самолетов	сабактарды өздөштурүүнүн түзүмдүк-логикалык схемасы
структурно-логическая схема изучения дисциплин	ракетанын баскычы
ступень ракеты	космонавтикаларды ашташуу
стыковка в космонавтике	ашташып биригүүчү машина
стыковочная машина	субординация
субординация	субсидия
субсидия	аскердик-техникалык кызматташтык субъекттери
субъекты военно-технического сотрудничества	

суверенитет государственный	мамлекеттик эгемендик
суд военно-полевой	аскер-талаа соту
судебный приказ	сот буйругу
судопроизводство	сот өндүрүшү
суицидальные предпосылки	суициддикке тұртқу (себеп)
сулища	кыска наиза
суючная ведомость	сүткалық ведомость
суючные деньги	сүткалық акча
суючный переход	сүткалық жүрүш
сухой паек	кургак чен азық
сухопутные войска	кургактагы аскерлер
сушильная комната	кургатуучу бөлмө
сушильный барабан	кургаткыч доол
сферы безопасности	коопсуздук чәйрөсү
схема оповещения (организации связи), охраны и обороны	кабарлоо (байланышты уюштуруу), кайтаруу жана коргоо схемасы
схема организации управления	башкарууну уюштуруу схемасы
схема построения походного порядка КП, ТПУ	КП, БОП жүрүштүк тизилүү тартибинин схемасы
схема расположения учебных полей и базовых школ	көнүгүү талааларынын жана базалық мектептердин жайгашуу схемасы
счетно-клавишные машины	эсептегич клавишалуу машина
счетчик шестеренчатый	шестерналуу эсептегич
счет	эсеп
съемное воинское оборудование	чечме аскердик жабдуу
сюжет	сюжет

T

табель	табель
табель к штату	штатка табель
табель поста	кузёт табели
табель срочных донесений	шашылыш билдируулөр табели
таблица замены	алмашуу таблицасы
таблица огня	ок атуу таблицасы
таблица сигналов	сигнал таблицасы
таблицы стрельбы	атуу таблицасы
табличные условия стрельбы	атуунун таблицалык шарты
табло	табло
тайна военная	согуштук, аскердик жашыруун сыр
тактика	тактика
тактика артиллерии	артиллериya тактикасы
тактико-специальная подготовка	тактикалык-атайын даярдык
тактико-специальное учение	тактикалык-атайын машигуу
тактико-строевое занятие	тактикалык-саптык сабактар
тактико-технические данные	тактика-техникалык маалыматтар
тактическая авиация	тактикалык авиация
тактическая глубина обороны	коргонуунун тактикалык терендиги
тактическая задача	тактикалык милдет
тактическая обстановка	тактикалык жагдай
тактическая плотность	тактикалык тыгыздык
тактическая подготовка	тактикалык даярдык
тактическая разведка	тактикалык чалгындоо
тактическая ракета	тактикалык ракета
тактические заграждения	тактикалык тосмолор
тактический	тактикалык

тактический воздушный десант	тактикалык аба десанты
тактическое занятие	тактикалык көнүгүү сабагы
тактическое учение	тактикалык машигуу
тактическое ядерное оружие	тактикалык ядро куралы
таможенная декларация	бажылык декларация
таможенная очистка	бажылык тазалоо
таможенное оформление грузов	жүктөрдү бажылык тариздөө
танк	танк
танк плавающий	сүзүүчү танк
танкер	танкер
танкетка	танкетка
танковое вооружение	танктык куралдануу
танковые войска	танк аскерлери
танковый	танктык
танковый десант	танктык десант
танковый мотоукладчик	танктык мототөшөгүч
танкодром	танкодром
танкоопасное направление	танкка кооптуу багыт
танко-ремонтная мастерская	танк ондоо устаканасы
танкоремонтный завод	танк ондоочу завод
танкострелковая тренировка	танктан атууга машигуу
танкотехническое обеспечение	танкты техникалык жактан камсыздоо
таран	таран
тарифное руководство	тарифтик көрсөтмө
твердотопливный ракетный двигатель	катуу отундуу ракета кыймылдаткычы
театр (военная тема)	театр (аскер темасы)
театр военных действий	согуштук аракеттердин театры
текущий некомплект (временный некомплект)	учурдагы (убактылуу) комплект эмес
текущий ремонт	кундөлүк ондоо
телеграфист	телеграфист

телеграфная лента	телеграфтык тасма
телеграфная связь	телефраф байланышы
теле кодовая связь	теле код байланышы
телестудия	телестудия
телеуправление	теле башкаруу
телефонная связь	телефон байланышы
телефонограмма	телефонограмма
телогрейка	шырмал бешмант
тематический план изучения дисциплин	сабактарды окуунун тематикалык планы
темляк	темляк, бүлдүргө
тепп	ыргак
тепп наступления	чабуул ыргагы
тепп стрельбы	атуу ыргагы
тендер (торги)	тоорук
тендерная заявка	тендердик табыштама
теодолитная съемка	теодолиттик сүрөткө тартуу
теория игр	оюндар теориясы
теория полета	учуу теориясы
тепловая маскировка, инфракрасная маскировка	жылуулук чүмбөтү, инфракызыл чүмбөт
тепловая машина	жылуулук машинасы
тепловая разведка	жылуулук чалгыны
тепловое излучение объектов, температурное излучение объектов	объекттердин жылуулук нур чыгаруусу, объекттердин температуралык нур чыгаруусу
тепловой импульс	жылуулук импульсу
теплозащитные покрытия в ракетно-космической технике	ракета-космос техникасындагы жылуулуктан сактагыч жабдуу
терапевт	терапевт
терапия военно-полевая	аскердик талаа терапиясы
термодымовая аппаратура, термическая дымовая аппаратура	термотүтүндүү аппаратура, термиялык түтүндүү аппаратура

терморегулирующий костюм	жылуулукту жөндөгүч костюм
термоядерное оружие	термоядролук куралдар
территория военного городка	аскер аянынын аймагы
террор	террор
террористический акт	террордук акт
территориальная оборона	аймактык коргоо
территориальные воды	аймактык суулар
территориальные войска	аймактык аскерлер
территориальный принцип комплектования	комплектөөнүн аймактык принциби
тесак	кыска кылыч
техника отраслей экономики	экономика тармагынын техникиасы
техника связи	байланыш техникасы
технико-эксплуатационная часть	техника-пайдалануу бөлүгү
техническая батарея	техникалык батарея
техническая документация	техникалык документтер
техническая документация военной техники	аскер техникасынын техникалык документтери
техническая позиция	техникалык позиция
технические средства автоматизированных систем управления	аскерлерди автоматташтырылган башкаруу система-сынын техникалык каражаттары
технические средства информации	маалыматтын техникалык каражаттары
технические средства обучения	окутуунун техникалык каражаттары
технические средства охраны	кайтаруунун техникалык каражаттары
технические средства пропаганды	пропаганданын техникалык каражаттары
технические средства служб тыла	орук кызматынын техникалык каражаттары

технический бокс	техникалык бокс
технический дивизион (тдн)	техникалык дивизион (тдн)
технический осмотр	техникалык кароо
техническое обеспечение	техникалык камсыз қылуу
техническое обеспечение связи и автоматизированных систем управления	байланышты жана башкаруунун автоматташтырылган системаларын техникалык камсыздоо
техническое обслуживание	техникалык тейлөө
техническое обслуживание связи и автоматизированных систем управления	байланышты жана башкаруунун автоматташтырылган системасын техникалык тейлөө
техническое оснащение	техникалык жабдуу
техническое прикрытие железных дорог	темир жолдорду техникалык калкалар
техническое прикрытие путей сообщения	байланыш жолдорун техникалык калкалар
техническое состояние машин	машиналардын техникалык абалы
типовoy месяц	типтүү ай
тир стрелковый	атуу тири
тиристор	тиристор
титульные списки	титулдук тизме
тихоокеанский флот	тынч океан флоту
ткань «полигон»	«полигон» кездемеси
ткань брезентовая	таар кездеме
ткань камуфлированная	камуфляж кездеме
ткань костюмная	күрмө кездемеси
ткань сорочечная	көйнөк кездемеси
товарищеский суд чести	жолдоштук абийир соту
топливный склад	отун кампасы
топливо	отун
топливо дизельное, летнее (зимнее, арктическое)	дизелдик, жайкы (кышкы, артикалык) отун

топливо для реактивных двигателей	реактивдүү кыймылдаткычтар үчүн отун
топливо термостабильное	термотуруктуу отун
топливозаправщик	май куйгуч машина
топогеодезическая батарея, взвод	топогеодезиялык батарея, взвод
топогеодезическая подготовка стрельбы	атууну топогеодезиялык даярдоо
топогеодезическая привязка	топогеодезиялык байлам
топогеодезический	топогеодезиялык
топогеодезический взвод	топогеодезиялык взвод
топогеодезическое обеспечение	топогеодезиялык камсыз кылуу
топографическая разведка	топографиялык чалгын
топографическая съемка	топографиялык сүрөткө тартуу
топографическая часть	топографиялык бөлүк
топографический	топографиялык
топографический гребень	топографиялык таажы
торжественный марш	салтанаттуу жүрүш
тормоз отката	кетенчиктөө тормозу
тормозной парашют	токтотмо парашют
торпеда	торпеда
торпедная подводная лодка	торпедалык суу астындагы кеме
торпедный	торпедалык
торпедовоз	торпеда ташыгыч
торпедолов	торпеда кармагыч
торпедометание	торпеда ыргытуу
тотальная война	жалпы согуш
точечная цель	өзгөчөлөнгөн бута
точка наводки	мээлөө чекити
точность стрельбы	атуу тактыгы
точный заход на посадку	конууга так кируү
траектория	траектория

траекторные измерения	траекториялык өлчөө
трапл	трапл
трапление	траплдоо
транзистор	транзистор
транзит	транзит
транкинговая связь	транкингдүү байланыш
трансмиссионная смазка	трансмиссиялык май
транспарентность	транспаренттүүлүк
транспортирование	транспорттоо, ташуу
транспортирование танков	танктарды ташуу
транспортная авиация	транспорттук авиация
транспортно-боевой вертолетный полк	транспорттук-кужурмөн тик учак полку
транспортное обеспечение	транспорт менен камсыз кылуу
транспортно-санитарная авиационная эскадрилья	транспорттук-санитардык авиациялык эскадрилья
транспортные расходы	транспорт чыгымдары
транспортный	транспорттук
транспортный самолет	транспорттук учак
трансформатор	трансформатор
трансформация	трансформация
траншеея	траншеея
транспортабельность	транспортто журө ала тургандыгы
травма	жаракат
трап	трап
трассирующий снаряд (пуля)	жарык из калтыруучу снаряд (ок)
тревога	айгай
тренажер	тренажер
тренировка	машыгуу, көнүгүү
третья космическая скорость	үчүнчү космостук ылдамдык
трибунал военный	аскер трибуналы
тринитротолуол, тротил	тринитротолуол, тротил

триплекс	триплекс
триумф	салтанат
триумфальные ворота, арка	салтанат дарбазасы, арка
трайственное согласие	үчтүк макулдашуу
трайственный союз	үчтүк союз
тропосфера	тропосфера
трос	зым аркан
тросомет	зым аркан ыргыткыч
тротиловая шашка	тротил шашкасы
трофеи	олжо
тряянская война	тряян согушу
тропа разведчика	чалгынчынын чыйыры
«труба мира» (учение)	«тынчтык жарчысы» (машыгуу)
трубопровод	түтүк
трубопроводный	өткөрмө түтүк
трубоукладочная машина	түтүк төшөгүч машина
трудовые армии	эмгек армиялары
трудоемкость	эмгекти көп талап кылуучулук
тулуп овчинный нагольный	түксүз тери ичик
турбовентиляторный двигатель	турбина желдеткичтүү кыймылдаткыч
туркестанский военный округ	туркстан аскер округу
турниры, военные игры	турнирлер, аскер оюндары
тыл	оорук
тыловая зона связи	байланыштын ооруктук аймагы
тыловая обстановка	ооруктук жагдай
тыловая полоса	оорук тилке
тыловая походная застава	ооруктук жүрүш заставасы
тыловой	ооруктук
тыловой пункт управления	ооруктук башкаруу пункту олпок

тягач	сүйрөткүч
тяговооруженность	оор куралдангандык
тяжелый	оор
тяжелый механизированный	оор механикалашкан көпүрө
мост	
тяжелый танк	оор танк

у

убежище	жашырынуучу жай
убойное действие пули,	октун, бытырандынын өлтү-
осколки	руу таасири
убытие	кетүү
убыток	чыгаша
уведомление	кабарлоо
увечья	майып болуу
уволен с действительной во- енной службы:	анык аскердик кызматтан бошотулган:
- в отставку;	- отставкага;
- в запас;	- запаска;
- по болезни;	- ооругандыгы боюнча;
- по возрасту;	- жашы жеткендиги боюн- ча;
- по сокращению штатов;	- штаттардын кыскарышы боюнча;
- по ограниченному состо- янию здоровья.	- ден соолугунун абалы- нын чектелгендинине бай- ланыштуу
увольнение	бошонуу, бошотуу
увольнение из расположения	бөлүк жайгашкан жерден
части	бошонуу
увольнение с действительной	анык аскер кызматынан бо-
военной службы	шонуу
увольнительная записка	бошонуучу кат
углеводородное горючее	көмүрсуутек күйүүчү зат

угловой поправочный коэффициент	бурч түзөтүү коэффициенти
угломер /артиллерийский/	бурч ченегич /артиллериялык/
углубление военного сотрудничества	аскердик кызматташууну тереңдетүү
углы в теории стрельбы	атуу теориясындагы бурчтар
углы при полетах летательного аппарата	учуучу аппараттардын учуусундагы бурчтар
угол атаки	чабуул коюу бурчу
угол крена	кыйشاюу бурчу
угол рыскания	издөө бурчу
угол скольжения	жылмышуу бурчу
уголковый отражатель	бурчтук чагылдыргыч
уголовная ответственность	жазык жоопкерчилиги
уголовное преступление	жазыктуу кылмыш
уголовно-процессуальное право	жазык-процесс укугу
уголовно-процессуальный кодекс	жазык-прецесс кодекси
уголовный кодекс	жазык кодекси
угрожаемый период /положение/	коркунуч мезгили /абалы/
угроза	дүмөк, коркунуч
угрожаемый период	коркунучтуу мезгил
удар	сокку
ударная армия, группировка	сокку уруучу армия, топ
ударная волна ядерного взрыва	ядролук жарылуунун күч толкуну
ударная сила	согуу (урнуу) күчү
ударные механизмы	согуу механизми
ударный авианосец	авиа алып жүрүүчү сокку уруу кемеси
ударостойкость	соккуга туруктуулук
удельная мощность	салыштырма кубаттуулук

удельная тяга ракетного двигателя	ракета кыймылдаткычынын салыштырма тартуу күчү
удостоверение медали	медалдын күбөлүгү
удельное давление машины на грунт	машиналардын жер бетине салыштырма басымы
удельный импульс ракетного двигателя	ракета кыймылдаткычынын салыштырма импульсу
удельный расход топлива	отундуун салыштырма чыгымдалышы
удлиненный заряд	узартылган дүрмөт
удостоверения личности	өздүк күбөлүк
удостоверения личности офицера	офицердин өздүк күбөлүгү
удушающие отравляющие вещества	тумчуктуруучу ууктургуч заттар
узел заграждений	тосмолор түйүнү
узел коммуникаций	коммуникациялар түйүнү
узел космической связи	космостук байланыш түйүнү
узел обороны	коргоо түйүнү
узел связи	байланыш түйүнү
узел связи особого назначения	өзгөчө багыттагы байланыш түйүнү
указатель	көрсөткүч
укомплектованность	комплекттелиши
укрепленная линия	чыңдалган линия
укрепленная полоса	чыңдалган тилке
укрепленный район	чыңдалган район
укрытия	далдаа, калканч
уличный бой	көчө согушу
ультиматум	ультиматум
ультразвук	ультраун
ультракоротковолновая связь	ультракыска толкундуу байланыш
ультрафиолетовое излучение, ультрафиолетовые лучи	ультракызыгылт-көк нурлануу, ультракызыгылт-көк нурлар

универсальная артиллерия	универсалдуу артиллерия
унитарный патрон	унитардык патрон
уничтожение объектов	объекттерди жок кылуу
управление	башкармалык, башкаруу
управление боевой подготовки	кужурмөн даярдоо башкармалыгы
управление боевыми средствами	кужурмөн каражаттарды башкаруу
управление военного факультета	аскер факультетинин башкармалыгы
управление воздушным движением летательных аппаратов	учуучу аппараттардын кыймылын башкаруу
управление войсками (силами)	аскерлерди (кучтөрдү) башкаруу
управление воспитательной работы	тарбиялышк иштер башкармалыгы
управление огнем	ок атууну башкаруу
управление противоздушной обороной	аба чабуулунан коргоо башкармалыгы
управление ракетами в полете	учкан ракеталарды башкаруу
управление тылом	оорукту башкаруу
управление воздушным движением	аба кыймылын башкаруу
управляемая авиационная бомба	башкарылма авиациялык бомба
управляемое минное поле	башкарылма мина талаасы
управляемость летательного аппарата	учуучу аппараттардын башкарылгычтыгы
управляемые мины	башкарылма миналар
уравнительный рубеж	тендөөчү чек
уравновешивающий механизм	тендештируүчү механизм
урегулирование конфликта	жаңжалды жөнгө салуу

уровень мобилизационной подготовки	мобилизациялык даярдоо деңгээли
уровень радиации, мощность дозы излучения	радиация деңгээли, нурланнуу өлчөмүнүн кубаттуулугу
уроки войны	согуш сабактары
усилитель	күчөткүч
ускоритель стартовый	старттык тездеткич
условия военного времени в народном хозяйстве	эл чарбасында согуш мезгилинин шарттары
условные знаки	шарттуу белгилер
условное наименование	шарттуу аталыш
условные потери	шарттуу жоготуулар
услуги сторон	тараптардын кызмат көрсөтүүлөрү
устав внутренней службы	ички кызмат уставы
устав гарнизонной и караульной служб	гарнizonдук жана кароол кызматынын уставы
уставные органы	уставдык органдар
устав юридического лица	юридикалык жактын уставы
уставы воинские	аскердик уставдар
уставы общевоинские - организации объединенных наций, - содружества независимых государств	жалпы аскердик, бириккен улуттар уюмуунун, көз карандысыз мамлекеттер шериктештигинин уставдары
установление связи	байланышты орноттуу
установленный порядок	белгиленген тартип
устный боевой приказ	оозеки күжүрмөн буйрук
устойчивость	туруктуулук, бекемдик
устойчивость военной техники	аскер техникасынын бекемдиги
устойчивость войск	аскерлердин туруктуулугу
устойчивость летательного аппарата	учуучу аппараттардын бекемдиги

устойчивость обороны	коргоо бекемдиги
устойчивость работы объекта в военное время. устойчивость объекта.	согуш мезгилинде объекттин ишке туруктуулугу. объекттин туруктуулугу
устройство военной техники	аскер техникасынын түзүлүшү
устройство выносного управления	алып чыгуучу башкаруунун түзүлүшү
устройство для работы дизелей под водой	кыймылдаткычты суу астында иштеткич түзүлүш
утилизация	утилдөө
утраты и недосдачи материальных средств	материалдык каражаттардын жоголушу жана жетпей калышы
участок высадки морского десанта	деңиз десантын түшүрүү участогу
участок заражения	уулануу участогу
участок обороны	коргоо участогу
участок оповещения	жарыялоо участогу
участок прорыва, полоса прорыва	жарып өтүү участогу, жарып өтүү тилкеси
участок форсирования	сүзүп өтүү участогу
учебная материально-техническая база	материалдык-техникалык окуу базасы
учебная стрельба	үйрөнчүк атуу
учебная часть	окуу бөлүмү
учебно-боевая группа машин	машиналардын окуу-күжүрмөн тобу
учебно-боевые машины	окуу-күжүрмөн машиналар
учебное оружие	окуп үйрөнүүчү куралдар
учебное поле	окуп машыгуу талаа
учебно-материальная база	окуу-материалдык база
учебно-методические материалы по дисциплинам	сабактар боюнча окуу-усулдук материалдар

учебные кинофильмы	окуу кинофильмдер
учебные планы и программы	окуу пландары жана прогр- раммалары
учебный	үйрөнчүк, окуу
учебный выстрел	үйрөнчүк атылма
учебный городок	окуп-көнүгүү шаарчасы
учебный корабль	окуп-көнүгүү кемеси
учебный период	окуу мезгили
учебный план	окуу планы
учебный сбор	окуу жыйыны
учебный центр	окуу борбору
учение	окуу, көнүгүү, машигуу
учение с боевой стрельбой	күжүрмөн атууга машигуу
учения (военно-экономические учения) (ВЭУ)	машигуу (аскердик-эконо- микалык машигуу) (АЭМ)
ученые степени и звания	илимий даражалар жана наамдар
учет	эсепке алуу, каттоо
учет эксплуатации машин	машиналарды пайдаланууну каттоо
учетная карточка награжденного	сыйлангандын каттоо кар- точкасы
учетно-воинские документы	аскердик-каттоо документ- тери
учетные данные	каттоо маалыматтары
учетные документы	каттоо документтери
учетные карточки	каттоо карточкалары
учетные листы	каттоо барактары
учетный персонал	каттоо персоналы
училища военные	аскер окуу жайлары
уязвимость объекта	объекттин талуу жери
уяснение боевой задачи	күжүрмөн тапшырманы ту- шунүү

Φ

фазовая модуляция	фазалык модуляция
факсимильная связь	факс байланышы
факсимильный аппарат	факсимиле аппараты
факторы войны	согуш факторлору
факультеты военные	аскер факультеттери
фал	фал
фанатизм	фанатизм
фарватер	фарватер
фармация	фармация (дары жасоо)
фаустпартон	фаустпартон
фашина	фашина
фельдшер медицинского пункта	медициналык пункттун фельдшери
фельдегерско-почтовая связь	фельдегер-почта байланышы
физика в военном деле	аскер ишиндеги физика
физиотерапевт	физиотерапевт
физическая подготовка	дene тарбия даярдыгы
физические лица	жеке жактар
фиксация минного поля	мина талаасын аныктоо
фильм военно-учебный	аскер-окуу фильмi
фильтр (для горючего)	чыпка (май үчүн), иргөө
фильтр высокой (низкой) частоты	жогорку (төмөнкү) жыштыктын чыпкасы
фильтр сепаратор	чыпка сепаратор
фильтрационный пункт	иргөө пункту
фильтровентиляционная установка	чыпкалап желдетүүчү орнотмо
фильтрующие чехлы к фильтрам	чыпкаларга чыпкалоо каптамасы
фильтры к наконечникам для закрытия заправки	май куюуну жабуу учүн улама чыпкалар
финансирование за счет приглашающей стороны	чакыруучу тараалтын эсеби-нен каржылоо

финансовая служба
финансовое обеспечение
финансовый аттестат воинской части
фитиль
фитильное оружие
формирование
флаг
флагшток
флаг настольный
флагманский командный пункт

финансы кызматы
финансылык камсыздоо
аскер бөлүгүнүн финансы
аттестаты
милте
милтелүү курал
түзүлүш
туу, байрак
асаба
үстөлгө коюлуучу желек
флагман командалык пункту

X

хаакири
химическая авиационная бомба
химическая разведка
химическая служба
химические боеприпасы
химические войска
химический контроль
химический наблюдательный пост
химический разведывательный дозор
химический фугас
химическое заражение
химическое нападение
химическое оружие
химмотология
хирург
хирургия военно-полевая
хладноломкость

хаакири
химиялык авиаация бомбасы
химиялык чалгын
химиялык кызмат
химиялык ок-дарылар
химиялык аскерлер
химиялык контроль, көзөмөл
химиялык байкоо жүргүзүүчү пост
химиялык чалгындоочу тозот
химиялык фугас
химиялык уулануу
химиялык чабуул
химиялык курал
химмотология
хирург
аскер-талаа хирургиясы
сүүкта сынма

хлебозавод	нан заводу
хлебопекарня	наабайканы
хлоратные взрывчатые вещества	хлораттуу жарылуучу заттар
ход сообщения	катташуу, билдируү жолдору
ходовая часть	жүрмө бөлүк
хозрасчет	чарбалык эсеп
хозяйственная деятельность	чарба ишмердүүлүгү
хозяйство войсковое	аскердик чарба
холодное оружие	миздүү (атылбас) куралдар
холостые боеприпасы огнестрельного оружия	ок атуучу куралдардын куру дүрмөттүү ок-дарылары
хордоугломер	хордо бурч өлчөгүч
храбрость	эрдик, кайраттуулук
хранение боеприпасов и взрывчатых веществ	ок-дарыларды жана жарылгыч заттарды сактоо
хранение военной техники	аскер техникасын сактоо
хранение горючего	куйүүчү затты сактоо
хранилище	сактооч жай
хронология историческая	тарыхый хронология
художественная литература (военная тема)	көркөм адабият (аскердик тема)
художественная самодеятельность	өздүк-көркөм чыгармачылык
хунта	хунта

Ц

цапфы в артиллерии	артиллериядагы цапфалар
царь-пушка	алш замбирек
целераспределение	бутаны бөлүштүрүү
целесообразность	максатка ылайыктуулук
целеуказание	бутаны көрсөтүү
целик	жылдырма кароол
цель	бута, 2. максат

цель операции	операциянын максаты
цензура военная	аскердик цензура
центр	борбор
центр боевого управления	согуштук башкаруу борбору
центр давления	басым борбору
центр сбора и обработки разведывательных данных	чалгындоо маалыматтарын чогултуу жана иштеп чыгуу борбору
центр связи	байланыш борбору
центр управления полетом	учууларды башкаруу борбору
центр управления техническим обеспечением	техникалык камсыздоону башкаруу борбору
центр управления тылом	оорукту башкаруу борбору
центр организации воздушным движением (цовд)	аба кыймылын уюштуруу борбору (акуб)
центр ядерного взрыва	ядролук жарылуунун борбору
централизованная заправка	борборлоштуруулган май куюу
централизованный заправщик	борборлоштуруулган май куйгуч
центральная военная поликлиника	борбордук аскердик бейтапканы
центрально-азиатский регион	борбордук азия региону
центральный дом армии	армиянын борбордук үйү
центральный командный пункт	борбордук командалык пункт
центрифуга	центрифуга
центрифуга КП-317	КП-317 центрифугасы
центровка летательного аппарата	учуучу аппаратты борборлоштуруу
цепь	чынжыр, тизmek
церемониальный марш	салтанаттуу журуш
цетановое число	цетан саны

циклон	циклон
цингера способ	цингер ыкмасы
циркуляция атмосферы	атмосфера циркуляциясы
цистерна	цистерна
цистерны подводной лодки	сүу астындағы кеменин цистерналары
цитадель	сепил, коргон
цифровой дифференциальный анализатор	цифралуу дифференциалдық талдагыч

Ч

часовой	сакчы
части особого назначения	өзгөчө багыттагы бөлүктөр
частичная мобилизация	жарым-жартылай мобилизациялоо
частичная специальная обработка	толук эмес атайын иштетүү
частная методика преподавания учебной дисциплины	окуу сабактарынын окутуунун жеке ыкмасы (методикасы)
частный наряд	жеке наряд
частота	жыштык
частота сигнала	сигнал жыштыгы
частотная модуляция	жыштык модуляциясы
частотно-диспетчерский пункт	жыштык - диспетчердик пункт
частотное разделение каналов	каналдарды жыштык боюнча бөлүштүрүү
чека взрывателя	жардыргычтын чекасы
чековое требование	чек талаптары
честь воинская	аскердик ар-намыс, саламдашшуу
чин	чен
численность войск (сил)	аскерлердин (күчтөрдүн) саны

чистка оружия	куралды тазалоо
чистые наряды	накта наряддар
чрезвычайная государственная комиссия	мамлекеттик өзгөчө комиссия
чрезвычайное положение	өзгөчө абал
чрезвычайное происшествие	өзгөчө окуя
чрезвычайные ситуации	өзгөчө кырдаалдар
чувствительность	сезгичтик, кабылдағыч

III

шаблон	шаблон
шаг сетки	тор кадамы
Шанхайская Организация Сотрудничества	Шанхай Қызметташтык Уюму
шанцевый инструмент	шанцтык аспап
шариковая бомба	шариктүү бомба
шаровары ватные	пахтадан жасалган чалбар
шасси	шасси
шахтная пусковая установка	шахталык атуучу орнотмо
шашка	кылыч
шашка подрывная	жардыргыч куту
швартовное устройство	шварт орнотмо
шеврон	шеврон
шеренга	катар
шефство	шефтик, шефке алуу
шинель	шинель
широко-диапазонная антенна	кен-диапазондуу антенна
шифр	шифр
шифратор	шифрлөөчү
шифровальная машина	шифрлөөчү машина
шифровальные органы	шифрлөөчү органдар
шифтограмма	шифтеграмма
шифры и шифровальные блокноты	шифр жана шифрлөгич чөн-төк блокноттор

шишак	туулга
шкипер	шкипер
школы младших специалистов	кенже адистер мектеби
шлем	туулга
шлемофон	шлемофон
шлюз судоходный	кеме жүрүүчү шлюз
шлюзовой отсек	шлюздук бөлүкжай
шлюпка	кайык
шовинизм	шовинизм, улутчулдук
шомпол	сүмбө
шпага	шпага
шпионаж	чыккынчылык, тыңчылык
штаб	штаб
штаб оповещения	кабарлоо штабы
штаб координации	координациялоо штабы
штабная культура офицера	офицердин штабдык маданияты
штабная тренировка	штабдык машигуу
штабные переговоры	штабдык сүйлөшүүлөр
штандарт	штандарт
штат	штат
штатная категория должности	кызмат ордунун штаттык категориясы
штатная численность	штаттык сан
штатное расписание	штаттык ырааттама
штатно-должностное положение	штаттык-кызмат орун абалы
штатно-должностной список	штаттык-кызмат орун тизмеси
штатно-должностной учет	штаттык-кызматтык каттоо
штепсель	штепсель
штурм	бороон
штрафная часть	айып бөлүгү
штурвал	штурвал
штурм	штурм

штурман	штурман
штурманское обеспечение авиации	авиациядагы штурмандык камсыздоо
штурмовая авиация	штурмалоочу авиация
штурмовая группа, штурмо- вой отряд	штурмалоочу топ, штурма- лоочу жасак
штык	штык
штыковой бой	штык менен согушуу
штырь	казық, сүмбө

Щ

щит	калкан
щуп	шиш

Э

эвакуационная система	эвакуациялоо системасы
эвакуационное направление	эвакуациялоо багыты
эвакуационный	эвакуациялоочу
эвакуационный госпиталь	эвакуациялоо госпиталы
эвакуация	эвакуациялоо
эжектор артиллерийский	артиллериялык эжектор
экватор	экватор
экзосфера	экзосфера
экипаж	экипаж
экипировка	жарак-жабдык
экономическая мобилизация	экономикалык мобилизация
экономический потенциал	экономикалык дарамет
экономика военная	аскердик экономика
экран	экран
экранированная броня	экрандалган соот
экраноплан	экраноплан
экскаватор	экскаватор
экспансия	экспансия
экспедиционные суда, иссле- довательское судно	экспедициялык кемелер, изилдөөчү кеме

экспедиция	экспедиция
эксперт	эксперт
экспертиза военно-врачебная	аскердик-дарыгердик экспертиза
эксплуатационно-расходные материалы	пайдалануу-чыгымдоо материалдары
эксплуатационные свойства машин	машиналардын пайдалануу касиеттери
эксплуатация бронетанкового вооружения и техники	соottанктык куралдарды жана техниканы пайдалануу
эксплуатация военной техники	аскер техникасын пайдалануу
эксплуатация техники в зимний и летний периоды	техниканы кышкы жана жайкы мезгилдерде пайдалануу
экспорт	экспорт
экстерриториальность	эксаймактык
экстерриториальный принцип комплектования	комплектөөнүн экстерриториялык принциби
экстракция	экстракция, экстрактоо
электризуемые заграждения	электрлештирилген тосмолор
электрическая ракета	электр ракетасы
электрические взрыватели	электр жардыргычтары
электрический ракетный двигатель, электрореактивный двигатель	электр ракета кыймылдаткычы, электр реактивдүү кыймылдаткыч
электровакуумные приборы	электрвакуум приборлору
электрооруженность	электр менен куралдангандык
электродетонатор	электр детонатору
электроизмерительные приборы	электр өлчөгүч аспаптар
электролит	электролит

электромагнитная обстановка	электр магниттик кырдаал
электромагнитная совместимость радиоэлектронных средств	радиоэлектрондук каражаттардын электр-магниттик сыйымдуулугу
электромагнитные волны	электрмагниттик толкундар
электромагнитное поле	электрмагниттик талаа
электромагнитный импульс	электрмагниттүү импульс
электронасосный агрегат	электронасостук агрегат
электромагнитный импульс ядерного взрыва	ядро жарылуусунун электр магниттик импульсу
электроника в военном деле	аскер ишиндеги электроника
электронная защита	электрондук коргонуу
электронно-вычислительная машина	электрондук-эсептегич машина
электронное подавление	электрондук басуу
электрооборудование боевых и транспортных машин	аскер жана транспорттук машиналарды электр менен жабдуу
электрооборудование летательного аппарата	учуучу аппараттын электр жабдуусу
электрореактивный двигатель	электр реактивдүү кыймылдаткыч
электростатика	электростатика
электростанции атомные	атом электр чордону
электростанции передвижные	көчмө электр чордону
электротехнический	электротехникалык
элемент неизвлекаемости	алынып чыгарылбоочунун элементи
элемент оперативного построения (боевого порядка)	оперативдик тизүүнүн элементи (күжүрмөн тартипте)
эмбарго	эмбарго
эмблема	энбелги

эмоциональность	күчтүү сезимдүүлүк
энергетическое оборудование	энергетикалык жабдуу
энциклопедии военные	аскердик энциклопедиялар
эпидемиологический надзор	эпидемиологиялык көзөмөл
эпидемиологическое благо- получие	эпидемиологиялык бакубат- чылык
эпидемиология общая	жалпы эпидемиология
эпидемическая обстановка	эпидемиялык жагдай
эпизоотическая обстановка	эпизоотиялык жагдай
эпизоотия	эпизоотия
эпицентр взрыва	жарылуунун эпиборбору
эскадра	эскадра
эскадренная скорость	эскадра ылдамдыгы
эскадрилье вылет	эскадрилиялык учуу
эскадрилья	эскадрилья
эскадрон	эскадрон
эскарп	эскарп
эскорт	эскорт
эстакада	эстакада
эстетическое воспитание	жоокерлерди эстетикалык
воинов	тарбиялоо
эталон военный	аскер эталону
эталоны (военные эталоны)	эталондор (аскердик эталон- дор)
этап операции	операция этабы
этап учения	машыгуу этабы
этика воинская	аскер этикасы
этническое оружие	этностук курал
эфир	эфир
эффективная площадь рас- сеянная, эффективная пло- щадь отражения	чачыроонун натыйжалуу аянты, чагылдыруунун на- тыйжалуу аянты
эффективность боевого при- менения войск	аскерлерди күжүрмөн кол- донуунун натыйжалуулугу

эффективность поражения	бутага оқ тийгизүүнүн на-
цели	тыйжалуулугу
эхолокация	жаңырык локация
эшелон	эшелон
эшелонирование	эшелондоо
эшелон боевого порядка	күжүрмөн тартип эшелону
эшелон летный	учуунун эшелону
эшелон нижний (безопас-	төмөнкү (коопсуз) эшелон
ный)	
эшелон перехода	өткөрүү эшелону
эшелон полета	учуу эшелону
эшелонирование вертикаль-	тигинен, узатасынан, капта-
ное, продольное, боковое	лынан эшелондоо
эшелонирование войск	аскерлерди эшелондоо
эшелонирование запасов	запастарды эшелондоо
эшелонирование обороны,	коргонууну, учактарды эше-
самолетов	лондоштуруу
эшелонированные действия	авиациянын аракеттерин
авиации	эшелондоштуруу

Ю

юбилейный почетный знак	юбилейлик ардак белги
южная группировка войск	аскерлердин түштүк тобу
юнга	юнга
юнкер	юнкер
юридические и физические	юридикалык жактар жана
лица	жеке жактар
юридическая служба	юридикалык кызмат
юридические адреса сторон	тараптардын юридикалык
даректери	
юридический отдел	юридикалык бөлүм
юридический состав	юридикалык курам
юристконсультант	юрист кенешчи
юстировка приборов	приборлорду юстирлөө

Я

ядерная бомба	ядро бомбасы
ядерная война, термоядерная война	ядролук согуш, термоядролук согуш
ядерная мина, ядерный фугас	ядролук мина, ядролук фугас
ядерная ракета	ядролук ракета
ядерная физика	ядролук физика
ядерная энергетическая установка	ядролук энергетикалык орнотмо
ядерное горючее	ядролук күйүүчү зат
ядерное наступление	ядролук чабуул
ядерное оружие	ядролук куралдар
ядерное планирование	ядролук пландаштыруу
ядерные боеприпасы	ядролук ок-дарылар
ядерные силы	ядролук күчтөр
ядерный	ядролук
ядерный взрыв, заряд	ядролук жарылуу, дүрмөт
ядерный ракетный двигатель	ядролук ракета кыймылдаткычы
ядерный реактор	ядролук реактор
ядерный удар	ядролук сокку
ядовито технические жидкости	техникалык уулдуу суюктуктар
ядро	ядро, өзөк
якорная стоянка	якордук турдуучу жай
якорное устройство	якордук түзүлүш
ятаган	ятаган
ячейка стрелковая	атуу чөнөгүү

Кошумча маалыматтар:

САПТЫК ТЕРМИНДЕР

Орусча

Строй
Фронт
Тыльная сторона строя
Фланг
Шеренга
Колонна
Ряд
Интервал
Дистанция
Линия
Линейные
Подразделение
«Становись»
«Смирно»
«Вольно»
«Я»
«Есть»
«Бегом МАРШ»
«Заправиться»
«Стой»
«Головные уборы – СНЯТЬ»
«Головные уборы – НА-ДЕТЬ»
«Напра-ВО»
«Нале-ВО»
«Кру-ГОМ»

Кыргызча

Сап
Бет маңдай
Саптын арт жагы
Канат
Катар
Тилке
Кырка
Аралык
Түпкү аралык
Сызык
Сызыкчылар
Бөлүкчө
«ТИЗИЛ»
«Түз ТУР!»
«Эркин ТУР»
«Мен»
«Жарайт»
«Жү-ГҮР»
«ОНДОН»
«ТОКТО»
«Баш кийимди – АЛ»
«Баш кийимди – КИЙ»
«Оң-ГО!»
«Сол-ГО!»
«Артка кай-РЫЛ»

«Строевым шагом –МАРШ»

«Строевым-МАРШ»

«Шагом-МАРШ»

«На месте шагом-МАРШ»

«НА МЕСТЕ»

«ПРЯМО»

«Шире шаг»,

«Короче шаг»,

«Чаще шаг»,

«Реже шаг»,

«Полшага»,

«Полный шаг»

«Два шага вперед (назад) шагом-МАРШ»

«Кругом-МАРШ»

«Автомат на-ГРУДЬ»

«На ре-МЕНЬ»

«К но-ГЕ»

«Предохранитель-СТАВЬ»

«Штык-нож-ОТОМКНУТЬ»

«Штык-нож-ПРИМКНУТЬ»

«Оружие-ЗА СПИНУ»

«Поправить-ОРУЖИЕ»

«На плечо»

«Для встречи с права (слева, с фронта) на кара-УЛ»

«Рядовой Осмонов. Выйти из строя на столько-то шагов»

«Рядовой Осмонов. КО МНЕ (бегом ко мне)»

«Саптык кадам менен кадам-ДА

«Саптык кадам - САЛ»

«Кадам-ДА»

«Ордунда – БАС»

«Ордуң-ДА »

«Тұз»

«Кең арыш-ТА»

«Кыска арыш-ТА»

«Тез арыш-ТА»

«Сейрек арыш-ТА»

«Жарым арыш-ТА»

«Толук арыш-ТА »

«Эки кадам алга (артка) – кадам-ДА»

«Артка кай-РЫЛ»

«Автоматты көкурөккө- АЛ»

«Курга - АЛ»

«Бут-КА»

«Сактагычка – КОЙ»

«Канжарды – АЛ»

«Канжарды – ТАК»

«Куралды аркага – АЛ»

«Куралды – ТҮЗДӨ»

«Ийин-ГЕ»

«Сол (он, бет маңдай) жактан тосууга кароол-ГО»

«Катардагы Осмонов бир нече кадам саптан – ЧЫҚ»

«Катардагы Осмонов. МАГА КЕЛ» (жүгүруп МАГА КЕЛ)

- «Товарищ лейтенант. Рядовой Осмонов по вашему приказанию прибыл»
- «Стать в СТРОЙ»
- «Отделение, в одну шеренгу-СТАНОВИСЬ»
- «Равняйсь»
- «Налево (направо)-РАВНЯЙСЬ»
- «Отделение-РАЗОЙДИСЬ»
- «Отделение-КО МНЕ»
- «Отделение, вправо (влево, от середины) на столько-то шагов, разом-КНИСЬ»
- «Отделение, вправо (влево, к середине) сом-КНИСЬ»
- «Отделение на ре-МЕНЬ»
- «Пулеметы на ре-МЕНЬ»
- «Карабины на пле-ЧО»
- «Идти в ногу»
- «Отделение СТОЙ»
- «Отделение на первый и второй-РАССЧИТАЙСЬ»
- «Отделение по порядку-РАССЧИТАЙСЬ»
- «Отделение в две шеренги (в одну шеренгу) – СТРОЙСЯ»
- «Отделение положить – ОРУЖИЕ»
- «В РУЖЬЕ»
- «Отделение в колонну по одному (по два) – СТАНОВИСЬ»
- «Жолдош лейтенант. Катардагы Осмонов сиздин бүйругунуз боюнча келди.»
- «Сапка – ТУР»
- «Бөлүмчө, бир катарга - ТИЗИЛ»
- «ТҮЗДӨН»
- «Солго (онго) ТҮЗДӨН»
- «Бөлүмчө – ТАРКА»
- «Бөлүмчө – МАГА КЕЛ»
- «Бөлүмчө, онго (солго, ортодон) бир нече кадам бө-ЛҮН»
- «Бөлүмчө, онго (солго, ортого) би-РИК»
- «Бөлүмчө курга – АЛ»
- «Пулеметту курга – АЛ»
- «Карабинди ийин – ГЕ»
- «Бутту бирдей ал»
- «Бөлүмчө ТОКТО»
- «Бөлүмчө биринчи-экинчиге САНАЛ»
- «Бөлүмчө ирет менен САНАЛ»
- «Бөлүмчө, эки катарга (бир катарга) – ТИЗИЛ»
- «Бөлүмчө, куралды жерге – КОЙ»
- «КУРАЛДАН»
- «Бөлүмчө бир (эки) тилкеге – ТИЗИЛ»

- «Отделение в колонну по одному, шагом-МАРШ»
- «Отделение, правое (левое) плечо вперед-МАРШ»
- «Отделение, за мной-МАРШ» (бегом-МАРШ)»
- «Отделение, СМИРНО, равнение на-ПРАВО (на-ЛЕВО, на-СЕРЕДИНУ)»
- «К МАШИНАМ»
- «ПО МЕСТАМ»
- «ЗАВОДИ»
- «УВЕЛИЧИТЬ ДИСТАНЦИИ»
- «УМЕНЬШИТЬ ДИСТАНЦИИ»
- «ВНИМАНИЕ, ДЕЛАЙ ЧТО Я»
- «ПРИНЯТЬ ВПРАВО»
- «ГЛУШИ ДВИГАТЕЛЬ»
- «В линию машин-МАРШ»
- «В линию взводных колонн-МАРШ»
- «К БОЮ»
- «ВСТАТЬ»
- «Такому-то переползти туда-то-ВПЕРЕД»
- «Противник с фронта (с тыла, справа, слева)-К БОЮ»
- «ВОЗДУХ»
- «Бөлүмчө, бир тилкеде кадам-ДА
- Бөлүмчө, оң (сол) ийин алдыга кадам-ДА
- «Бөлүмчө артыман – ЖҮР (жү-ГҮР)
- «Бөлүмчө, ТҮЗ ТҮР, тұздениң ОҢГО (СОЛГО, ОРТОГО)
- «МАШИНАЛАРГА»
- «ОРДУҢАРГА»
- «ОТ АЛДЫР»
- «ТҮПҚУ АРАЛЫҚТЫ УЗАРТ»
- «ТҮПҚУ АРАЛЫҚТЫ КЫСКАРТ»
- «КӨҢҮЛ БУР, МЕНДЕЙ ЖАСА»
- «ОҢГО ЖЫЛ»
- «КҮЙМЫЛДАТҚЫЧТЫ ӨЧҮР»
- «Машина сызыгына – ЖҮР»
- «Взводдук тилкелердин сызыгына – ЖҮР»
- «УРУШКА»
- «ТҮР»
- «Баланча (көрсөтүлгөн жакка) сойлоп өт – АЛГА»
- «Душман бет майдайдан (арт жактан, ондон, солдон) – УРУШКА»
- «АБАДАН КОРГОН»

«Рота-СМИРНО, равнение на пра-ВО, (на-ЛЕВО, на-СЕРЕДИНУ)»

«Товарищ подполковник. Первая рота для строевого смотра построена. Командир роты капитан Осмонов»

«Рота, СМИРНО»

«Батальон, СМИРНО. Для прохождения с песней повзводно, дистанция 50 метров, первый взвод прямо, остальные напра-ВО»

«Батальон, СМИРНО. К торжественному маршру, повторно, на одного линейного (двух линейных) дистанции, первая рота (управление батальона) прямо, остальные напра-ВО». «На реМЕНЬ» («Автоматы на ГРУДЬ»). Равнение направо, шагом-МАРШ»

«Знаменщик, за мной, шагом-МАРШ»

«Взвод под Знамя-СМИРНО, на кара-УЛ»

«Знаменный взвод-ВПЕРЕД»

«Полк (бригада) под Знамя-СМИРНО»

«Рота – тұз ТҮР, тұздөнүү ОҢГО (СОЛГО, ОРТОГО)»

«Жолдош подполковник. Биринчи рота саптық кароого тизилди. Ротаның командири капитан Осмонов»

«Рота, ТҮЗ ТҮР»

«Батальон, ТҮЗ ТҮР, ыр менен өтүүгө, взвод боюнча, түпкү аралык 50 метр, биринчи взвод тұз, калгандары оң-ГО».

«Батальон, ТҮЗ ТҮР. Салтанаттуу жүрушкө, рота боюнча, бир сызыкчы (эки сызыкчы) түпкү аралыкта, биринчи рота (батальондун башкармалыгы) тұз, калгандары оң-ГО». «Курга-АЛ» («Автоматты көкүрөккө-АЛ»). тұздөнүү ОҢГО, кадам-ДА»

«Байрак алып жүрүүчү, артыман кадам – ДА»

«Взвод Байрак алдында - ТҮЗ ТҮР, кароол-ГО»

«Байрак коштоп жүрүүчү взвод – АЛГА»

«Полк (бригада) Байрак алдында – ТҮЗ ТҮР»

Коомдук уюмдар

Орусча расмий аталышы

Общественная организация ветеранов и инвалидов Кыргызской Республики «Союз Чернобыль»

Общественное движение «Кыргызское Общественное движение ветеранов войны в Афганистане и военных конфликтов «Боевое братство»

Общественное объединение «Республиканский совет ветеранов войны, Вооруженных Сил, правоохранительных органов и тружеников тыла Кыргызской Республики»

Общественное объединение «Республиканский совет ветеранов войны в Афганистане КР»

Общественное объединение «Совет ветеранов Министерства обороны Кыргызской Республики»

Общественное объединение «Республиканский комитет воинов Баткена»

Общественное объединение «Совет ветеранов войны в Баткене»

Кыргызча расмий аталышы

«Союз Чернобыль» Кыргыз Республикасынын ардагерлердин жана майыптардын коомдук уому

«Күжүрмөн боордоштук» Ооган согушунун жана аскердик кагылышуулардын ардагерлеринин кыргыз коомдук кыймылы» коомдук кыймылы

«Кыргыз Республикасынын согуштун, Куралдуу Күчтөрүнүн, укук коргоо органдарынын жана ооруктун эмгекчилеринин респубикалык ардагерлер кеңеши» коомдук бирикмеси

«КР Ооган согушунун ардагерлеринин респубикалык кеңеши» коомдук бирикмеси

«Кыргыз Республикасынын Коргоо министрлигинин ардагерлер кеңеши» коомдук бирикмеси

«Баткен жоокерлеринин респубикалык комитети» коомдук бирикмеси

«Баткен согушунун ардагерлери кеңеши» коомдук бирикмеси

Общественное объединение
«Кыргызское общество бло-
кадников Ленинграда»

«Республиканский комитет
солдатских матерей»

Общественное объединение
«Союз ветеранов военно-мор-
ского флота»

Общественное объединение
«Совет ветеранов военной
авиации»

«Ленинград блокадниктери-
нин кыргыз коому» коомдук
бирикмеси

«Республикалык жоокерлер-
дин энелер комитети»

«Аскер деңиз флотунун ар-
дагерлер союзунун» коомдук
бирикмеси

«Аскер авиациясынын ар-
дагерлер кеңеши» коомдук
бирикмеси

Пайдаланылган адабияттар:

1. К.Усенбеков, Б.Абылгазиев, Ы.Кадыров. Аскер иши боюнча терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү. Фрунзе-1986.
2. А.И.Айтмаматова. Өзгөчө кырдаалдар боюнча терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү. Ош-2013.
3. Военный энциклопедический словарь. Москва-2002.
4. Р.К.Абдысадыров, Ы.Э. Кадыров. Аскердик терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү (КРнын Коргоо министрлиги). Бишкек-2005.
5. Ю.Худяков «Военное дело кыргызов Центральной Азии (VI-XVIII вв.). Бишкек-2017.
6. Русско-киргизский словарь. К.К.Юдахин. Москва-1965.
7. Киргизско-русский словарь. К.К.Юдахин. Москва-1965.
8. Словарь основных военных терминов. Военное издаельство Министерства обороны СССР, Москва-1965.
19. Большой энциклопедический словарь, главный редактор А.М.Прохоров. Москва-1998.
10. Кыргызстан. Улуттук энциклопедия. 1-6-томдор. Бишкек 2006-2015.
11. Военно-авиационный словарь. Военное издаельство Министерства обороны СССР, Москва-1966;
12. Толковый словарь военных терминов. Составитель П.И. Скуйбела, Военное издаельство Министерства обороны СССР, Москва-1966.
13. Кыргыздар 20 томдук. Бишкек-2019.
14. Словарь иностранных слов. Москва-1986.
15. Атоолордун (терминдердин) орусча-кыргызча сөздүгү. Энциклопедия борбору. Бишкек-2010.

16. Кыргыз тилинин сөздүгү. I-II том. Бишкек-2011.
17. Русско-киргызский словарь. I-IV том. Бишкек-2012.
18. Иш кагаздарын мамлекеттик тилде жүргүзүү. Түзүүчүлөр-А.Исманкулова, Р.Солтобаева. «Кыргыз энциклопедиясы», Бишкек-2012.
19. А.А.Жапанов. Аскер терминдеринин орусча-киргызча түшүндүрмө сөздүгү. Русско-киргызский толковый словарь военных терминов. Бишкек- 2013.
20. А. Бакаев. Мамлекеттик тилдин коомдук-саясий, укуктук, каржы-эгечарбалық, аскердик термин-атоолорунун орусча-киргызча жаңы сөздүгү. Бишкек-2013.
21. Казакча-орусча, орусча-казакча терминологиялык сөздүк. Аскер иши, Алматы-2014.
22. Юридикалык атоолордун жана башка түшүнүктөрдүн орусча-киргызча сөздүгү. Бишкек-2014.
23. Б.З. Кыштообаев. Аскердик терминдердин жана түшүнүктөрдүн орусча-киргызча түшүндүрмө сөздүгү. Бишкек-2015
24. Х.К.Карасаев. Кыргыз тилинин орфографиялык сөздүгү. Бишкек-2015.
25. К.Усенбеков, Б.Абылгазиев, Ы.Кадыров, А.Айтматова. Аскердик терминдердин орусча-киргызча сөздүгү. Бишкек-2017.
26. В.Я.Бутанаев «Государство кыргызов на Енисее в древнетюркскую и монгольскую эпохи». Бишкек-2016.

МАЗМУНУ

Баш сөз	3
А	6
Б.....	15
В.....	24
Г.....	38
Д	46
Е.....	54
Ж	55
З.....	57
И	65
К	72
Л	86
М.....	89
Н	101
О.....	110
П	122
Р.....	154
С.....	168
Т.....	186
Ү	194
Ф.....	201
Х	202
Ц.....	203
Ч	205
Ш	206
Щ	208
Э.....	208
Ю	212
Я	213
Кошумча маалыматтар.....	214
Пайдаланылган адабияттар.....	221

АСКЕРДИК ТЕРМИНДЕРДИН ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА СӨЗДҮГҮ

Редактору *Бекелөев Б.*

Тех. редактору *Довлаталиев Б.*

Корректору *Жумакадыр кызы А.*

Компьютердик калыпка салган *Салиев Э.*

Басууга 03.06.2025-ж. кол коюлду.

Кагаздын форматы 60x84 $\frac{1}{16}$.

Көлөмү 14 б.т. Нускасы 700.

«Кут-Бер» ЖЧК басмаканасында басылды
Бишкек ш., Медеров көчөсү, 68.